

DEBRECENI ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2018. június – július

Fotó: Lázár Gyula

TARTALOM

A Kari Tanács és a Tanári Testület ülései

„Erőteljesen profitábilis az orvoskar, a hangsúlyt a jövőben a minőségre kell helyeznünk” – interjú dr. Miseta Attilával, az orvoskar volt dékánjával, a PTE újonnan kinevezett rektorával (Schweier Rita)

Dr. Nyitrai Miklós az ÁOK új dékánja

A volt dékán orvosavatáson elhangzott beszéde

Tanévzáró szenátusi ülés a rektori jelképek átadásával

Átvette államtitkári kinevezését dr. Bódis József

Kitüntetések

A GYTK Farmakognóziái Intézetének jubileumi ünnepe (Papp Nóra)

Informatikai nyilvántartás (Molnár Béla)

A felsőoktatási jelentkezések tendenciája (Duga Zsófia)

Migrációs Kongresszuson mutatkozott be a Művelési Medicina Tanszék (Katz Zoltán)

Megemlékezések Semmelweis Ignácról, születésének 200. évfordulóján (szoboravatás, nemzetközi konferenciák, az Orvosi Hetilap Semmelweis-emlékszámja)

„Egyetemi tanárként felelősséget érzek az egyetemért” – interjú Schneider Imre professzorral (Schweier Rita)

A pécsi farmakológusok neves elődei (Szabó László Gy. összeállítása)

A világ kardiológusai találkoztak Bécsben (Habon Tamás)

A Pécsi Szívgyógyászati Klinika a Magyar Kardiológusok Társasága kongresszusán (Nógrádi Ágnes)

Sikeressé válunk az Orvosi Világjátékokon

Laser Doppler Ultrahang „látogatása” a Gyermekgyógyászati Klinikán (Józsa Gergő)

A Magyar Gyermekneurológiai Társaság Kongresszusa (Hollódy Katalin)

„Szerencsésen kezdtem a pályám, és ez meghatározta a későbbi életemet is” – interjú Soltész Gyula professzorral (Schweier Rita)

Röviden: idők interkulturális gondozóinak találkozója; Ultrabalaton futóverseny; a Magyar Tüdőgyógyász Társaság Nagygyűlése; a Magyar Kardiológusok Társaságának éves kongresszusa; a Gyermekneurológiai Társaság kurzusa; a Gasztroenterológiai Társaság Nagygyűlése; FIGYEK– 2018 stb.

Könyvismertetések: Az ultrahang használata az aneszteziológiában és az intenzív terápiaiban (szerk: Almási Róbert, Böhm Tamás, Faluhelyi Nándor); Molnár F. Tamás: Báthory István halála Grodnóban 1586. december 12-én.

Gyermekgyógyászat (1898-1905)
(Gracza Tünde)

Intézeti, klinikai hírek

Sajtószemle

A címlapon és közepén ízelítő Lázár Gyula hamarosan megjelenő új könyvének képanyagából

A Kari Tanács 2018. május 17-i ülésének határozatai

15/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel jóváhagyta a Pro Facultate Medicinae kitüntetések adományozását. Arany fokozatban részesül dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár. Ezüst fokozatban részesül dr. Gócze Péter emeritus professzor, dr. Illényi László egyetemi docens és ifj. dr. Sétáló György egyetemi docens. Bronz fokozatban részesül Komár Erika Dóra műtői szakasszisztens, Pál Attiláné laboratóriumi asszisztens és Schmidt Tünde képi diagnosztikai asszisztens.

1. forduló

ARANY fokozat	
Dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár Idegsebészeti Klinika	
EZÜST fokozat	
Név	Igen
Dr. Adonyi Mária Jolán osztályvezető főorvos Gyermekgyógyászati Klinika	19
Dr. Bércesi Éva klinikai főorvos Onkoterápiás Intézet	8
Dr. Biró Zsolt egyetemi tanár Szemészeti Klinika	21
Dr. Gócze Péter emeritus professzor Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	31
Dr. Illényi László egyetemi docens Sebészeti Klinika	27
Dr. Könczöl Franciska egyetemi docens Igazságügyi Orvostani Intézet	20
Dr. Liszt Ferenc egyetemi docens Laboratóriumi Medicina Intézet	15
Dr. Melczer László egyetemi docens Szívgyógyászati Klinika	8
Dr. Olasz Lajos egyetemi tanár Fogászati és Szájsebészeti Klinika	23
Ifj. Dr. Sétáló György egyetemi docens Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium	24
BRONZ fokozat	
Név	Igen
Halász Heléna vegyész fizikus laboratóriumi operátor Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet	24
Kiss Anikó asszisztens Anatómiai Intézet	18
Komár Erika Dóra műtői szakasszisztens Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika	39
Magyar Gabriella titkárnő Biofizikai Intézet	21
Pál Attiláné laboratóriumi asszisztens Neurológiai Klinika	32
Sándorné Soós Mónika biológus Immunológiai és Biotechnológiai Intézet	15
Schmidt Tünde képi diagnosztikai asszisztens Radiológiai Klinika	33

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos.

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludány Andrea. Szerkesztőségi munkatárs: Gracza Tünde.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE, Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. Tel.: 72/536-116.

E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031. Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE Nyomdája

2. forduló

EZÜST fokozat	
Név	Igen
Dr. Gócze Péter emeritus professzor Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	54
Dr. Illényi László egyetemi docens Sebészeti Klinika	45
Ifj. Dr. Sétáló György egyetemi docens Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium	46
Dr. Olasz Lajos egyetemi tanár Fogászati és Szájsebészeti Klinika	40
BRONZ fokozat	
Schmidt Tünde képi diagnosztikai asszisztens Radiológiai Klinika	41
Pál Attiláné laboratóriumi asszisztens Neurológiai Klinika	44
Halász Heléna vegyész fizikus laboratóriumi operátor Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet	29

16/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel jóváhagyta a szervezeti egységvezetői pályázatokat:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Ábrahám Hajnalka Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium	65	0	1
Dr. Bogár Lajos Műveleti Medicina Tanszék	65	0	1
Dr. Koppán Miklós Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	64	1	1
Dr. Mangel László Onkoterápiás Intézet	63	0	3
Dr. Pintér Erika Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet	66	0	0
Dr. Verzár Zsófia Sürgősségi Orvostani Tanszék	62	2	2

17/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Czimmer József, I. sz. Belgyógyászati Klinika	67	0	0
Dr. Horváth-Opper Gabriella, Anatómiai Intézet	66	0	1
Dr. Szántó Zalán, Sebészeti Klinika	67	0	0

18/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel jóváhagyta a dékáni pályázat lebonyolítására létrehozott bizottság tagjainak megbízatását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Dóczy Tamás, Idegsebészeti Klinika	67	0	0
Dr. Németh Péter, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet	65	2	0

19/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a Professor Emeritus cím adományozását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Olasz Lajos, Fogászati és Szájsebészeti Klinika	65	0	0

20/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag támogatta a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat kiegészítő módosító javaslatának elfogadását.

21/2018. (05.17.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az ÁOK 2018-as év tanterveit és a 2018/2019-es tanév tanrendjét.

Tanári Testületi ülés – összefoglaló

2018. május 31.

Az ülést *dr. Bauer Miklós*, a Tanári Testület elnöke nyitja meg és bejelenti, hogy a Dékán javaslata alapján a Tanári Testület ülését, ill. az Igazgatói Értekezletet együtt tartják meg a dékánválasztás céljából, így a két testület együtt hallgatja meg a jelöltek: *Nyitrai Miklós* és *Wittmann István* professzorokat.

Ezt követően *dr. Miseta Attila* dékán bejelenti, hogy két érvényes pályázat érkezett a következő dékán megválasztásához. Érvényes pályázatot nyújtottak be Nyitrai Miklós és Wittmann István professzorok. *Zeller Gyula* professzor, rektorhelyettes ismerteti a PTE ÁOK dékánválasztásának menetét. *Zeller Gyula* professzor, mint dékánválasztási bizottsági elnök bemutatja a Kari Tanács által delegált két tagot, akik az előkészítő bizottságban vettek részt. Az előkészítő bizottságot *Dóczi Tamás* és *Németh Péter* professzorok alkották. Az előkészítő bizottság törvényesnek ítélte meg mindkét beadott pályázatot, ill. a dékáni pályázatok megtekinthetők voltak az egyetem honlapján is.

Zeller Gyula professzor elmondja továbbá, hogy a dékánválasztásnak ebben a szakaszában az Igazgatói Értekezlet és a Tanári Testület véleményt nyilvánít szavazat formájában. A szavazatszámoló bizottság két tagjának felkéri a véleményező bizottság két tagját: *Dóczi Tamás* és *Németh Péter* professzorokat.

Ezt követően *Zeller Gyula* felkéri Nyitrai Miklós professzort, hogy ismertesse dékáni programját. Nyitrai Miklós elmondja, hogy lényegében az előző dékáni vezetésnek megfelelő irányvonalat követve szeretné folytatni a munkát. Hangsúlyt szeretne fordítani az egyre növekvő külföldi oktatásra, ill. a külföldi oktatás felfejlesztésére. Az előző dékáni vezetés alatt elnyert milliárdos pályázatok befejezése is az új dékáni vezetésre hárul. A korábbi dékáni vezetésből felkérte leendő dékánhelyettesnek *dr. Czopf Lászlót* és *Tényi Tamás* professzort. A tudományos dékánhelyettesi pozícióra *dr. Reglodi Dóra* professzort kérte fel megválasztása esetén.

Ezt követően Wittmann István professzor ismerteti programját az Igazgatói Értekezlettel, ill. a Tanári Testülettel. Wittmann István pályázata alapján a hallgatói képzést szeretné részben megreformálni oly módon, hogy a diákkörös munka nagyobb hangsúlyt kapjon a graduális képzésen belül; ezáltal az oktatókra jutó teher is csökkenthető lenne. Az elképzelésnek megfelelően a diákok már a képzés korábbi időszakában specializálódnak. Wittmann István megválasztása esetén Nyitrai Miklóst szeretné oktatási dékánhelyettesnek felkérni. A leendő dékáni vezetés többi tagját azonban még nem nevezte meg.

A programok ismertetése után a Tanári Testület és az Igazgatói Értekezlet tagjai kérdéseket tehetek fel a jelölteknek.

Balogh Péter professzor kérésére Wittmann István elmondja, hogy az ő dékánhelyettesei szélesebb körből kerülnének ki, ill. több dékánhelyettest képzel el a mostani létszámmal. Konkrét neveket azonban nem ismert a jelölt.

Ezt követően *Mózsik Gyula* professzor szólal fel, aki támogatja mindkét pályázatot, azonban kiemeli, hogy eddig az orvosi karon dékán még gyakorló klinikus nem volt.

Ezt követően *Olasz Lajos* professzor kérdezi, hogy a fogorvosi szak mikor tud karrá válni. Erre először Nyitrai Miklós válaszol. Ő a Fogorvosi Szak karrá válását támogatja, azonban ehhez megfelelő akkreditációs szintet el kell érnie a szaknak. Wittmann István a fogorvosi szak karrá válásának kérdésére úgy reagál, hogy ő speciális dékáni megbízottat jelölne ki megválasztása esetén, aki a fogorvosi szak karrá alakulását segítené.

Decsi Tamás professzor a Klinikai Központ és a dékáni vezetés/orvosi kar kapcsolatának esetleges változásaira kérdez rá. Kérdésére Wittmann István elmondja, hogy megválasztása esetén a KK-nak nagyobb szerepet szánna az oktatás és a tudományos tevékenység koordinálásában. Nyitrai Miklós elmondja, hogy a KK költségvetését illetően a dékáni vezetés a kar által a KK-nak nyújtott átfinanszírozást jobban nyomon követhetővé szeretné tenni. Nagyobb hangsúlyt fektetne arra, hogy a karról a KK-ba történt átfinanszírozás az oktatási célok megvalósulására fordítódjon.

A következő kérdés az ÁOK, ill. az egyetem többi kara közötti együttműködést érinti. Mindkét jelölt a többi karral történő együttműködést szorosabbá szeretné tenni.

Ezt követően megtörtént a szavazás és *Zeller Gyula* rektorhelyettes ismertette a szavazás végeredményét: a vezetők 44 szavazatot adtak le, 31 voks érkezett Nyitrai Miklósról, 12 Wittmann Istvánra, 1 érvénytelen szavazat volt.

A Tanári Testület 66 szavazatot adott le, Nyitrai Miklósról 41, Wittmann Istvánra 23 szavazat érkezett, 2 szavazat pedig érvénytelen volt.

Ezt követően az ülést bezárták.

Dr. Schwarcz Attila
egyetemi tanár,
a Tanári Testület titkára

A Kari Tanács 2018. június 14-i ülésének határozatai

22/2018. (06.14.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a PTE, ÁOK dékánjának megválasztását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Nyitrai Miklós , egyetemi tanár	78	1	0

23/2018. (06.14.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta az egyetemi magántanári cím adományozását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Kornya László , osztályvezető főorvos	64	5	7

24/2018. (06.14.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Biotechnológia MSc szak 2018/2019-es tanév tantervének módosítását.

„Erőteljesen profitábilis az orvoskar, a hangsúlyt a jövőben a minőségre kell helyeznünk.”

Dr. Miseta Attila egyetemi tanár látja el a rektori feladatokat a Pécsi Tudományegyetemen július elsejétől a köztársasági elnök április 23-án kelt határozata szerint, Balog Zoltánnak, az emberi erőforrások korábbi miniszterének javaslatára. Ezzel egyidejűleg megszűnik orvoskari dékáni vezető pozíciója. Összegeztük az elmúlt nyolc év tapasztalatait, eredményeit, és kissé előrevetítettük a közeljövő feladatait.

– Lehet-e, érdemes-e az elmúlt nyolc év dékáni periódusát kétszer négy évre bontani, és ily módon értékelni?

– Igazából nem. Bár a dékánhelyettesi csapatok részben mások voltak, azért létezett egy folyamatos átmenet, és a hosszú távú célok megvalósítása is áthúzódik periódusokon. Sőt, vannak olyan jellegű célok, amiket egy egyetemnek az alapításától kezdve fel kell vállalnia, ilyen például a minőség folyamatos emelése, a hagyományokhoz való ragaszkodás mellett az innovációk befogadása, és mindehhez a személyi és anyagi háttérfeltételek megteremtése. Azt gondolom, hogy a kétszer négy év egyszer nyolc év volt.

– Fontos eredmény, hogy az elmúlt tíz évben sikerült az idegen nyelvű képzésből származó bevételt megtízszerezni, és ha jól tudom a számokat, akkor ez éves szinten a hatmilliárdos összeget is elérte.

– Jelenleg ez már hétmilliárd környékén tart, de természetesen a bevételeink jelentős mértékben függenek a dollár és euró árfolyamok alakulásaitól. Szerencsére kialakult egy erőteljes érdeklődés a kar iránt, emellett létezett egy konjunkturális helyzet, valamint a kollégák részéről a fogadókészség – mindez szükséges volt ahhoz, hogy intenzíven tudjunk fejlődni. Egy idő után aztán elértük azt a szintet, ahol az infrastrukturális és személyi feltételek már nem voltak elegendők ahhoz, hogy tovább bővíthessünk. Jelenleg az orvoskar erőteljesen profitábilis, a hangsúlyt a jövőben a minőségre kell helyeznünk. Amit el kell érünk, az a felzárkózás a nyugati egyetemekhez, minden tekintetben. Ez nyilván egy hosszú folyamat lesz.

– Sikerült – ahogyan Ön szeret fogalmazni – minőségi hallgatókat a karra vonzani?

– A hallgatói minőség ma is eltérő, de sok a kítűnő diák. Aki megengedheti magának, mert olyan családi háttérrel rendelkezik, az nyilván neves német, angliai vagy amerikai egyetemekre jelentkezik. A mi hírnevünket részben azért is kell erősíteni, hogy egyre jobb hallgatói kört vonzhassunk magunkhoz. Elsőrendűen nem is az számít, hogy ki jön be, sokkal inkább az, ki megy ki, és a visszajelzések ezzel kapcsolatosan jórészt pozitívak.

– Küzdeni kellett és kell a kiváló oktatókért is, az ő visszacsábításukért, ami alapvetően talán három pilléren nyugszik: egyik a megfelelő javadalmazás, a másik a karon belüli béke, a harmadik pedig az infrastrukturális háttér, ami az MVP-fejlesztésekkel megoldódni látszik.

– Az anyagiaknak kétségtelenül van ebben szerepük, bár azért azt tapasztaltam, hogy az igazi kutatók, oktatók ezt egy adott szint felett másodlagosnak tartják. A környezet ugyancsak nagyon fontos, egyrészt az, hogy legyen lehetőség a szakmai fejlődésre, másrészt a munkahelyi, emberi légkör is.

– Óriási fejlődés zajlik jelenleg mind a diagnosztikában, mind a különböző gyógyító technológiák terén. Hogyan sikerült ezt a folyamatot bölcsen követni?

– Ez nem egyszerű feladat. A csúcstechnológiákat ma még ne-

héz lenne megvásárolnunk, ezért inkább ahhoz szeretnénk ragaszkodni, hogy jó minőségű, kipróbált háttérfelszereléseink legyenek. Az MVP-forrásokból és a pályázatiakból nagyon komoly összeget költöttünk a fejlesztésekre, de sajnos még mindig vannak olyan területek, ahol lemaradásokkal küzdünk, és ezt pótolnunk kell.

– A kutatások terén szintén felfutó a tendencia.

– Igen, egyre több, jó színvonalú újságban tudunk közölni, és a szcientometriás adatok is javulnak, de ezen a téren még előrébb lehetne jutni. Sok esetben a kutatásnak is műszeres feltételei vannak, amit erősíteni kell, ám a legfontosabbnak az elkötelezett, tehetős kollégák jelenlétét tartom.

– Sikerült-e megvalósítania azt az elképzelését, ami a szó jó értelmében vett nyugatiasabb intézeti és klinikai berendezkedések létrejöttét célozta, akceptálva egy-egy adott intézeten és klinikán belül több nívós kutató-, diagnosztika- és betegellátó csoport tevékenységét?

– Nem mindenhol, és nem feltétlenül ugyanúgy, de ebben a tekintetben sokat fejlődtünk. Egy alapintézet és egy klinika között azért vannak különbségek, de azt az elképzelést, hogy egy intézet-vezető vagy klinikaigazgató alapvetően meghatározza egy intézet, egy klinika profilját, és más nem is pissenhet, ezt a szemléletet sikerült felszámolnunk.

– Sokat küzdött a bürokrácia csökkentéséért, valamint az egészségügyi felsőoktatásban dolgozók bérének kompenzációjáért. E két ügyben meddig sikerült eljutnia?

– Sajnos a bürokráciával szemben vesztesre állunk. Ennek, azt gondolom, az az alapvető oka, hogy a '90-es évek során, a 2000-es évek elején rengeteg olyan diplomás kollégát képeztünk, akik a valódi értékelőállító munkában nem képesek részt venni, és jobb híján adminisztrátorokat csináltunk belőlük. Hozzáteszem, ez nem az ő hibájuk. Mindez elsősorban rajtunk, állami intézményeken csapódik le. Ez ellen gyorsan tenni kellene. Remélem, hogy a kancellár segítségével ennek kapcsán eredményeket tudunk már rövid távon felmutatni. Az a felsőoktatási koncepció, amit ezzel összefüggésben a kormány elképzelt, kifejezetten jó, de azt következetesen végig kellene vinni.

Tapasztaljuk, hogy számos képzőhely jött létre az országban az elmúlt húsz-huszonöt évben, ezekben azonban nem folyik színvonalas képzés. Ugyan jórészt megvonták tőlük az állami támogatást, ám mivel képzési portfólióik könnyen kifizethetőek, ezek az intézmények még mindig léteznek. Nem mellesleg a támogatást nem intézmény, hanem képzési forma kapja, vagy nem kapja, így egyes patinás karok is nehéz helyzetbe kerültek. Ez pedig nem feltétlenül kedvez a magyar felsőoktatásnak, aminek el kell mozdulnia a minőség irányába.

A bérek ügyében azon voltunk, hogy saját erőforrásokból kompenzáljuk azokat a különbségeket, amik az egészségügyi és felsőoktatási béremelések kapcsán feszültségeket keltettek az elméleti intézetekben és a klinikákon dolgozók között. Ha teljes sikert nem is, de részleges eredményt sikerült elérnünk ezzel kapcsolatban, és egy újabb lépés is folyamatban van.

– Mennyire hosszú az a lista, amit feladatként áttad a dékáni pozícióra pályázó kollégájának?

– Dr. Nyitrai Miklós professzor a helyettesem volt, a dékáni vezetés oszlopos tagja, ő pontosan tudja, mik azok a feladatok, amelyek átnyúlnak a következő vezetési periódusra.

– Mennyiben sikerülhet az orvoskar modelljét alkalmazni

az egész egyetemen?

– Részlegesen biztosan. Mivel nagyok az eltérések az egyes portfóliók között, ezért erősen támaszkodni fogok a dékánokra valamint a karok vezető senior oktatóira, kutatóira, hogy világosan artikuláljuk a problémákat, és az azokra található megoldási lehetőségeket. Céлом az, hogy a helyi körülmények figyelembe vételével segítsék azoknak a karoknak, amik teret vesztek az elmúlt években.

– **Tudja már, hogy mi lesz az első lépése július elsejétől?**

– A nyár első hónapját problémafeltáró, a közeli és a középtávú jövő stratégiai megoldásait kereső periódusnak gondolom. Bízom abban, hogy szeptemberre kikristályosodik, melyek azok a legfontosabb

szervezeti és működéssel kapcsolatos lépések, amelyeket meg kell tenni.

– **A továbbiakban is vezetője marad a Laboratóriumi Medicina Intézetnek?**

– Igen, hisz az elmúlt dékáni periódusokban sem az intézet irányítása volt elsősorban a feladatomban. Szerencsére olyan senior munkatársaim vannak, akik ebben sokat segítenek.

– **Vajon a kutatásra is marad majd ideje?**

– Nagyon bízom abban, hogy egy kis idő azért jut rá, mert ez is fontos számomra.

Schweier Rita

Dr. Nyitrai Miklós professzort szavazta meg a PTE, ÁOK Kari Tanácsa a kar következő dékánjaként

A PTE, ÁOK Kari Tanácsa 2018. június 14-i ülésén 78 igen és 1 nem szavazattal dékánná választotta dr. Nyitrai Miklós professzort.

Karunk Biofizikai Intézetének jelenlegi vezetője dékánválasztását megelőzően a PTE, ÁOK tudományos dékánhelyettese volt a legutóbbi dékáni ciklus során, valamint dr. Gallyas Ferenc professzor elődjeként a PTE, ÁOK, Angol Program Bizottság elnökeként tevékenykedett.

Dr. Nyitrai Miklós Debrecenben született 1969-ben. A Tóth Árpád Gimnáziumban érettségizett 1987-ben, majd fizikusként diplomázott a debreceni KLTE-n 1993-ban. 1990 és 1993 között a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézet (ATOMKI) kutató diákja volt. 1994-től a PTE Általános Orvostudományi Kar Biológiai Tudományok Biofizikai Tanszék PhD-hallgatója. A Magyar Tudományos Akadémia Tudományos Munkatársa 1993-1994 között. 1997-től 2000-ig a Biofizikai Intézet adjunktusa, majd 2000-tól 2006-ig docense. 2001-2003 között a University of Kent Canterbury tudományos munkatársa. Professzori kinevezését 2009-ben kapta meg. A Biofizikai Intézet irányítását Somogyi Béla professzor 2006-ban bekövetkezett halálát követően vette át és végzi jelenleg is. Vezetése alatt az Intézet kutatási spektruma tovább bővült, az intézet fő profiljává a citoskeletális fehérjék vizsgálata vált. 2014-től Nyitrai Miklóst nevezték ki a PTE 3D projekt szakmai irányítójának, amely a PTE K+F+I stratégiájának kiemelt része és számos egyetemi kar interdiszciplináris összefogásaként jött létre és működik.

A PTE Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a dékánokat a Kari Tanács javaslata alapján a PTE rektora nevezi ki. Dr. Nyitrai Miklós dr. Miseta Attilát váltja a dékáni székben, aki a PTE új rektoraként 2018 július 1-ével lép hivatalba.

Az új dékán a dékánhelyettesi feladatokra az alábbi személyeket tervezi felkérni:

Általános, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettes: dr. Tényi Tamás

Oktatási dékánhelyettes: dr. Czopf László

Tudományos dékánhelyettes: dr. Reglődi Dóra

Dr. Nyitrai Miklós professzor dékáni pályázatát a következő elérhetőségen tekinthetik meg az érdeklődők:

<http://aok.pte.hu/hu/download/index/24902>

A megválasztáshoz ezúton is gratulálunk, az új dékánnak sikeres, eredményekben gazdag munkák kívánunk!

Fotó: Lázár Gyula

Orvosavatás, 2018. június 30. Dr. Miseta Attila dékánként utolsó beszéde.

Tisztelt Rektor Úr, Tanári Testület, Kedves Kollégánók és Kollégák, Kedves Vendégeink!

A nyolcadik és legutolsó alkalommal állok itt, hogy üdvölő beszédemet megtartsam. Kétszeresen nehéz helyzetben vagyok. Nehéz, hiszen sok kedves hallgatóunktól válunk most el, ha nem is végleg. Viszont ők a vizsgáikat sikerrel tették le, ami engem illet tudom, hogy sok adósággal, be nem váltott ígérettel hagyom el a dékáni állást.

Kedves szülők, rokonok, támogatók! Hadd köszönjem meg a Kar nevében én is azt a segítséget, amit fiatal kollégáinknak, nemrég volt hallgatóinknak nyújtottak! Nem csak szakmát kaptak, hanem hivatást, életpályát, melyben sok örömet lelhetnek!

„Tégy minden jót, amit/ Megtehetsz./ Ott, ahol vagy./ Úgy, ahogy teheted./ Akkorát, amekkorát tehetsz./ De mindig, szünetlen ez legyen/ A programod!” (Sík Sándor: Tedd a jót!)

Jót tenni persze nem könnyű! Tapasztalni fogják, hogy a jó fogalma sokféleképpen értelmezett. A beteg sem mindig tudja mi a jó, fél a fájdalomtól az ismeretlentől. Gyakran áltudományos tanácsokat kap, napjainkban hemzsegnek a csodadoktorok.

Azonban látni kell azt, hogy nem mindenkin tudunk segíteni. Tőlük a reményt mégse szabad elvenni. Nagyobb baj, hogy nem mindenkit tudunk meggyőzni, hogy segíteni tudunk. Néha pedig kicsiny hitűek vagyunk. Edisontól idézem:

„A legnagyobb gyengeségünk a feladás. A legbiztosabb út a sikerhez a kitartó próbálkozás. Mindig meg kell próbálni még egyszer.” A beteget félrevezetni nem szabad, a hit a gyógyulásban mindig meg kell maradjon.

Orvos- és tudományellenesség tapasztalható a világban, amelynek következménye, hogy a betegek nagy része nem tartja be az orvosi utasításokat – figyelmeztet már a WHO is. Elfordulnak a hivatalos orvoslástól, helyette természetgyógyászokhoz, vagy az ezotériához fordulnak. Az okok egyszerűek és bonyolultak is egyben. Az orvoslás hihetetlen fejlődése a specializációt erősítette fel. A specialista pedig nem foglalkozik a testtel és a lélekkel egyaránt. „Az emberi test kezelésekor napjaink legnagyobb tévedése, hogy az orvosok külön választják a testet és a lelket.” – figyelmeztet már Platon időszámításunk előtt 400-ban (i.e. 427-347). Amúgy kevés és túlterhelt is az orvos, túl sok az adminisztratív feladat, túl kevés a segítség melyet a segítőtől kap. De higgyék el, ha valaki lelkiismeretes orvos, számára a nap 24 órája semmiképpen nem elegendő. Aki a múlt idővel okosan, jó beosztással nem él, nem lesz jó orvos, nem lesz jó tudós! S magukra is gondoljanak, a fáradt orvos sem magának se pedig a betegének nem tesz jót. William Oslertől idézek „A jó orvos a betegséget gyógyítja, a kiváló orvos azonban a beteget, akinek a betegsége van.”

Persze a feladatok még többek és főként nehezebbek lesznek, ha nem figyelünk egymásra, nem segítjük egymást az orvosi szakmán belül is. Pedig ránk, magyarokra ez gyakran jellemző. Becsüljük meg a kollégáikat, beosztottjaikat, hosszú távon ez mindenképpen előnyös. Hamarabb megismerik a számtalan gyakorlati fogást, a beteggel való kommunikáció titkait, ráadásul sok konfliktust elkerülhetnek. Sajnos hoz az élet elég gondot, problémát, betegséget Önökre és szeretteikre is. Ne gondolj többet magadról, mint amennyi szükséges! Ne gondolj kevesebbet a kollégádról... mint amennyire szükséges! Kezelj úgy másokat, ahogyan azt Te elvárnád az ő helyükben! Bizalom és tisztelet a két kulcs. Ugyan a fa levelei sokan vannak, a gyökere mégis egy: a különböző szakmák és segítők sokan vannak, de a cél mindig

közös: a beteg gyógyítása a tudomány állása szerint.

Diplomát kaptak, melyet a világ sok országában fogadnak el. Nem baj, ha valaki külföldön is kipróbálja magát, azoknak, akik a tudományos területen maradnak, ez szinte kötelező. Ugyanakkor Önökre külföldön elsősorban azokon a munkahelyeken van szükség, amelyeket a hazaiak nem kívánnak betölteni. Előmenetelük egy idő után megáll, azt fogják látni, hogy hátrányosan különböztetik meg Önöket, bár kivételek mindig vannak. Itthon Önök a társadalmi elit része, más országokban eleinte megbecsült segítők, majd kellemetlen konkurencia. Bízunk abban, hogy Önök az elődeiknél jobb körülmények között dolgozhatnak! Mi pedig azon vagyunk, hogy minél jobb körülményeket biztosítsunk itthon is.

A létezés bátorítás kell! – mondta Paul Tillich német teológus, filozófus. Az orvosi létezés is bátorítás kell! S bár kértem Önöket, hogy hallgassanak a korban és tapasztalatban előttük járókra, hozzáteszem, hallgassanak a meggyőződésükre is! Álljanak ki magukért!

Kétségtelen, hogy egy sok tekintetben bizonytalan világban élünk tele kísértésekkel és fenyegetésekkel. A kísértéseknek nem könnyű ellenállni, legyenek azok anyagai, vagy más természetűek. „Az erényesség gyakran csak a kísértés hiánya.” Ne vessék tehát meg azokat, akik elbuktak, vagy egyszerűen csak az Önöktől eltérő elveket vallanak. Mutassanak példát! A pozitív példa az egyik legnagyobb vonzerő.

Kevesen tudják valójában, hogy mi a doktor szó eredete: ezt írásos feljegyzésben először Cicerótól láttuk. A szó valami olyant jelent, hogy tanítani, utat mutatni! Ne feledjék! Azok, akik tanítani és utat mutatni akarnak, kell, hogy kényszerítsék magukat, hogy a legjobbak legyenek, maguk is tanuljanak. Tanuljanak, mert tudományunk gyorsan fejlődik, a folyamatos képzés elkerülhetetlen. Várjuk Önöket a posztgraduális képzésben és később a továbbképzéseken! De a doktoroknak, akit doktornak

hívnak az önképzés alapvető kötelessége, csakúgy, mint a tudásuk megosztása.

Fiatal tudósainknak! Sajnos kevesen választják a tudományos, oktató pályát hallgatóink közül. Holott a lehetőségek szinte korlátlanok. Gondolják csak meg, hogy milyen várakozások előzték meg az emberi genom programot. Az adatok ma adóttak! Csak éppen nem tudjuk helyesen megfejteni őket. Amit tudunk az talán az 1%-nak is csak egy töredéke. Nem kétséges azonban, hogy hatalmas fejlődés előtt áll az orvostudomány, melynek Önök nem csak a haszonélvezői, hanem a részesei is lehetnek. Tudományunk technológiafüggő és éppen egy technológiai forradalom közepén vagyunk. És nem csak a genetika fejlődik. Hatalmasat fejlődött a képpalkotás, óriási fejlődésen mennek át a műtéti szakmák, gondoljanak csak a protetikai elemekre: csakhamar a korszerű képpalkotás alapján lehetőség lesz egyénre szabott protézisek előállítására 3D nyomtatással. Az emberi szervezetből vett minták patológiai és laboratóriumi vizsgálatai is új távlatokat nyitnak meg az egyénre szabott terápiák területein.

„Ars longa vitae brevis!” Bánjanak felelősen a rendelkezésükre álló erőforrásokkal! Bár szeretnénk minden vizsgálatot elvégezni, végezzük csak azokat, melyeket a szakmai leírások ajánlanak. Tudomásul kell venni, hogy a nálunk gazdagabb társadalmak se tudják megfizetni a fejlődő tudomány által lehetővé tett összes vizsgálatot, de nem is kell, sőt egyenesen zavaró lehet. Mellékleteket, diagnosztikus hibákat, melyek a módszerek sajátosságai, fetiszizálunk, és tévútra vihetik a gondolkodásunkat. És a legrosszabb, hogy esetenként megvonjuk a vizsgálat lehetőségét azoktól, akik tényleg rászorulnak. Legyenek a szakmai mércékhez ragaszkodók, de mértéktartók is!

Mégis! Minden létező tudományunk és a belátható jövőben megszerezhető tudásunk mellett is az emberi test és a lélek egy csodálatos misztérium! Hiába a fejlett technológia, a sok tudás, hatalmas feladatok várnak Önökre, hogy közelebb juthassunk önmagunk jobb megismeréséhez, az egészséges élet határainak a kitolásához. Ebben a tekintetben rendkívül fontos az, hogy az orvos a hozzá fordulóknak ne csak gyógyítója, hanem tanácsadója is legyen. Az egészséges életmódra nevelésben hatalmasak a tartalékok, és csodát se kell tenni. Őrizzék meg a saját és családjuk egészségét is! Nem maradhatnak a vizsgálóhelyiségben: a jó orvos a társadalmat is gyógyítja.

Néhány szó a kíváncsiságról. Ha meggondoljuk a XX. század nagy orvosi találmányai a röntgenkészülék, vagy az antibiotikumok, vagy a DNS-sokszorozás technikája nem céltudatos

Forrás: PTE 2018. június 29.

Tanévzáró szenátusi ülés ünnepélyes rektorváltással

Dr. Bódis József egyetemi tanár rektori megbízása 2018. június 30-án lejár. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázatot írt ki a Pécsi Tudományegyetem rektori posztjának betöltésére. A PTE Szenátusa dr. Miseta Attila egyetemi tanár pályázatát rangsorolta az első helyre és terjesztette fel a fenntartóhoz, mint a rektori vezetői tisztségre javasolt személyt. Dr. Miseta Attilát az oktatásért felelős miniszter felterjesztésére a köztársasági elnök bízta meg a PTE rektori feladatainak ellátásával, 2018. július 1-től 2022. június 30-áig terjedő időtartamra.

Az intézmény története rektori ciklusok története is, olyan vezetőké, akik az elmúlt évtizedekben sokat tettek a sokszínű, értéktartó és minőségi pécsi felsőoktatásért. Hagyományteremtő

kutatás eredményeként születtek: az alapvető emberi kíváncsiság hozta létre őket, mely nélkül ma az ember várható élettartama sokkal rövidebb lenne. Fontos azért az alap kutatás, vagy az egyszerű kíváncsiság, mely ugyan nem kecsegtet azonnali és nyilvánvaló eredménnyel, mégis a legnagyobb eredményeink közül sok ennek köszönhető. Legyenek kíváncsiak!

Az emberi társadalom szövete is bonyolult. Önök nem csak magyarok, németek és sok más nemzethez tartozók, hanem orvosok. Ezen belül Pécssett végzett orvosok. Ne feledjenek el miniket, erősítsék közösségünket az öregdiákrendszeren át, vagy személyes kapcsolattartás révén! A kapuk nyitottak, mindig szeretettel várjuk Önöket! Persze nem minden emlék szép, nem mindent csináltunk jól! Emlékezzenek arra, ami jó volt, tanuljanak a hibáinkból, hogy Önök nálunk jobb orvosok, jobb tanárok legyenek! A jól csináltad mindig többet ér, mint az, hogy jól mondtad! Mindenkinek jó egészséget, sikeres pályát kívánok!

kezdeményezéséért ezért a hivatalba lépő rektor a PTE és a jogelőd intézmények egykori rektorainak körében tette le ünnepi esküjét, és ez alkalommal kapta meg a rektori jelképeket is.

Dr. Bódis József leköszönő rektor az évzáró szenátusi ülésen a 650 évvel ezelőtt alapított pécsi egyetem alapítóbeszédéből idézett, és felhívta a figyelmet arra, hogy Pécssett született meg a magyar felsőoktatás. Kiemelte, hogy az egyetemi létet mindig is a minőségre való törekvés jellemezte. Értékelte két rektori ciklusát, hangsúlyozta a fejlesztések szerepét, és megköszönte munkatársai támogatását. Utolsó mondataiban sok sikert kívánt utódjának.

A rektori köszöntőt követően az ünnepi szenátusi ülésen többeknek doktori oklevelet, rector emerita, rector emeritus és egyéb kitüntető címeket adtak át.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa 2018. április 26-i ülésén kimagasló vezetői tevékenysége elismeréseként Rector Emerita/Rector Emeritus címet, valamint a Pécsi Tudományegyetem arany emlékgyűrűjét adományozta a korrábbi rektoroknak: *dr. Ormos Mária*, történész, akadémikus, 1984 és 1992 között a Janus Pannonius Tudományegyetem rektora; *dr. Bauer Miklós*, egyetemi tanár, fül-orr-gégész professzor részére, aki 1985-1988, 1988-1991, valamint 1995-1997 között a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora; *dr. Barakonyi Károly*, közgazdász professzor, aki a Janus Pannonius Tudományegyetem rektora 1994 és 1997 között; *dr. Bellyei Árpád*, egyetemi tanár, ortopéd professzor, 1997 és 2001. között a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora; *dr. Hámori József*, neurobiológus, akadémikus, 1992 és 1994 között töltötte be a rektori tisztséget a Janus Pannonius Tudományegyetemen – részesült az elismerésben.

A Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán végzett iskolateremtő oktatói munkája, valamint tudományos kutatásai, publikációi, doktori témavezetései a tankönyvkutatás és a történelem-didaktika területén végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként professor emerita címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzőt adományozott: *dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnesnek*, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar fejlődése érdekében folytatott kitartó munkája, kimagaslóan példaeértékű oktatói, kutatói, gyógyítói és nemzetközileg is messze elismert tudományos tevékenysége elismeréseként professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzőt adományozott: *dr. Gócze Péternek*, az Általános Orvostudományi Kar Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinika egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karán végzett kiemelkedően magas színvonalú és meghatározó jelentőségű tudományos, oktatói, vezetői tevékenységének elismeréseként professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzőt adományozott: *dr. Kollár Lajosnak*, az Egészségtudományi Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karán és jogelődjein végzett több évtizedes kiemelkedő oktatói, kutatói és tudományos munkássága elismerésért professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzőt adományozott: *dr. Molnár Péternek*, a Magyar Tudományos Akadémia doktorának, a Gyógyszerésztudományi Kar egyetemi tanárának.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa címzetes egyetemi tanári címet, valamint az egyetem címerét ábrázoló ezüst kitűzőt adományozott: *Mary Keen-nek*, a University of Birmingham Farmakológia professzorának;

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa címzetes egyetemi docensi címet, valamint az egyetem címerét ábrázoló ezüst kitűzőt adományozott: *Füzes János Istvánnak*, a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Hagyományos Kínai Orvoslás Konfuciusz Intézete kommunikációs szakértőjének;

Dobson Szabolcs, Dictum Bt. ügyvezetőjének;

Gaal Róbert Tamás, egyéni ügyvédnek;

Győri Csaba, a PÉTÁV Pécsi Távfűtő Kft műszaki igazgatóhelyettesének;

Füzy Tibor, ügyvéd, a Pécsi Ügyvédi Kamara tagja, PTE Campus Legal Aid Szakmai vezetőjének;

Erdei István, a GRUNDFOS South East Europe Kft értékesítési igazgatójának;

Pajkos Gábor, Bács-kiskun Megyei Kórház a Szegedi Tudományegyetem Oktató Kórháza Onkoradiológiai Központ onko-

lógus konzultánsának.

A Szenátus 2018. április 26-i határozatában támogatta *Szeberényi Gábor* Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont főigazgatói magasabb vezetői megbízását, mely 2018. július 1. napjától 5 éves időtartamra szól.

A következőkben a 2015-2017 években MTA doktora fokozatot szerzett oktatók/kutatók támogatásra kiírt belső pályázat nyertesinek oklevél átadásán elismerő oklevelet vehet át: *dr. Berki Timea*, a Klinikai Központ Immunológiai és Biotechnológiai Intézet professzora; *dr. Gyulai Rolland*, a Klinikai Központ Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika professzora; *dr. Pajor László*, a Klinikai Központ Patológiai Intézet professzora; *dr. Rappai Gábor*, a KTK Közgazdaságtan és Ökonometria Intézet professzora; *dr. Szokodi István*, a Klinikai Központ Szívgyógyászati Klinika docense.

A PTE Tehetség Centruma elismerésben részesült

A természet- és élettudomány területén:

dr. Kvell Krisztián, a Gyógyszerésztudományi Kar egyetemi docense; *dr. Jakab Ferenc*, a Természettudományi Kar egyetemi docense; *dr. Tibold Antal*, a Klinikai Központ vezető főorvosa.

A társadalom- és bölcsészettudomány területén:

dr. Fedeles Tamás, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense; *dr. Láng András*, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi docense.

A fiatal kutatók egyéni kutatási és innovációs tevékenységének támogatásán pályázatot nyert:

A természet- és élettudomány területén:

dr. Nagy Dávid, a Természettudományi Kar tudományos segédmunkatársa; *dr. Csepregi Kristóf*, a Természettudományi Kar adjunktusa; *dr. Hetényi Csaba*, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi docense; *dr. Váczi Márk*, a Természettudományi Kar egyetemi docense.

Az egyetemi szabályzatban előírt nyilvános eljárás lefolytatása után habilitált doktori címet vehet át:

Az állam- és jogtudományok területén:

Bencsik András, az Állam- és Jogtudományi Kar adjunktusa.

A közgazdaságtudományok területén:

Pintér Éva, a Közgazdaságtudományi Kar adjunktusa.

Az orvostudományok területén:

Nót László Gergely, a Klinikai Központ adjunktusa; *Mikó Éva*, az Általános Orvostudományi Kar adjunktusa; *Nagy Gyula Richárd*, a Semmelweis Egyetem adjunktusa; *Szirtesné Tomsits Erika*, a Semmelweis Egyetem egyetemi docense; *Szőke Éva*, az Általános Orvostudományi Kar tudományos főmunkatársa; *Vorobcsuk András*, a kaposvári Kaposi Mór Oktató Kórház főorvosa.

Az egészségügy területén: Endrei Dóra, az Egészségtudományi Kar adjunktusa.

A neveléstudományok területén:

Di Blasio Barbara, a Kaposvári Egyetem egyetemi docense; *Béres Judit*, a Kultúraturományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar adjunktusa.

Az irodalomtudományok területén:

Z. Varga Zoltán, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa.

A földtudományok területén:

Békési László, a Budapesti Corvinus Egyetem egyetemi docense; *Végh Andor*, a Természettudományi Kar adjunktusa.

A biológiai tudományok területén:

Ortmann-né Ajkai Adrienne, a Természettudományi Kar adjunktusa.

Az orvostudományok területén:

Farkas József, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Gasznerne Kormos Viktória*, az Általános Orvostudományi Kar tudományos segédmunkatársa; *Kóbor Péter*, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Kustán Péter*, a Klinikai Központ egyetemi tanársegédje; *Riba Ádám*, a Zala Megyei Szent Rafael Kórház orvosa; *Sándor Balázs Attila*, a Klinikai Központ egyetemi tanársegédje; *Nagy Szilvia Anett*, az MTA PTE Klinikai Idegtudományi Kutatócsoport munkatársa; *Payrits Maja*, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Pohóczky Krisztina*, a Gyógyszerésztudományi Kar egyetemi tanársegédje.

Doktori oklevelet vehet át

A gyógyszerésztudományok területén:

Ács Kamilla, a Gyógyszerésztudományi Kar egyetemi tanársegédje.

Az egészségtudományok területén:

Bánfai Bálint, az Egészségtudományi Kar egyetemi tanársegédje.

Az irodalomtudományok területén:

Prax Levente, Gánt Község Önkormányzata kulturális szervezője; *Szabó Attila*, az Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet igazgatóhelyettese.

A nyelvtudományok területén:

Akasha Ghaboosi, nyelvész; *Demeter Gáborné*, a Kaposvári Egyetem egyetemi tanársegédje; *Fekete Tamás*, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Porkoláb Ádám*, tanár, nyelvész; *Tiborc-Tóth Tünde*, a Bocföldi Általános Iskola tanára.

A neveléstudományok területén:

Kátainé Lusztig Ilona, a Kaposvári Egyetem mesteroktatója.

A pszichológiai tudományok területén:

Pachner Orsolya, az Egészségtudományi Kar szakoktatója.

A történettudományok területén:

Agócs Nándor, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanársegédje; *Hamerli Petra*, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Szabó Máté*, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Szalánczi József Krisztián*, a PÉPéPress Bt. ügyintézője.

Az állam- és jogtudományok területén:

Horváth Orsolya, az Állam-és Jogtudományi Kar óraadó tanára; *Németh Csaba* ügyvéd; *Stauber Péter*, az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége küllapcsolati referense.

A közgazdaságtudományok területén:

Lukovszki Livia, a Közgazdaságtudományi Kar kutató aszisztense.

A biológiai tudományok területén:

Boldizsár Ákos, az MTA Agrártudományi Kutatóközpont munkatársa; *Csergő Anna Mária*, a dublini Trinity College társult kutatója; *Czégény Gyula*, a Természettudományi Kar tudományos segédmunkatársa; *Filep Rita*, a Gyógyszerésztudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Kemenesi Gábor*, a Természettudományi Kar egyetemi tanársegédje; *Nagy Dávid*, a Természettudományi Kar tudományos segédmunkatársa.

A fizikai tudományok területén:

Polónyi Gyula Ákos, az MTA – PTE Nagyintenzitású Terahertz Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

A kémiai tudományok területén:

Marosvölgyi-Haskó Diána, a Soft Flow Hungary Kft. kutatója.

Az ünnepi műsor után kapta meg az új rektor a rektori jelképet, a talárt és a láncot, majd esküt tett, amit *dr. Bauer Miklós*, az egyetem egykori rektora vezetett.

„*Én, dr. Miseta Attila János, esküszöm, hogy rektori időszakom alatt a Szenátus bizalmából elnyert feladathoz mindenkor méltó magatartást tanúsítok.*

Jeles és kiváló elődeim példáját szem előtt tartva és követve, részrehajlás nélkül járok el az egyetem egészét érintő kérdésekben.

Az egyetemi autonómiát, az oktatás és a kutatás szabadságát minden körülmények között elvi alapként védelmezem.

A rektori feladatokkal kapcsolatos etikai követelményeket maximálisan tiszteletben tartom.

Mindenkor az egyetemi közösség: oktatók, kutatók, dolgozók és hallgatók méltó képviselőjére, érdekeik védelmére törekszem.

Egyenlő figyelemmel és gondossággal kezelek minden embert.

Tudásomat és gyakorlati ismereteimet az egyetem hasznára fordítom.

Mindent megteszek, hogy a tudomány, valamint a Pécsi Tudományegyetem jó hírnevét városunkban, régióinkban, hazai társ egyetemeken és határainkon kívül öregbítsem, megbecsülésünket előmozdítsam.

Mindent a Pécsi Tudományegyetemért – Omnia pro Universitate Quinqueecclesiensis!”

Az egyetem jelenlegi és a jogelődintézmények korábbi rektorai megalapították a PTE Rektori Klubot, majd a hivatalba lépő rektor megtartotta az évről-évre szokásos beszédet.

Miseta Attila elmondta, hogy gratulációt csak négy év múlva vár. Kiemelte, hogy számít a régióhoz kötődő tehetségekre, és arra is utalt, hogy Pécs kormányzati reprezentációja jelentősen megerősödött. „Ezt csak úgy lehet kihasználni, ha a régióban mindenkivel jó és konstruktív viszonyt alakítunk ki” – mondta.

Rektori időszaka első hónapjait érdemi konzultációkra szánja, utána tervez változtatásokat végrehajtani. Mindenkit felszólított, hogy legyen bátor a maga posztján, azért nem fognak senkit bántani, ha egyszer téved vagy hibázik. Miseta kevésbé a leépítésekben, hanem inkább az egyetemi expanzióban gondolkodik, mert folyamatosan bővül az egyetem hallgatóinak száma. Jelenleg a külföldiek létszáma 4400 fő, ám hamarosan elérhetjük az ötezeret. Zárszavában hozzátette, hogy számít kollégái konstruktív kritikájára is.

Forrás PTE

Bódis József átvette államtitkári kinevezését

Bemutatta új államtitkárait Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere Budapesten, a tárcavezető a szakterületükön felkészült szakemberekként jellemezte az egyes ágazatok felelőseit. Bódis József lett az új oktatási államtitkár.

Kásler Miklós úgy fogalmazott: arra kaptak megbízást, hogy a magyar emberek életét jobbá és szebbé tegyék. Alapvető kormány cél, hogy a nemzet fennmaradjon, gyarapodjon anyagiakban és szellemiekben, hogy a demográfia krízisből a nemzet a felemelkedő útra térjen, és minél több magyar kisgyermek szülessen – hangsúlyozta.

Ha megmarad a nemzet, és támaszkodnak a magyar történelemre, kultúrára, mentalitásra, és mindezt ötvözik az európai értékekkel, akkor emberhez méltó életet tudnak a magyaroknak biztosítani – mutatott rá a tárcavezető.

Kitért arra is, hogy a magyar oktatásnak szép tradíciói vannak. Kiemelte: az oktatás mellett a nevelésnek is fontos szerepe van. A magyar pedagógiai hagyományokra építkezve olyan tanítási rendszer kialakítását jelölte meg célul, amely korszerű és alkalmas arra, hogy a sorsdöntő években, évtizedekben mindenre felkészítse a jövő generációkat.

Kásler Miklós azt mondta, az államtitkárokat úgy válogatta össze, hogy felkészült, tehetséges emberek kerüljenek az egyes ágazatok élére, akikkel szellemileg azonosulni tud, és ők is vele. Ha csoportmunkában gondolkodnak, nincsenek egymástól elkülönülő területek – hangsúlyozta.

A tárcá parlamenti államtitkára *Rétvári Bence*, közigazgatási államtitkára *Latorcai Csaba*, az egészségügyért felelős államtitkár *Nagy Anikó*, az oktatásért felelős államtitkár *Bódis József*, a család- és ifjúságügyért felelős államtitkár *Novák Katalin*, az európai uniós fejlesztéspolitikáért felelős államtitkár *Vitályos Eszter*, a nemzetközi ügyekért felelős államtitkár *Pacsay-Tomassich Orsolya*, a kultúráért felelős államtitkár *Fekete Péter*. A sportot *Szabó Tünde*, a szociális ügyeket és a társadalmi felzárkózást *Fülöp Attila* felügyeli – sorolta a miniszter.

Kásler Miklós az egészségügy új irányítójáról, Nagy Anikóról azt mondta, sokszor, nehéz helyzetben bizonyította már, hogy átlátja a magyar egészségügy egészét és az azzal kapcsolatos tendenciákat.

Bódis József, az új oktatási államtitkár a Pécsi Tudományegyetem rektori székéből és a Magyar Rektori Konferencia éléről érkezik új feladatkörébe – közölte.

Fekete Pétert, a kultúráért felelős államtitkárt úgy jellemezte, mint aki a kultúra legkülönbözőbb területein mutatta meg képességeit. Hozzátette: az új államtitkár elképzelései abba az irányba mutatnak, hogy a magyar kultúra tartsa meg Európában elfoglalt helyét úgy, hogy közben képes legyen a fejlődésre.

A miniszter megköszönte, hogy elődje, *Balog Zoltán* abba a szellemi irányba fordította a tárcát, amely céljaik felé közelít.

Forrás: PTE

Hagyomány, innováció és együttműködés a PTE új vezetése zászlaján

Sajtótájékoztató keretében mutatkozott be egyetemünk új rektori vezetése, amely július 1-től irányítja Magyarország első egyetemét. Miseta Attila egyetemi tanár, rektor tájékoztatása szerint az a cél, hogy a rektori ciklus végére elérjék a 25 000 fős hallgatói létszámot úgy, hogy közben a hallgatók számára biztosított szolgáltatásokat folyamatosan fejleszteniék.

A sajtótájékoztatón bemutatták a PTE új rektorhelyetteseit. Az általános, tudományos és innovációs rektorhelyettesi posztot *Gábel Róbert* egyetemi tanár tölti be, aki korábban rektorként és a Természettudományi Kar dékánjaként is szolgált már a pécsi egyetemmel. Az oktatási rektorhelyettes *Péley Bernadette* egyetemi tanár, a PTE Bölcsészettudományi Kar Fejlődés és Klinikai Pszichológia Tanszék vezetője lett, míg a stratégiai és kapcsolati rektorhelyettesi feladatokat *Bellehem József* egyetemi tanár, az Egészségtudományi Kar legutóbbi dékánja látja el.

Miseta Attila rektor ismertette a programját, melynek számos pontja azt szolgálja, hogy a hallgatók elégedettségét tovább növeljék. Mindezt többek között a hallgatók számára nyújtott egyetemi szolgáltatások fejlesztésével, a közösségi teretek felszereltségének javításával, a minőségi kollégiumi férőhelyek számának növelésével, a sportolási lehetőségek bővítésével és a hallgatók számára az egyetemi partnereken keresztül minél több munkalehetőség biztosításával érnék el. Elhangzott, hogy a magyar hallgatók létszámát növelnék, így a tervezett

5000 külföldi hallgatóval együtt már huszonezert főt képzését látná el a ciklus végén a pécsi egyetem.

Az új rektori vezetés a hagyományokra építve a képzések tartalmi megújítását is elhatározta. Cél, hogy a PTE-n megszerzhető tudás, készségek és képességek maximálisan támogassák a diplomások munkaerőpiaci elhelyezkedését, a gyakorlat-orientált, piacképes képzések megfeleljenek a társadalom és a gazdasági szereplők igényeinek. A hagyományosan széles képzési kínálatot új, unikális, más hazai felsőoktatási intézményeknél nem elérhető szakok indításával egészítenék ki, a teljes képzési vertikumban – a felsőoktatási szakképzésektől a doktori képzéseken át a felnőttképzésig. Emellett a lehető legtöbb szakot duális képzéssé alakítanák át a már így működő műszaki tanulmányokhoz hasonlóan, annak érdekében, hogy a hallgatók már az egyetemi éveik alatt megtapasztalhassák, hogyan ültethetik át az elméletet a gyakorlatba.

Az oktatás mellett egy új kutatási stratégia megvalósítása is elsődleges hangsúlyt kap a programban. Fontos cél, hogy növelni kell a kutatócsoportok számát és létszámát, a kutatásfejlesztési együttműködések számát, és meg kell valósítani a képzések, elsősorban a doktori iskolákban folyó munka becsatormázását a K+F+I tevékenységekhez. A kutatási tevékenység erősítéséhez, és innovációs tevékenység piacosításához járul hozzá a tervezett „Tudományos Park” projekt megvalósítása, és a Paksi Atomerőművel való még szorosabb együttműködés is.

Augustin Béla emlékérmét kapott dr. Molnár Péter

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógynövény Szakosztálya Augustin Béla emlékérmét adományozott dr. Molnár Péter egyetemi tanárnak, a PTE, GYTK, Farmakognóziái Intézet munkatársának.

A kitüntetéshez szeretettel gratulálunk, és további munkájához sok erőt, jó egészséget kívánunk!

„Magyar Sebészetért” emlékérem dr. Kollár Lajosnak és dr. Illényi Lászlónak

Kiemelkedő szakmai, tudományos és oktatói tevékenysége elismeréseként „Magyar Sebészetért” emlékérmét adományozott dr. Kollár Lajos egyetemi tanárnak és dr. Illényi László egyetemi docensnek a Magyar Sebész Társaság 64. kongresszusán, Debrecenben.

Az MGYT elismerésében részesült dr. Bencsik Tímea, a PTE, GYTK, Farmakognóziái Intézetének munkatársa

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság (MGYT) Elnöksége és a Gyógyszerészet lap szerkesztősége elismerésben részesítette intézetünk munkatársát, dr. Bencsik Tímeát a lap „Szakirodalmi tallózó” rovatában évek óta folyamatosan végzett referálómunkájának elismeréséül. Munkatársunk az elismerő oklevelet 2018. május 5-én, az MGYT 62. Küldöttgyűlésén vehette át.

Forrás: MTI

Szent-Györgyi Albert-díjat kapott dr. Csernus Valér professzor

A felsőoktatás területén végzett kiemelkedő munkájáért Szent-Györgyi Albert-díjjal jutalmazták dr. Csernus Valért, a PTE, ÁOK Anatómiai Intézetének egyetemi tanárát pedagógusnap alkalmából.

„A megszerzett tudás mellett a közösséghez tartozás a legfontosabb értékek egyike, az iskolai közösség pedig a gyerekek, a szülők és a pedagógusok közös munkájának gyümölcse, ami csak akkor lehet sikeres, ha mindenki részt vesz benne, és mindenki hozzáteszi a saját értékeit” – mondta az emberi erőforrások minisztere a pedagógusnap alkalmából tartott díjátadón a Pesti Vigadóban.

Kásler Miklós hangoztatta, hogy nincs iskola közösség nélkül, az iskolai közösségépítés pedig kemény, de értékes munka, ami a nemzetet szolgálja. A pedagógusokat méltatva azt mondta: ők tanítványaik példaképei, akik életükkel, emberségükkel, ismereteikkel ápolják és gondozzák az ifjúság „világra csodálkozó elméjét”, valamint építik identitásuk pilléreit, hogy biztos háttérük legyen, ha nehézségekbe ütköznek.

„A pedagógus arra nevel, hogy az ember minden körülmények között ember legyen, és adja meg a másiknak a tiszteletet. Megtanítja a tanítványát pontosan, hatékonyan, elkötelezetten, örömmel és jókedvvel dolgozni, valamint olyan közösséget épít, amiben mindenkinek helye van, amiben az emberek figyelnek és számíthatnak egymásra” – fogalmazott a miniszter.

Kiemelte, az EMMI tevékenységének fókuszában az ember áll, a tárca célja pedig az, hogy a „világ egyik legműveltebb, legértékesebb nemzetének tartsa meg a magyart”. „A klasszikus értékekre, a magyar hagyományokra épülő, korszerű és magas szintű oktatási rendszert támogatnak az óvodától az egyetemig. Olyan értékorientált embereket szeretnének nevelni, akik képesek megfelelni a változó korok kihívásainak, képesek szép családokat, közösségeket és a múltjához méltó nemzetet alkotni” – tette hozzá.

Ezen célok megvalósításának „felszentelt papjai” a pedagógusok, de a kormányzatnak is van feladata. A működési keretek és szabályozások megteremtése, a pedagógusok törvényi védelme, társadalmi és személyes presztízsiük megerősítése elengedhetetlen, ezért kezdték el emelni a fizetéseket és hoztak létre ösztöndíjat a pályára elkötelezetten készülő fiataloknak. Hozzátette, hogy a minisztérium a jövőben is az elmúlt évek alapjaira építkezik, folytatja a megkezdett munkát és a párbeszédet, ezért mindenkit hívnak „az oktatás nagy nemzeti kerekasztalához”, hogy közösen építsék a jövőt.

Az eseményen Kásler Miklós és Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős helyettes államtitkár átadta az oktatási-nevelési területen végzett kiemelkedő munkáért járó Eötvös József- és az Apáczai Csere János-díjakat, a felsőoktatás területén végzett kiemelkedő munkáért járó Szent-Györgyi Albert-díjat, a kiemelkedő óvodapedagógiai munkáért odaítélhető Brunszvik Teréz-díjat, valamint a gyerekek harmonikus személyiségformálásában kiemelkedő munkáért adományozható Németh László díjat.

A PTE, GYTK Farmakognóziai Intézetének jubileumi ünnepe

A Pécsi Tudományegyetem, Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognóziai Intézete 2018. június 22-én jubileumi ünnepséget rendezett az intézet 15 éves fennállása és *Molnár Péter* professor, az intézet korábbi vezetője 70. születésnapja alkalmából. Az 55 résztvevő között köszönthettük a PTE, ÁOK, GYTK és TTK, valamint a SZTE és az SE társintézeteinek munkatársait és számos vendéget.

A rendezvényre a MTA Pécsi Akadémiai Bizottság székházának dísztermében került sor az intézet és a PAB Orvosi Tudományok Szakbizottság Gyógyszerészeti Munkabizottsága szervezésében. Az ünnepséget *Deli József* professor, az intézet jelenlegi (2013-) vezetője nyitotta meg. Köszöntőjében összegezte a 2003-ban alakult intézet személyi állományát és bővülését, az oktatói tevékenységet és a legfontosabb tudományos eredményeket. Köszöntőt mondott *Perjési Pál* professor, a PTE, GYTK dékánja, *Bogár Lajos* professor, a PAB Orvosi Tudományok Szakbizottságának elnöke és *dr. Szabó László* professor, az intézet alapítója és első vezetője (2003-2006).

Az előadók közül elsőként *Deli József* professor, a PTE, ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetben 95 éve működő Karotinoid Munkacsoport vezetője számolt be az idén 70 éves *Molnár Péter* professor kutatói tevékenységéről. Az ünnepelt 2006-2013 között vezette a Farmakognóziai Intézetet; a munkacsoportban 47 éve foglalkozik karotinoidok szerkezetvizsgálatával. Az előadásban számos közös esemény és személyes megemlékezés is helyet kapott. Ezután az intézet munkatársai is köszöntötték az ünnepeltet, aki beszédében köszönetet mondott családjának és kollégáinak az évek során nyújtott támogatásért és együttműködésért.

Az ünnepség további 3 előadással folytatódott. *Farkas Ágnes*: *Tizenöt év és egy tucat gyógynövény – megporzásbiológiai és méhészeti kutatásaink*; *Horváth Györgyi*: *Illóolaj Kutatócsoportunk*; *Papp Nóra*: *Etnofarmakobotanikai kutatásaink* címmel számolt be az intézetben működő kutatócsoportok fő eredményeiről.

Végül az intézet munkatársai által az elmúlt 15 év tudományos és közéleti rendezvényein készített fényképfelvételekből zenés összeállítást láthattak a résztvevők a kezdetektől napjainkig. Az ünnepséget állófogadás és kötetlen beszélgetés zárta.

A résztvevők jubileumi kötetet is kaptak, amely 121 oldal terjedelemben foglalja össze az intézet történetét, a 15 év fő oktatási, kutatási és pályázati tevékenységét, bemutatja az EGSC-Melius Gyógynövénykertet, a 2006 óta szerkesztett Farmakognóziai Hírek hírújságot, valamint a "Gyógynövények illusztrációkon" című kiállítást számos fényképfelvétellel.

Köszönettel tartozunk elsősorban intézetvezetőinknek és munkatársainknak a 15 év alatt végzett kitartó munkáért és együttműködésért, a társintézetek és a PTE munkatársainak támogatásáért, valamint minden vendégünknek, akik jelenlétükkel megtisztelték rendezvényünket. Isten éltesse *Molnár Péter* professzort a 70. születésnapja alkalmából!

A résztvevők

Deli József professor, *dr. Horváth Györgyi* és *dr. Bencsik Tímea* köszönti *Molnár Péter* professzort a Farmakognóziai Intézet nevében (jobbról balra)

Dr. Perjési Pál dékán és *dr. Fittler András* egyetemi docens

Papp Nóra
Fotó: Mag Norbert

Informatikai nyilvántartás

Az Unió tagállamaiban május 25. óta érvényes az általános adatvédelmi rendelet (GDPR), amelynek értelmében mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.

Idézet az Európai Parlament és Tanács 2016/679 rendeletéből:

(35) Az egészségügyi személyes adatok közé tartoznak az érintett egészségi állapotára vonatkozó olyan adatok, amelyek információt hordoznak az érintett múltbeli, jelenlegi vagy jövőbeli testi vagy pszichikai egészségi állapotáról. Ide tartoznak az alábbiak: a természetes személyre vonatkozó olyan személyes adatok, amelyeket az egyének a 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben (9) említett egészségügyi szolgáltatások céljából történő nyilvántartásba vétel, vagy ilyen szolgáltatások nyújtása során gyűjtöttek, a természetes személy egészségi célból történő egyéni azonosítása érdekében hozzá rendelt szám, jel vagy adat, valamely testrész vagy a testet alkotó anyag – beleértve a genetikai adatokat és a biológiai mintákat is – teszteléséből vagy vizsgálatából származó információk, és bármilyen, például az érintett betegségével, fogyatékosságával, betegségekockázatával, kórtörténetével, klinikai kezelésével vagy fiziológiai vagy orvosi biológiai állapotával kapcsolatos információ, függetlenül annak forrásától, amely lehet például orvos vagy egyéb egészségügyi dolgozó, kórház, orvostechnikai eszköz vagy in vitro diagnosztikai teszt.

A fentieknek megfelelően az egészségügyi intézményekben használt szoftverek naprakész nyilvántartása, valamint adatkezelési törzskönyv alkalmazása szükséges. A nyilvántartás létrehozásának másik oka, hogy a katasztrófavédelem a Klinikai Központot kiemelt egységként kezeli.

A Klinikai Központ – szenátusi határozat alapján – felméri az alkalmazott szoftvereket. Ennek módja, hogy intézetenként egy kijelölt munkatárs a Kancellária erre a célra létrehozott intranetes felületén a saját hatáskörben használt szoftverek, alkalmazások adatait rögzíti.

Mik ezek a szoftverek és alkalmazások? Minden, nem az Informatikai Igazgatóság által üzemeltetett, az intézet napi működéséhez

szükséges szoftver.

Mivel ez a meghatározás igen tág értelmezésnek ad teret, ezért a megvalósításra alkotott első koncepció meglehetősen szigorúan fogalmazott: az Informatikai Igazgatóságnak ezt követően jogában áll minden, a nyilvántartásban nem szereplő szoftvert elérhetetlenné tenni.

Mit jelentene ez? A Klinikai Központ intézeteiben működő bármelyik számítógépen futó, teljes joggal használt alkalmazást bármikor letilthatnak, amennyiben annak adatai a fenti nyilvántartásban nem található meg. Ideértve az ingyenesen elérhető, szabadon használható programokat is.

Ez az elgondolás problémákat vet fel: A magánélethez, valamint a kapcsolattartáshoz való jog alapvető emberi jognak minősül. Ezek a jogok csak kivételes esetekben (munkavégzéssel közvetlenül összefüggő ok), és csak feltétlenül szükséges és arányos mértékben korlátozhatók. A korlátozás okáról, módjáról és várható időtartamáról a dolgozókat előzetesen tájékoztatni kell. [Mt. 11. § (2)]. A korlátozás, valamint az alkalmazott eszközök és módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével. Milyen kategóriába tartoznak továbbá a nagy értékű műszerek, berendezések vezérlő programjai, amik karbantartása a műszert forgalmazó cég hatásköre?

Az előbbieken felsorolt problémák a június 14-n tartott egyeztetés során tisztázódtak: azokat a szoftvereket és alkalmazásokat kell nyilvántartásba venni, amelyek a napi szintű betegellátásban, az intézet működésében használatosak, valamint az egyetem számára pénzügyi vonzattal rendelkeznek. (Vásárolták őket, vagy használatukért folyamatosan bérleti díjat fizetnek.) Nem tartoznak ide az operációs rendszerek, valamint az annak részét képező Office programrendszer.

Július 15-ig ezen szempontok alapján kell a nyilvántartást minden intézetnek feltölteni, ezt követően pedig annak napra kész karbantartását megvalósítani.

Molnár Béla
KK, Gyógyszertár

A felsőoktatási jelentkezések tendenciája

A felvételi jelentkezések tendenciája, alakulása a hazai felsőoktatás egyik legnagyobb figyelmet kapott kérdése az elmúlt években. Jelenleg hazánkban 65 felsőoktatási intézmény működik, melyek közül négy: a Semmelweis Egyetem, a Debreceni Tudományegyetem, a Szegedi és a Pécsi Tudományegyetem foglalkozik általános orvos-, fogorvos- és gyógyszerészképzéssel.

A felvételi eljárás a 2010-es évtől kezdődően jelentős átalakuláson ment keresztül. Bevezetésre került az 500 pontos felvételi rendszer, egyes szakok esetében alapkövetelménnyé vált az emelt szintű érettségi vizsgák letétele, meghatározásra kerültek a felvételhez szükséges minimumponthatárok is.

A hazai felsőoktatásban a jelentkezések hullámlása 2004 óta megfigyelhető. Általános tendencia Budapest egyre erőteljesebb dominanciája az első helyes jelentkezések, és a felvettek tekintetében is. Míg 2009-ben az első helyen jelentkezők nagyobbik része (54%) vidéki intézményekbe kívánt bekerülni, addig 2012-től ez a tendencia megfordult, majd 2017-ben a jelentkezések 53%-a budapesti intézményekbe történt, míg 2009-ben a hallgatók 42%-át vették fel fővárosi intézményekbe, 2017-ben már 51%-át.

A helyi toborzás során azt tapasztalhatjuk, hogy a Debreceni Egyetem regionális szerepe növekedett (hallgatóinak 87,6%-át saját és a szomszédos megyékből toborozza) és igen magas, a Pécsi és Szegedi Tudományegyetem lokális regrutációja csökkenő tendenciát mutat (a Pécsi Tudományegyetem hallgatóinak 56,6%-át, a Szegedi Tudományegyetem a hallgatóinak 65,4%-át toborozza saját és a szomszédos megyékből). 2016-ben az összes felvett hallgató 52%-a Budapesten, 8,6%-a Debrecenben, 7,5%-a Szegeden és 6,3%-a Pécsen tanult.

A felvételizők körében az orvos-egészségtudományi képzési terület az ötödik legnépszerűbb (1. gazdaságtudományok, 2. pedagógusképzés, 3. műszaki képzés, 4. bölcsészettudományi képzés).

Az Oktatási Hivatal által jóváhagyott felvételi keretszámaink a magyar program esetében öt éve változatlanok, azaz általános orvos szakra 210 fő, fogorvos szakra 50 fő és biotechnológia képzésre 15 fő a maximális felvehető hallgatói létszám. Angol Program esetében 260 fő, míg a Német Program esetében 190 fő a felvehető hallgatók létszáma. A Gyógyszerésztudományi Kar esetén a Magyar Programon 80 fő, míg az Angol Programon 110 fő a felvehető hallgatók összlétszáma.

Karunk képzései iránti érdeklődés nemcsak a magyar, hanem az angol és a német programon is töretlen.

A PTE, ÁOK-ra és GYTK-ra felvettek száma 2012-2017 között

		ÁOSZ	FOSZ	GYOSZ	MEDBIO	Össz.
2012/2013	magyar	203	47	53	10	313
	angol	196	56	48	-	300
	német	215	25	-	-	240
	összesen	614	128	101	10	853
2013/2014	magyar	221	50	65	11	347
	angol	201	41	31	-	273
	német	202	22	-	-	224
	összesen	624	113	96	11	844
2014/2015	magyar	213	46	76	13	348
	angol	218	36	44	-	298
	német	195	24	-	-	219
	összesen	626	106	120	13	865
2015/2016	magyar	213	49	37	11	310
	angol	218	73	67	-	358
	német	198	22	-	-	220
	összesen	629	144	104	11	888
2016/2017	magyar	208	50	51	8	317
	angol	223	93	67	8	391
	német	200	20			220
	összesen	631	163	118	16	928
2017/2018	magyar	211	51	77	5	344
	angol	179	61	106	10	356
	német	170	20			190
	összesen	560	132	183	15	890

Dr. Duga Zsófia
Magyar Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda

Migrációs világkongresszuson mutatkozott be a Műveleti Medicina Tanszék

A Műveleti Medicina Tanszék Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoportja az Edinburgh-ban, 2018. május 17. és 19. között rendezett *1st World Congress on Migration, Ethnicity, Race and Health* konferencián képviselte egyetemünket. Az Edinburgh-i Egyetem szervezésében lebonyolított rendezvényen a PTE, ÁOK Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoportja volt az egyedüli magyarországi intézmény.

A konferencia kiváló alkalmat biztosított a tanszék munkatársai számára az elért kutatási, oktatási eredmények prezentálására, a nemzetközi kapcsolatok megerősítésére, későbbi projektjavaslatok megvitatására. Szilárd István professzor a konferencia tudományos bizottságának tagjaként, valamint a European Public Health Association (EUPHA), Migrant and Ethnic Health Section Steering Committee tagjaként járult hozzá a rendezvény sikeréhez. Szervezeti egységünk presztízsét tovább emelte a 2017 novemberében elnyert WHO Collaborating Centre on Migration Health Training and Research cím, valamint az előadásanyagokban bemutatott, a menedékkérőket érintő hazai védőoltási és szűrési gyakorlatok, amelyek példaértékkel bírnak az Európai Unió hatóságai számára is. A kongresszuson Szilárd István címzetes egyetemi tanár, dr. Marek Erika egyetemi adjunktus, dr. Kia Golesorkhi egyetemi adjunktus és dr. Katz Zoltán egyetemi tanársegéd vettek részt.

Összességében elmondható, hogy csapatunk a jövőre nézve mind a tanszék, mind az egyetem számára fontos kapcsolati tőkére tett szert, amelyek segítségével tovább erősödhet a nemzetközi, valamint a hazai migrációs-egészségügyi oktatási és kutatási programok területén elért pozíciója. Intézetünk a jövőben is igyekszik kihasználni minden ehhez hasonló kapcsolatteremtési lehetőséget, mivel a migrációs-egészségügy globális, interdiszciplináris kérdéseinek megválaszolásában elengedhetetlenek a szoros és jól működő nemzetközi kapcsolatok.

Dr. Katz Zoltán
Műveleti Medicina Tanszék

Forrás: Orvosi Hetilap, 159. évfolyam, 26. szám – 2018. július 1.

200 éve született Semmelweis Ignác, a modern perinatológia magyar ikonja

Semmelweis Ignác (1818–1865) Budán, 1818. július 1-jén született, és a bécsi orvosi egyetemen végzett. Végzése után az egyik bécsi szülészeti klinikán kapott állást, és fiatal tanársegédként hatalmas tömegű statisztikai adatanyag hosszú idősorainak összehasonlító elemzése révén 1847 tavaszán arra a felfedezésre jutott, hogy a gyermekágyi láz sebfertőzés következménye. A szülónők vizsgálata során az orvosok és orvostanhallgatók kezéről „bomló állati szerves anyag” kerül a szülőutakba, és az onnan felszívódik. Felfedezésében a legtekintélyesebb szülészek is kételkedtek, állását megszüntették, és az egyetemi magántanári képesítés megszerzése után csalódottan hazatért szülőföldjére, majd a pesti Szent Rókus Kórház szülészeti osztályáról került 1855-ben az egyetemi tanszék élére.

A Szülészeti Klinika az egyetem Pestre költözésekor a Hatvani és Újvilág (ma: Kossuth Lajos és Semmelweis) utca sarkán állt, az egykori jezsuita rendház második emeletén foglalt helyet, és az 1850-es években egy háromágyas, egyablakos szülőszobából és három gyermekágyas szobából állt, összesen 26 ágygal. A Klinika Semmelweis ismételt kérésére került át 1859 tavaszán a sebészeti részleggel együtt az Országúti (ma: Múzeum körüti) „Kunewalder terményház” Hild József által 1838-ban emelt épületének második emeletére. Külön tanterem nem lévén, Semmelweis olykor a folyosókon tartotta előadásait a mintegy 200 főnyi hallgatóságnak: háromnegyed részben bábajelölteknek, s azonkívül főleg sebészhallgatóknak – minthogy az orvosnövendékeknek nem volt kötelező a szülészeti hallgatása. Az elméleti szülészetet Semmelweis többnyire magyarul, a gyakorlati szülészetet magyarul és németül adta elő.

Nagy jelentőségű felfedezésének ismertetésére csak barátai hosszas unszolására vállalkozott a Pest-Budai Orvosegyesület 1858. január 2-i tudományos ülésén tartott, majd még további három ülésen elhangzott – és folytatásokban az Orvosi Hetilapban is közzétett – előadásával. Végül 1860 októberében megjelent németül (magyar fordításban csak 1906-ban) több mint 500 oldalas főműve “A gyermekágyi láz kóroktana, fogalma és megelőzése” címmel.

A könyvet külföldön a legjobb esetben hallgatás és közöny fogadta, de nagyjából ellene foglaltak állást. Ezek után Semmelweis megírta híressé vált leveleit a legismertebb szülészprofesszoroknak, majd a szülészeti összes tanárához fordult: könyve tartalmát röviden összefoglalva vitázik ellenfeleivel, és maró gúnynyal illeti a vele legélesebben szemben állókat. A levelek – hangvételük miatt – nem érték el ugyan tanításának széles körű érvényesülését, de felébresztették az érdeklődést a gyermekágyi láz megelőzésének lehetősége iránt. A nyílt levelek írása közben Semmelweis kidolgozta a teendőket a láz megelőzésére, ami valójában a szülészeti asepsis követelményeinek első hivatalos leírása volt.

Küzdelmei megviselték idegrendszerét, majd a pesti orvosi kar kezdeményezésére Bécsbe szállították, és elmeegógyintézetbe zárták. Ott halt meg 1865. augusztus 13-án.

A halálhírt gyászkeretben az Orvosi Hetilap az 1865. augusztus 20-án megjelent 34. számában közölte: „...Béke a jeles bűvár, a tudományos szakférfiú s az igaz szívű honpolgár hamvaira!”

Semmelweis azonban még sokáig nem került be a szellemi

panteonba. Halálát döbbenetes hallgatás követte. A síri csendet csak itt-ott szakította meg egy-egy kérészerűletű pletykavirág, megbízhatatlan hallomás. Még a legautentikusabb személyek is hallgattak.

A bécsi napilapok pár szavas hírral adták tudtul Semmelweis halálát és temetését. Kettő közülük, például a bécsi Fremdenblatt azt közölte, hogy Döblingben halt meg és temették el. Ezt több életrajzíró is átvette! A Wiener Medizinische Presse az 1865. augusztus 20-i, a British Medical Journal az augusztus 26-i, a Wiener Medizinische Zeitung a szeptember 15-i számában alig 1-2 sorban emlékezett meg a halálesetről. A külföldi folyóiratok közül a Wiener Medizinische Wochenschrift foglalkozott a legtöbbször Semmelweis elhunytával. Az 1865. évi 65. számában a következőket írja: „Semmelweis tanár tegnap áldozatul esett betegségének. Most csak néhány szóval jelentjük ezt az elszomorító hírt. Ha nem is tudtuk helyeselni azt a módot, amellyel az elhunyt az utolsó években kartársaival szemben viselkedett, mindig igazságot igyekeztünk szolgáltatni törekvésének és munkásságának.”

A pesti Gyógyászat, amely az 1860-as évek második felében éles harcban állt a Markusovszky Lajos által 1857-ben alapított Orvosi Hetilappal és köreivel, köztük Semmelweisszel is, 1865. augusztus 5-én a következőket írta: „Sajnálatos részvétellel írjuk, hogy Semmelweis egyetemi tanárt veszélyes agybántalom érte, mely miatt ő egyik bécsi gyógyintézetbe vitetett. Beteges izgatagságának régóta adta jeleit, s a párt, mely őt sajátjának vallá, a gyógytörekvés helyett sokszor a szenvedélyes kitörésekig csigázta izgatagságát.” A „beteges izgatagság” azokra a korábbi orvosegyesületi vitákra utal, amelyeken Semmelweis Markusovszkyval együtt igen harciasan viselkedett. Két héttel később ugyanezen lap, sajnálatot sem színélve, egyetlen mondatban közölte, hogy Semmelweis „állítólag pyaemia következtében” meghalt (1865, 590. oldal). Ez a megállapítás lehet tárgyilagos ténymegállapítás, de inkább annak az ironikus kifejezése, hogy a vérmérgezést az elmebaj elkendőzésének tartották. Egyébként a vérmérgezés még Markusovszky Lajost is váratlanul érte, mint az 1865. augusztus 20-án az Orvosi Hetilapban, az 551. és 552. hasábjában megjelent hosszú és meleg hangú nekrológiájából is kiderül.

A pesti napilapok feltűnően röviden, egymondatos napihírben közölték a halál hírért, egyedül a Pester Lloyd szánt rá húsz sort (1865. augusztus 15., 187. sz.). Megmagyarázhatatlan a Pesti Napló szűkszavúsága, hiszen ez az újság sokat foglalkozott az ország egészségügyi problémáival, és ugyanakkor egy fiatal kórházi sebészorvos haláláról hosszú megemlékezést közölt, Semmelweisről pedig csak annyit, hogy: „Semmelweis tudor, pesti egyetemi tanár, mint magánúton értesültünk, tegnap reggel Bécsben meghalt. Nyugodjanak békén porai. (1865. augusztus 15.)” Sőt a Családi Kör folyóirat odáig ment, hogy „Egy örült halála” címmel ízléstelen cikket közölt, és kitalált történettel próbálta megnyerni olvasóit.

Két héttel Semmelweis halála után Pozsonyban a Balassa János elnökletével zajló orvosi „Magyar Orvosok és Természetvizsgálók” XI. vándorgyűlése nem emlékezett meg Semmelweis haláláról, holott a szervezeti szabályzat is előírta, hogy az időközben elhunyt tagokról emlékezést kell tartani.

A vissza- és megemlékezésekre évtizedeket kellett várni. Az ország és az egész világ ma már kétségtelenül fejte hajt a nagy magyar orvos munkássága előtt. Születésének 200. évfordulója kiváló alkalom világszerte a megemlékezésekre. Az Orvosi Hetilap a Semmelweis Egyetemen közösen 2018. június 30-án, születésének előnapján tartja közös ünnepi tudományos ülését, a 2018. július 1-jei 26. számunkat pedig a nagy magyar orvos emlékének szenteljük.

A 2018-as év jó alkalom egy másik nagy magyar orvos, Markusovszky Lajos (1815–1893) halála 125. évfordulójának megjelölésére is. Markusovszky és Semmelweis barátsága Bécsben indult, és az 1840-es évek közepére tehető. A köztük kialakult megbecsülés és ragaszkodás Markusovszky részéről Semmelweis halála után is folytatódott, részt vett nemcsak a schmelzi temetésen 1865-ben, hanem az 1891-es kihantolásra elkísérte Semmelweis özvegyét, és szerepe volt a földi maradványok itthoni méltó fogadtatásának megszervezésében is. Még életükben Markusovszky sokat tett Semmelweis felfedezésének népszerűsítéséért és elfogadtatásáért, sokat harcoltak együtt az orvosegyesületi rendezvényeken a gyermekági láz etiológiáját és megelőzésének lehetőségét tagadó kollégákkal. Markusovszky kezdeményezte, hogy az általa 1857-ben alapított Orvosi Hetilapban is minél többet publikáljon a barátja, és ennek a biztatásnak meg is lett a gyümölcse, Semmelweis írásai elsősorban a Hetilapban jelentek meg.

Véletlenül úgy hozta a sorsom, hogy nemcsak a pesti szülészeti klinikán voltam Semmelweis nyolcadik tanszékvezetői utóda, hanem az Orvosi Hetilap főszerkesztői székében is a nyolcadik utóda vagyok Markusovszky Lajos alapító főszerkesztőnek. Ez a megtisztelő összeesés nemcsak felemelő érzéssel tölt el, hanem erkölcsi kötelességet is jelent, hogy a nagy elődök emlékét mindkettőjük szakmai utódaiként próbáljam méltó módon szolgálni. Ennek igyekszem megfelelni a Markusovszky Lajos által létrehozott Orvosi Hetilap általam szerkesztett 159. évfolyamának 26. számával is, hogy őszintén tisztelegjünk Semmelweis Ignác emberi nagysága előtt.

Papp Zoltán dr.
főszerkesztő

„Tiszta és nagy dolgokhoz csak tiszta és egyenes úton lehet eljutni.” Tamási Áron

ORVOSI HETILAP 159. évfolyam, 26. szám – 2018. július 1.

ELŐSZÓ/INTRODUCTION (1039) 200 éve született Semmelweis Ignác, a modern perinatológia magyar ikonja/Ignác Semmelweis, the Hungarian icon of perinatology was born 200 years ago – PAPP ZOLTÁN DR.

ÖSSZEFOGLALÓ KÖZLEMÉNY/REVIEW ARTICLE (1041) Az anyák és az újszülöttek megmentője, akire mindig büszkék leszünk: Semmelweis Ignác (1818-1865). *Aki legyőzte a kórt, de nemgyőzte meg a kort, az orvostudományok és a sebészet doktora, szülézmester, a Pesti Királyi Magyar Tudományegyetemen az elméleti és gyakorlati szülészeti nyilvános, rendes tanára/The savior of mothers and newborns, whom we shall always be proud of: Ignác Semmelweis (1818-1865). One who defeated the disease, yet could not convince the people, Doctor of Medical Sciences and Surgery, Master of Obstetrics, Professor of Theoretical and Practical Obstetrics at the Pest Royal Hungarian University of Sciences – ROSI-*

VALL LÁSZI Ó DR.

- (1055) Semmelweis – egy gondolkodó ember. *Tudománytörténeti tanulmányok/Semmelweis – a contemplating human. Scientific historical lessons* – GAZDA ISTVÁN DR.
- (1065) Semmelweis Ignác és az Orvosi Hetilap/Ignác Semmelweis and the Hungarian Medical Weekly Journal – KISS LÁSZLÓ DR.
- (1071) Semmelweis Ignác kései tanszékvezetői utódjának megemlékezése/Recollection of the great predecessor by a late successor leader – PAPP ZOLTÁN DR.
- (1079) Laudáció a szülésznőknek. *Bábák és a gyermekági láz/Laudation to the midwives. Midwives and the puerperal fever* – IFFY LÁSZLÓ DR.
- HORUS/HORUS (1084) A Közkórházi Orvostársulat és Semmelweis Ignác Fülöp/The Public Hospital Medical Society and Ignác Semmelweis – VÉRTES LÁSZLÓ DR.

Semmelweis Ignác előtt tisztelegtek Komáromban

Felállították Semmelweis Ignác első szlovákiai szobrát

Őrizze Semmelweis Ignác első szlovákiai szobra a magyar kutatóorvos, „az anyák megmentője” emlékét! Jelképezze az elkötelezettség és a tudomány győzelmét a tagadás és hitetlenség felett! Állította: Semmelweis születésének 200. évfordulójára Komárom város és a Semmelweis Egyetem Rosivall László kezdeményezésére. Készítette: Varga Éva – Budapest, 2018 – olvasható magyar, szlovák és angol nyelven a Petőfi utcai régi-új egészségügyi központ előtt felállított szobron.

A szobrot a SZMET (Szlovákiai Magyar Egészségügyi Társaság) ajándékozta a városnak, Komárom városa végezte a tereprendezést.

Forrás: felvidek.ma

Nemzetközi orvoskonferencia Komáromban Szobrot kapott Semmelweis Ignác

Június kilencedikén Révkomáromban találkoztak újabb konferenciájukon a Kárpát-medence magyar orvosai és egészségvédelemmel foglalkozó szakemberei. A Szlovákiai Magyar Egészségügyi Társaság (SZMET) és a Selye János Egyetem (SJE) társszervezésében megvalósult rendezvény központi gondolata a 200 éve született Semmelweis Ignác munkássága iránti máig élő tisztelet továbbélteése volt. Örömmel állapítható meg, hogy az előadások színvonala és a tanácskozás hangulata méltó volt a kítűzött célhoz.

Az egyetem dísztermében elhangzott előadások témái: *Kiss László* orvostörténész az anyák megmentőjének felvidéki kötődésével ismertette meg a nemcsak szakemberekből, hanem laikusokból is verbuválódott közönséget; *Kellermayer Miklós*, a Magyar Egészségügyi Társaság (MET) elnöke a Jézus által a világunkba hozott igazságot elemezte cselekedeteink tükrében; *id. Hollósy Tamás* szülész-nőgyógyász, az SZMET elnöke öt évtizedes gyakorlata tapasztalatairól szólt; *Bauer Ferenc*, az érsekújvári klinika Perinatológiai Centrumának vezetője Újszülött gyógyászat és Semmelweis címmel tartotta meg értekezését.

Sok izgalmas ismeretet hozott Komáromba három szülész-nőgyógyász is: a zalaegerszegi *Gárdos László* A stressz jelentősége a gyermekgyógyászatban; *Dékány Ágnes* (budapesti Róbert Károly Magánkórház) Szülési jó, és a szintén budapesti *Bálint Balázs* A természetes szülészeti szemlélet helye és helyzete a XXI. században című előadásával.

Az utolsó programpont Monspart Sarolta volt tájfunó világbajnokunk előadása lett volna, de számára már csak néhány perc jutott, így remek érzékkel megtornáztatta a közönséget, hiszen ő a budapesti székhelyű Országos Egészségfejlesztési Intézet élvezetes humorral megáldott munkatársa.

A tanácskozás bevezető és záró programjában fellépett *Gál Réka* versmondó és a Concordia, sor került *Arányi Lajos* emléktáblájának megkoszorúzására, és Semmelweis Ignác Varga Éva alkotta mellszobrának felavatására a komáromi egészségközpont előtti térségben. Az egészségközpont egyúttal felvette a világ legkiválóbb tizenkét orvosa közé sorolt Semmelweis Ignác nevét.

A szobrot a budapesti székhelyű Semmelweis Emlékbizottság *Kiss László* orvostörténészünk közreműködésével ajándékozta a városnak. A komáromi nemzetközi konferencia a résztvevők szerint (is) nagyon hasznos volt. A sikerből a szervezők-rendező: *Hollósy Tamás* elnök és felesége, valamint fiuk, *ifj. Hollósy Tamás* oroszlárnészt vállalt, és kijár a dicséret segítőiknek is. Elégedetten nyilatkozott a tanácskozás színvonaláról *Kellermayer Miklós*, a MET elnöke is, aki elmondta, hogy a huszonöt esztendeje *Andrásovsky Barna* által alapított szervezet ma is hűséges küldetéséhez: megmutatni, hogy a magyar nemzet (és a világ) gyógyításának kulcsa a lélek felemelése Krisztushoz. A konferenciát megtisztelte jelenlétével *Stubendek László*, Komárom polgármestere is.

A SZMET hálásan köszöni a magyar kormány Külgazdasági és Külügyminisztériumának, valamint a Magyar Köztársaság pozsonyi nagykövetségének támogatását; *Magyari Gyula* tanácsos úr részvételét és felszólalását a konferencián. A nagykövetség eljuttatta a konferencia helyszínére a Semmelweis Ignác életét és pályafutását felvillantó leporellót, amely június végéig megtekinthető a Selye János Egyetem konferenciaterme bejáratánál.

Az SZMET köszöni a Selye János Egyetem és a Pro Selye Universitas Alapítvány, a Pepita Tours utazási iroda, a Concordia vegyes kar, és a Borostyán együttes támogatását!

Batta György

Beszámoló a Berlini Magyar Nagykövetségen 2018. május 25-én megtartott Semmelweis Szimpóziumról

A szimpóziumot, amelyet Semmelweis Ignác Fülöp, Magyarország nagy fia születésének 200. évfordulója alkalmából a Berlini Magyar Nagykövetségen rendeztek, *dr. Györkös Péter*, hazánk nagykövete nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket. Ezután *Ivar Roots* professzor, a berlini Orvosi Társaság elnöke, beszámolt arról, hogy a Berlini Nőgyógyászok Társasága már 1850-ben felvette tagjai közé Semmelweis Ignácot és mindmáig ápolja emlékét. A berlini Orvosi Társaság 1930-ban rendelte meg arcképét, amely az első emeleten volt látható, *Rudolf Virchow* képe mellett. Sajnos a kép a II. világháború alatt elveszett. A Berlini Nőgyógyászok Társasága 2015-ben, Semmelweis halálának 150 éves évfordulója alkalmából külön megemlékezést tartott.

A szimpózium tudományos programja *Sepp Leodolter* professzor (Wien) „Semmelweis Bécsben” című előadásával kezdődött. Ismertette Semmelweis zseniális következtetését, amelyet barátja, *dr. Jakob Kolletschka* boncolási leletéből vont le. Felfedezése jóval megelőzte korát, azonban megnemértés fogadta. Az előadó külön kiemelte, hogy a 3 nagy híró professzor, *Rokitansky*, *Hebra* és *Škoda* részéről Semmelweisnek jutott elismerés, de az orvosi társadalomtól nem. 1850-ben csalódottan hagyta el Bécsset. Viszont,

1856-ban a már említett 3 professzor őt javasolta Klein utódjának Bécsben a szülészeti klinikára, de sajnos, publikációk hiányában nem kapta meg a tanszéket.

A következő előadást Semmelweis mai utódja, *Papp Zoltán* professzor tartotta, a Semmelweis Egyetem Szülészeti Nőgyógyászati klinikájának volt igazgatója, az Orvosi Hetilap főszerkesztője. Ő Semmelweis további pesti „tudományos harcát” ismertette. Külön kitért fő művének bemutatására, az 1861-ben németül megjelent „Die Ätiologie, der Begriff und Prophylaxis des Kindbettfiebers”-re és a különböző német professzorokhoz küldött leveleire. Majd beszélt Semmelweis földi maradványinak végleges elhelyezéséről 1965-ben a budai szülőház falában. *Rosivall László* professzor Budapestről méltatta Semmelweis experimentális állatkísérleteit, aki mint patofiziológus, e tekintetben is az elsők közé tartozik.

Jens Uwe-Blohmer professzor a Charitéről (Berlin) előadásában ismertette 1865 után a semmelweisi tanok diadalútját, a jelentős német, ezen belül a berlini szülész-nőgyógyászok állásfoglalását Semmelweis tanai mellett. Külön kitért *Gustav Döderlein*, jénai professzor cikkére 1965-ből, amelyben a német nőgyógyászok nevében Semmelweistől posztumusz bocsánatot kért. *Makovitzky* professzor

ismertette a korábbi ellenfelek közül a würzburgi *Scanzoninak* az állásfoglalását, aki – Semmelweis korábbi, súlyos vádakat tartalmazó levele ellenére – 1867-ben magáévá tette a tanait. *Rudolf Virchow*, a celluláris patológia atyja csak 1879-ben ismerte el részben Semmelweis tanait, annak ellenére, hogy *Wilhelm Lange* a heidelbergi és *Alfred Hegar* a freiburgi szülész professzorok már 1863-ban követelték a Semmelweis által meghirdetett tanok elismerését és klinikájukon bevezették a klórvizes bemosakodást.

Stefan Pollak professzor (Freiburg Br.) előadásában hangsúlyozta a boncolások jelentőségét, melyet *Rokitansky* mondatával húzott alá: a boncteremben a holtak tanítják az élőket (*Hic mortui vivos docent*). Majd rátért a főbb halálokokban az elmúlt 50 év során bekövetkezett változásokra. Ma az igazsáügyi boncolások nagy részét az orvosi beavatkozásokat követő infekciók, a nozokomiális fertőzések képezik. Külön kitért a kábítószeres következtében bekövetkezett halál boncolási leleteire, a bakteriális endocarditistől a tüdőgyulladásig. *Gastmeier* professzorasszony (Berlin) beszélt a kézfertőtlenítés jelentőségéről a klinikai osztályokon, majd arról, hogy a 10 éve elkezdődött intenzív kézmosási mozgalom jelentős sikereket ért el. Több mint 1000 klinika csatlakozott ehhez a mozgalomhoz Németországban. Azonban további erőfeszítésekre van szükség, mert a compliance a kézmosásban 650 klinika adatai alapján ma csak 75%-os, 10 éven belül el kell érniük a 80%-ot – mondta határozottan.

Frank Drewelow szülész-nőgyógyász (Rostock) beszélt az antibiotikum-rezisztencia veszélyeiről. *Emődy* professzor (Pécs) Semmelweis kristálytisza gondolatmenetét emelte ki, amikor barátja, *Jakob Kolletschka* jegyzőkönyvét elolvastva, rádöbbsent, hogy Kolletschka bonclelete azonos a gyermekági lázban elhaltakéval. Az antibiotikum-rezisztencia veszélye volt *Dobrindt* professzor (Münster) előadásának témája is, aki ismertette a nozokomiális infekciók és az antibiotikum-rezisztencia veszélyeit. Ma a kórházi fertőzések 3 nagy csoportra oszthatóak: a tüdőgyulladás (az endotrachealis tubussal vagy félre nyelés következtében), a vérmérgezés illetve a húgyúti fertőzések csoportjaira. Sajnos, a kórházi higiéniával ma a multirezisztens kórokozók jelentik a legnagyobb problémát: számuk a világviszonylatban megemelkedett. Itt a methicillin-rezisztens *Staphylococcus aureus* (MRSA) a vancomycin-rezisztens *Enterococcusok* (VRE) és a multirezisztens Gram-negatív kórokozók okozta fertőzések jelentenek problémát. Összefoglalóan hangsúlyozta, hogy a prevenció nagyon fontos, de ehhez a humánorvosok, az állatorvosok (a nagyüzemi állattartásban az antibiotikumok felhasználása jelentősen megemelkedett) és a gyógyszergyárak együttes összefogása szükséges.

Peter Sinn professzor (Heidelberg) beszélt *Krompecher Ödön* példáján az ún. Semmelweis-effektusról (angol nyelvterületen Semmelweis reflex*), akinek a basaliomákra vonatkozó, ma is érvényes felosztását először bíralták és nem fogadták el. A zárzóban Makovitzky professzor megköszönte *Pásztí-Márkus Eszter* asszonynak, a Magyar Nagykövetség kulturális attaséjának a szervezéssel járó fáradságos és odaadó munkáját. Megköszönte *dr. Karl Semmel-*

A bal oldali fotón Ivar Roots, a berlini orvosi társaság elnöke, jobbra Makovitzky József, Sepp Leodolter (Bécs) és Jens-Uwe-Blohmer (Berlin)

Az előadók egy csoportja: Dobrindt professzor (Münster), dr. Emődy Levente (Pécs), Papp Zoltán (Budapest), prof. Gastmeier (Berlin), mögötte prof. Stefan Pollak (Freiburg), Makovitzky József, dr. Karl Semmelweis fiai (Kismarton) és Frank Drewelow (Rostock)

weis fiainak, hogy jelenlétükkel megtisztelték a szimpóziumot, majd minden előadónak megköszönte a közreműködést. Kiemelte Carl von Rokitansky mondatának – *Hic mortui vivos docent* – érvényességét. Még egyszer hangsúlyozta a nozokomiális fertőzésekkel és az antibiotikum-rezisztenciával szemben a „fertőtlenítsd a kezedet” mozgalom fontosságát. Majd beszélt arról, hogy a tudományban voltak, vannak és lesznek semmelweisi sorsok.

Jegyzetek:

*Semmelweis-reflex: Az angol nyelvterületen elterjedt kifejezés. Jelentése: az új információ elutasítása rögzült normák, hiedelmek vagy paradigmák miatt. „A tények automatikus elutasítása megfontolás, vizsgálat vagy kísérletezés nélkül”. Nevét Semmelweis Ignácra kapta, akinek tudományos és magánéleti sorsa a kortársak elutasítása miatt tragédiába torkollott.

Makovitzky József
 Universität Heidelberg és Universität Freiburg, Br)

„Egyetemi tanárként felelősséget érzek az egyetemért”

Heti három-négy alkalommal még bejár az Akác utcai épülettömbben található szobájába, itt bonyolítja a levelezéseit a hazai és a külföldi dermatológusokkal, rendszeres látogatója a kari könyvtárnak, és szívesen rendelkezésére áll a klinika munkatársainak is. Megcsodálom szikár alakját, délceg tartását, udvariasságát, előzékenységet. Ő is azok közé tartozik, akiken nem fog az idő. Köszönheti ezt jó genetikájának, neveltetésének, és az ebből eredő életsejtelenségének. Tenni akarása ma is olyan, akár sok évvel ezelőtt, amikor kezdte a pályáját. Nem kizárólag a szakma iránti alázat hajtja dr. Schneider Imrét, a Klinikai Központ Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikájának emeritus professzorát, de az egyetem egészségéért, múltjának felkutatásáért, az elődök tevékenységének bemutatásáért is rendületlenül sokat dolgozik.

– Ha kihúznám magam, sem tudnék olyan délcegen járni, mint Ön.

– Ez a genetikának is köszönhető, a felmenőim is így jártak. De valószínűleg köze van ehhez az iskolai tornaóráknak is, amikre szívesen gondolkodom vissza, ezeken sokat mozogtunk, kirándulni is jártunk, nyaranta pedig táboroztunk. Ma is figyelek a mozgásra, rendszeresen sétálok.

– Nem szeretném megsérteni, de Ön eszik egyáltalán?

– (nevet – a szerk.) Természetesen, kitűnő az étvágyam, szeretem a jó ételeket. Ügyelek a rendszeres életmódra, arra, hogy mindig a megadott időpontokban étkezzem. Talán igaz a régi mondás, miszerint minden az egészségen, az egészség pedig az akaraton múlik.

– Ez lehet a titka annak is, hogy nem beteges alkat.

– Feltehetően így van. Szikár és szívós típus vagyok. Életkoromnál fogva azért előfordulnak ízületi- és izomfájdalmaim, de ezeket tudomásul veszem. Az oblitigát gyógyszereim közé mindössze az altató, és olykor a fájdalomcsillapító tabletták tartoznak. Az altatóra sajnos abban az időben szoktam rá, amikor Szegedről Szombathelyre hívtak, az ottani megyei kórház osztályvezető főorvosának. Akkoriban a döntés felelősségének súlya miatt éjszakákon át nem tudtam aludni.

– Említette, hogy heti három-négy alkalommal még bejár a klinikára.

– Igen, megtisztelő, hogy a klinika igazgatója, Gyulai professzor rendelkezésemre bocsátotta ezt a szobát. Ma is tartom a kapcsolatot a hazai és a külföldi dermatológusokkal, rendszeresen levelezek velük, és ezt innen intézem. Fontos számomra a kari könyvtár jelenléte is, rendszeresen járok olvasni oda.

– Több kötet megjelenése is az Ön nevéhez fűződik, jelenleg ír-e könyvet?

– Nem, de valóban létezik több olyan könyv is, amiknek a szerzője, vagy a társszerzője voltam. A legutóbbi kötetünk a Magyar Tudományos Akadémia kiadója révén jelenhetett meg, ez az atópiás dermatitizről szóló kötet harmadik, angol nyelvű kiadása volt. Sok éves munka eredménye, munkatársaimmal együtt fogalmaztuk. Külföldi lapokban megjelent recenziója után még ma is kapok felkéréseket egy-egy folyóirat szerkesztőjétől arra, hogy a témáról írjak.

2012-ben, a Pécsi Tudományegyetem 650 éves évfordulójának a közeledtével javasoltam dr. Bódis József professzornak, az egyetem rektorának, hogy jelentessenek meg egy almanachot, ami az egyetem akadémiai, vagy azzal egyenrangú fokozattal rendelkező tagjainak életpályáját, tudományos eredményeit tartalmazza. Ilyen munka ugyanis a PTE vonatkozásában még nem született. Hálás vagyok, hogy a rektor úr elfogadta a kezdeményezésemet és egyúttal kinevezett a szerkesztőbizottság tagjának. A harmadik kötet jelenleg munka alatt van.

A Bőrgyógyászati Klinika korábbi és jelenlegi munkatársaival

2015-ben összeállítottuk a „Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikájának története” című kiadványt, ami a Pozsonyban 1918 tavaszán megnyílt Bőrgyógyászati Klinika ismertetésével kezdődik. Ez az első összefoglaló és áttekintő munka a klinikáról.

– Ön kezdeményezte azt is, hogy létezzen egy Klebelsberg Kunoról elnevezett sétány Pécsen.

– Klebelsberg Kuno kultuszminiszter volt az első világháború után, aki javasolta, majd szívósan kitartott amellett, hogy a Pozsonyból menekülni kényszerült egyetem Pécsre kerüljön. Kemény, kitartó munkássága és optimizmusa is hozzájárult ahhoz, hogy Pécsnek egyeteme lett. A legutóbbi időkig közteret sem neveztek el róla. 2007-2008-ban városunk polgármesteréhez fordulva javasoltam, hogy a várfal északi oldalát, a Szentágothai-sétány folytatásaként róla nevezzék el, ami 2008 őszén meg is történt. A cél az, hogy emléktábla is kerüljön ide.

– Miért volt annyira elkötelezett ezekben az ügyekben, és miért fontos ez Önnek ma is?

– Meggyőződésem, hogy egy értelmiséginek ezen a téren is feladata van, és évtizedekre előre, távlatokban kell gondolkodnia. Egyetemi tanárként felelősséget érzek az egyetemünkért, és ez különösen fontos ma, amikor már hosszú ideje az értékek felcserélődésének lehetünk tanúi. A város részéről a megbecsülés betetőzése lenne például az, ha a Tudásközpont előtt szobrot is állítanának a kultuszminiszternek.

– A családjából ered az elődök, az ősök iránti tisztelet fontossága?

– A szüleim következetes emberek voltak, akik a neveltetésünk során hangsúlyt helyeztek arra, hogy fontos másokért is élnünk, a tudásunkat, a tapasztalatainkat gyarapítanunk kell, és tovább kell adnunk. Nagy szavaknak tűnnek ezek, de komoly igazságuk van, tudva azt, hogy mostanság a hazafias és nemzeti érzés is válságban van.

– A gondolkodásmódjukat nagyban meghatározhatta az is, hogy Temesvárról jöttek át 1937-ben Magyarországra.

– Igen, már gyerekként realizáltam azt, hogy nehéz a kisebbségi lét. A magyar iskoláztatás bizonytalan volt, és nem volt megoldott. Akkor a közeljövőt érintő megoldatlan problémák miatt a szüleim az átköltözés, a repatriálás mellett döntöttek.

– Heten vannak testvérek, Ön hányadik a sorban?

– A második vagyok, öten vagyunk fiúk és ketten lányok. Egy nagy család összes előnyével rendelkezünk. Megtanultuk a sajátunk mellett a többiek leckéjét is, és ha a tananyagban találtunk valami érdekeset, akkor azt is megosztottuk egymással. A második világháború okozta hányattatások ellenére a családban mindig nyugalom volt, ma is tudunk egymásról és támogatjuk is egymást. Szerencsére él még az összes testvérem, aminek oka lehet a korábbiakban már említett következetes életmód is.

– A szülei mivel foglalkoztak?

– Édesanyám eredetileg tanítónőnek készült, ám végül otthon maradt, és ellátta a családot. Édesapám – aki az első világháborúban az olasz fronton megsebesült – nem tudta befejezni a jogi tanulmányait,

ezért a vágóhídon dolgozott. Becsületes és nagyon puritán emberek voltak, a családukbán a takarékos életvitel volt a jellemző. Az akkori nehéz idők is erre kényszerítettek minket.

– Nagyon különböznek egymástól a testvéreivel?

– Természetesen vannak különbségek közöttünk, ami például a pályaválasztásban is megnyilvánul. Van, akiből orvos vált, de lett vegyész, biológus és bölcsész is. A közös bennünk az, hogy mindannyian doktori fokozattal rendelkezünk, hármunknak van MTA fokozata, és ketten kaptuk meg az MTA “Eötvös József koszorú” kitüntetését. Hasonlítunk abban is, hogy mindannyian teszünk a környezetünkért, ki így, ki úgy, munkakörétől függően.

– A sok nehézség ellenére hogyan sikerült eljutnia az egyetemig?

– A szegedi Dugonics András Piarista Gimnáziumba jártam az 1940-es évek elejétől, ahol kitűnő tanáraink voltak. A latint kezdettől fogva tanultuk, de mellette németet, franciát, majd később angolt is. 12-13 éves koromban már voltak tanítványaim. Ezek az órák nemcsak finánciális szempontból voltak fontosak – zsebpénzt gyűjthettem a kisebb kiadásokra –, hanem a tanítás révén magam is sokat tanultam. A latin nyelv keretében a klasszikus szerzőktől – Vergiliustól, Horatiustól – szövegrészeket is meg kellett tanulnunk kívülről, ami hozzájárult a többi idegen nyelv elsajátításához is.

– Ha inkább humán beállítottságú volt, akkor hogyan került szóba az orvosi pálya?

– Ebben vitathatatlan szerepük volt kitűnő tanárainknak. Az irodalom, a művészettörténet és a művelődéstörténet korán inspirált, az iskolában működő önképzőkörhöz számos pályamunkát is benyújtottam. Ezeket független zsűri bírálta, és többször kaptam pénzjutalmat értük. A felsőbb osztályokban aztán elhivatott biológia és kémia tanárokkal volt szerencsém találkozni, és nekik köszönhetően az orvosi pályát választottam. A kitűnő érettségim ellenére, helyhiány miatt mégsem sikerült bejutnom az egyetemre, egy évig fizikai munkát végeztem. A Szegedi Közlekedési Vállalatnál pályamunkásként dolgozva lett volna lehetőségem, hogy a budapesti Villamosmérnöki Karra jelentkezsek, azonban nem voltam erős matematikából és fizikából. Érdekes, hogy a feleségem éppen matematika-fizika szakos tanár. (*mosolyog – a szerk.*)

– Milyen volt akkoriban a szegedi egyetem?

– Kitűnő. Olyan neves egyéniségek oktattak minket – a teljesség igénye nélkül –, mint *Gelei József* biológus, *Ivanovics György* mikrobiológus, *Jancsó Miklós* farmakológus, a klinikusok közül *Hetényi Géza*, *Petri Gábor*, *Waltner Károly*. Többnyire maguk tartották az előadásokat, és ez nagy hatással volt rám. Amikor Pécsen csett klinikaigazgató lettem, a példájuk nyomán magam tartottam a tantermi előadásokat. Így történt ez a nagyvizitekkel és a szigorlatokkal is, ezáltal mindig tudtam, mit kérdezhetek vissza a diákoktól. A bőrgyógyászati klinikai előadások híresek voltak arról, hogy azokat a hallgatók 70-75 százaléka látogatta.

– Miért éppen a bőrgyógyászat felé fordult?

– Másodéves koromban diákkörösként bekerültem az Anatómiai-Szövetani és Fejlődéstani Intézetbe. Az 1950-es évek elején sok laboratóriumi, vizsgálati módszert fejlesztettek ki, óriási forradalom zajlott az orvostudomány területén, hatalmas fejlődés kezdődött. Számos szövetani, hisztokémiai és elektromikroszkópiai módszert sajátítottam el, a hisztó(pato)lógia szintjén ebben a periódusban kezdődött az emberi szervezet felfedezésének újabb időszaka. Az idősebb munkatársakhoz csatlakozva tudományos nagygyűléseken vettünk részt, előadásokkal. Akkoriban a perifériás idegrendszer és a bőr struktúrájával kezdtem

foglalkozni. Szembesültem a ténnyel, hogy hiába jelent meg sok nagy kézikönyv, alig tudunk valamit a bőr szerkezetéről és funkciójáról, és ezt a témát kezdtem tanulmányozni. Megszereztem a klinikai laboratóriumi szakvizsgát, és ennek birtokában kerültem át 1961-ben a szegedi Bőrgyógyászati Klinikára.

Abban az időben a bőrgyógyászat morfológiai jellegű volt, a megtekintésnek, ránézésnek és a tapasztalatnak óriási volt a jelentősége, de ennél lényegesen többet akartam tudni. A dermatózisok kórtanának vizsgálata mérhetetlen lehetőséget nyújt azok megismerésében, mivel a bőrnek más szervekkel kiterjedt kapcsolatrendszere van. Óriási lehetőségek rejlenek még abban, hogy az ismeretlen dermatózisok okait felkutassuk. Szerencsés voltam, hogy *dr. Simon Miklós* professzort, a tanítómesteremet 1965 elején kinevezték Szegedre, a klinika élére. Széles nemzetközi kapcsolatrendszere volt, és látva az elméleti intézeti képzettségemet és az átlagnál jobb nyelvtudásomat, kiküldött külföldre. Egy hónapot tölthettem Halleban, majd Berlinben. Előbbi helyen a bőr barrierrendszerével kapcsolatban jelent meg közleményem az ottani kollégákkal. Itthon, a klinikán a tudományos munkám témája az ismétlődő orbánc, illetve a preafascialis nyirokerek szerkezete, továbbá az ödémának a bőrre gyakorolt hatása volt. Emellett a porfirin-anyagcsere vizsgálatokban is részt vettem. Ezekről több dolgozatunk is megjelent nemzetközi folyóiratokban, aminek visszhangjaként több kongresszusra is meghívtak előadni.

Simon professzor szigorú és következetes ember volt, mindentől a maximumot várta el, a gyógyításban, az oktatásban és a kutatásban is. Mindemellett humánus volt, és jól látta, ki, mire alkalmas. Így kerülhettem 1974-ben egy évre a kölni bőrgyógyászati klinikára. *Steigleder* professzor volt a kinti főnököm, aki ugyancsak támogató, és az egy év letelte előtt meg akarta hosszabbítani az ottani tartózkodásomat, azonban az 1970-es években ehhez nem kaptam meg az engedélyt.

A tudományos tevékenység nagyban hozzájárul ahhoz, hogy valakiből jó klinikus és oktató orvos lehessen. Ebben az időben vonult be a természettudományos gondolkodás a dermatológiába, és az allergológia, az immunológia, a genetika, és a molekuláris biológia átalakította a klinikumot.

– A kutatás-oktatás-gyógyítás hármásában volt kedvence?

– Az első mindig a beteg volt, utána a kutatást említeném. Szegeden rendszeresen jártunk a kari könyvtárba és a legújabb folyóiratokat olvastuk, az újdonságokat pedig egymással megbeszéljük, mindig megtárgyaltuk egy-egy új módszer bevezetésének a lehetőségét is.

– Hogyan érkezett a megkeresés a szombathelyi Megyei Markusovszky Kórház bőrgyógyászati osztályának a vezetésére?

– Kölnben voltam, amikor Simon professzor írta, hogy meghívtak Szombathelyre, a megyei kórház bőrgyógyászati osztályának a vezetésére. Külföldi tartózkodásom okán türelmet kértem. 1975 végén, amikor hazajöttem, kiderült, hogy akadémiai fokozattal bíró és klinikai tapasztalattal rendelkező szakembert szeretnének az osztály élére kinevezni. Sokat töprengtünk a feleségemmel, többször megjártuk a Szeged-Szombathely útvonalat, nehezen döntöttünk. A főigazgató főorvos és a megyei főorvos támogatását bírva 1976 őszén, két apró fiúgyermekünkkel aztán Szombathelyre költöztünk. Utólag is igazat adok *Benedek István* professzornak, akitől „a járt utat a járatlanért hagyd el” mondás származik. A legnagyobb kollegialitással és segítőkészséggel fogadtak ugyanis Szombathelyen. Kitűnő, tanszékre érett főorvosi kart találtam itt, és az osztályon dolgozó munkatársak is kiválóak voltak. A központi laboratórium, a patológia, a citodiagnosztikai

laboratórium, az immunológiai labor és a hematológiai osztály munkatársaival is magas színvonalú együttműködést sikerült kialakítani. Feleségem a rutin immunológiai laboratóriumot vezette. Egymás után születtek a közlemények, számos kórképet írtunk le, amikről Magyarországon korábban nem jelent meg közlés. A hematológiai osztállyal való kapcsolatunk révén nagyon sokat tanultunk. Lehetőségünk volt az ún. korrelációs dermatológiát művelni. Ennek a munkának a keretében írtunk le több, egymás utáni generációban manifesztálódó anyagcsere betegséget, például az Anderson – Fabry (Angiokeratoma corporis diffusum) kórképet. Szokatlan módon Vas megyében az immundeficiencia tüneteit mutató, négy Kaposi-sarcomás beteget (Angiosarcoma haemorrhagicum Kaposi) kórisméztünk, és számos, paraproteinnel járó kórképet írtunk le. A megyei kórház oktatókórház is volt, egy kis egyetemi egység állt azok számára rendelkezésre, akik az egyetemi éveik után jöttek ide. Összességében kegyelmi időszak volt a Szombathelyen töltött hat év. A helyi szakmai munka, a tudományos élet szervezése, a külföldi dermatológiai társulatokkal való együttműködés, valamint a számos tudományos közlés eredményeképpen 1982-ben *dr. Flerkó Béla* professzor meghívott a pécsi Bőrgyógyászati Klinika igazgatójának.

– **Sokat hezitált akkor is.**

– Igen, mert jól éreztük magunkat Szombathelyen. Egy megyei kórházban nem a tudományos munka áll a középpontban, de előnyt élveznek azok, akik azt is végzik. Egy tanszéki meghívás ugyanakkor nem mindennapi dolog, és kihívásnak gondoltam amellet, hogy a gyermekeim jövőjét is figyelembe vettem.

– **Nagyon más világ volt a pécsi, mint akár a szegedi, akár a szombathelyi?**

– Mindegyik hely kitűnő volt, csak árnyalataikban különböztek egymástól. Szegeden többet tudtunk egymásról, mivel a klinikák és az intézetek közel voltak egymáshoz. Szombathelyen a főorvosi kar nagyon összetartott, a megyei kórház érdekében is. Pécsen is magas színvonalú volt a munka, de azért akadt módosítani való. A kinevezésem után voltak, akik elmentek a klinikáról, helyükbe pedig tehetséges fiatalok érkeztek, olyanok, akik korábban elméleti intézetekben dolgoztak. Ez óriási előnyt jelentett a klinikum számára. Folytattuk az atópiás dermatitisszel kapcsolatos munkát, ami kevésbé ismert, elhanyagolt kórkép volt, elsőként mértük fel ennek hazai prevalenciáját. A Patológiai Intézet munkatársával, *dr. Matolcsy András* docenssel való együttműködésnek köszönhetően a mycosis fungoides jelenlétére utaló jelként értékeltük három, atópiás dermatitiszes betegnél a TCR-gamma gén átrendeződés jelenlétét.

– **13 éves vezetői időszakának mely periódusa volt a legszárnyalóbb?**

– 1987-től kezdődően minden második évben, összesen öt alkalommal tartottunk nemzetközi kongresszusokat. Ezek eredményeképpen kaptunk gyógyszergyári támogatásokat, amikből műszereket vásároltunk. Egyre sikeresebbek lettek a nemzetközi találkozók, és 1995-ben, az igazgatásom alatt szervezett utolsó kongresszusra csaknem száz külföldi klinikai és intézeti vezető jött el a hozzátartozóival. A fokozatosan kiépített együttműködések révén sikerült a munkatársaimnak külföldi ösztöndíjakat, állásokat is biztosítani. Egyéves és kétéves időtartamokban több, mint 11 évet tölthettek el neves külföldi egyetemeken, klinikákon és elméleti intézetekben, ahol az elsajátított módszereket később hazahozták, és többen a kandidatúrájukat, illetve a PhD-fokozatukat is megalapozták ezáltal, majd meg is szerezték. Dolgozhattak például a kölni, a münsteri, a marseille-i, a lund, a

magdeburgi, a st. louis-i és a rochesteri egyetemek klinikáin, elméleti intézeteiben is. A módszerek főleg molekuláris biológiai és hisztopatológiai jellegűek voltak. Emellett a klinikán felkérésre számos gyógyszer kipróbálását végeztük, ezek által jelentős bevételhez is jutottunk, amit műszerbeszerzésekre fordítottunk. Több sikeres OTKA és Bólyai János ösztöndíjpályázatunk is volt. A széles bázison elindított alapozó munka végét az jelentette, amikor a virágzó periódusban – másokhoz hasonlóan – át kellett adnom a tanszék vezetését az utódoknak. Ez fájdalmas periódus volt, de tudomásul kellett vennem.

– **Úgy érzed, hogy Ön alapvetően elfogadó ember, aki mindig készen állt a továbblépésre.**

– Valóban, azt gondolom, hogy el kell fogadni a hátrányos döntéseket is, ugyanakkor – épp az egyetemmel szembeni felelősség miatt – a megfelelő időben szólni is fontos a klinikum érdekében, és gondolkodni a megoldási lehetőségeken. Hiszem, hogy a nehéz idők sokáig tartanak, de a kemény emberek tovább élnek.

– **A nehéz időkben ki, avagy mi jelentette a fogódzót?**

– A hit, a család mindenekelőtt, és az abban való remény, hogy az igazság győzni fog, csak türelem kell hozzá. Ki kell tartani az elveink mellett, állandóan dolgozni kell, és akarni, hiszen az egész élet munka, aminek alapja a kötelességteljesítés, a megbízhatóság és az ernyedetlen szorgalom.

Komoly veszteséget jelentett az is, amikor 2010 áprilisában a klinika laboratóriumi részlegét kari döntés eredményeként redukálták, és megszüntették a kórszövettani és immunológiai laboratóriumainkat. Bosszant a távlatokban való gondolkodás hiánya, a közöny, valamint az, ha elmegyünk a problémák mellett. Bosszant továbbá a szülőkörtség, az önzés, és az, ha nem látják be, hogy a jelenben hozott döntéstől függ a jövő. Sajnálom azokat az embereket, akik a legfontosabbat, az idejüket elpazarolják, mert nem a saját maguk művelésével töltik. XIV. Lajos király egyik udvari filozófusa, *Bruyère* írt arról, hogy az emberek zöme úgy éli le az életét, hogy annak második felében nyomorog. A fiatal kornak meghatározó fontossága van az életben, és minden évtizednek megvan a feladata: az első két, két és fél évtized az alapok lerakásáról – általános iskola, gimnázium, egyetem – szól, az ezutáni periódus a családalapítás és az előmenetel, és a folyamatos tanulása. A prosperálást a hivatás és a család egymás mellett élése és támogatása biztosítja.

– **A nyugdíjazása óta is töretlenül dolgozik.**

– A lehetőségért köszönettel tartozom a kar vezetőinek, a klinika igazgatójának. Néhány évig vizsgáztattam, azután a továbbképző napokon, a nyilvános referáló üléseken tartottam előadásokat, és jelenleg is dolgozom. A tanszékvezetői működésem után jelentek meg a könyvek, amelyek közül az atópiás dermatitiszről

szóló angol kiadás az MTA Nívódíját is elnyerte 2012-ben, majd 2016-ban az MTA „Eötvös József koszorú” kitüntetését is megkaphattam.

– **Ha visszatekint, hogyan összegez? Tett volna bármit is másképp?**

– Ami megnyugvással tölt el, hogy a munkatársaim közül öten szereztek kandidaturát illetve PhD-fokozatot, és egy akadémiai doktori fokozatot, a klinikai működésem kezdetéhez mérten ez jelentős eredménynek mondható. Mindent elkövettem azért, hogy a kollégáim szakmai előrehaladását segítsem és örömmel tölt el, hogy többen kitűnő szakemberek. A szakmai munkám kitöltötte csaknem az egész napomat, sokszor csak a hétvégeken tudtam a családommal lenni.

– **A két fiúgyermekük mivel foglalkozik?**

– Az egyetem elvégzését követően édesapám hirtelen meghalt infarktuszban. Három fiatalkorú testvérem maradt ellátás nélkül, ezért az öcsémmel támogattuk édesanyánkat. Ez is az oka annak, hogy kissé későn nősültem, a fiaink 1969-ben és 1971-ben

születtek. Az első fiunknak közgazdasági és jogi diplomája van, és az egyik külföldi gyógyszergyár budapesti képviselőjének pénzügyi részlegén dolgozik. A másik fiunk biológus, és az itteni orvoskar Mikrobiológiai Intézetének a munkatársa. Három unokával is büszkélkedhetünk, ők jelentik a család központját. A két legnagyobb unokánk már gimnazista, nagyon jó középiskolákba járnak. A legkisebb unokánk 9 éves, ő Pécssett van.

– **Hamarosan itt az ebédidő, ha innen elmegy, mivel telik majd a délutánja?**

– Ebéd után a nyugdíjas korom óta egy órát pihenni szoktam, majd a számítógép előtt dolgozom, írok. Jelenleg van egy téma, aminek az irodalmazását végzem. Esténként pedig szépirodalmat olvasok. Ezt nagyon fontosnak tartom, mert kiegészítően hat a szakmai műveltségre, és sok erőt is ad, csakúgy, mint a klasszikus zene.

Schweier Rita

A pécsi farmakológusok neves elődei

Amikor elképzeltük a pécsi gyógyszerészképzést, kezdetől fogva támogattuk Szolcsányi János akadémikus véleményét: olyan gyógyszerészre lenne szükség, aki a farmakológiai alapokat mélyrehatóan ismeri, úgy, hogy a farmakoterápia alkalmazásában az orvos egyenrangú partnere lehet.

Azóta a pécsi gyógyszerészképzés – most már kari szerveződésként – sikeresen alakul, köszönet érte Szolcsányi János akadémikusnak, a szak alapítójának.

Ahhoz, hogy jobban értékeljük adottságainkat, érdemes visszatekinteni a pécsi farmakológiai iskola hagyományaira, a neves elődök életpályájának fő eseményeire. Hiszen nem lenne olyan sikeres a mai Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, ha Szolcsányi János nem tartotta volna olyan nagy becsben elődei örökét. Az intézet könyvtárában található arcképek árulják el, hogy nagy egyéniségek tették lehetővé a mai sikereket. A rendelkezésre álló elektronikus és könyvtári adatokat felhasználva emlékezünk rájuk a hazai gyógyszerészettörténet iránt érdeklődők számára.

Mansfeld Géza

1882. február 26-án Budapesten született Mansfeld Pál és Schönaug Kornélia gyermekeként. Orvosi tanulmányait a Budapesti Tudományegyetem Orvosi Karán végezte, már 1904-től a Gyógyszertani Intézet munkatársa. 1905-ben avatják orvosdoktorrá.

1907-től 1909-ig külföldi tudósoknál képezi magát: Bécs (Hans H. Meyer), Berlin (Zuntz), London (Starling, Bayliss, Alcock). 1910-ben, 28 éves korában a budapesti egyetemen a kísérleti gyógyszerészet magántanárává nyilvánítják. Már ekkor elismerik tudását, 1911-ben Korányi-díjban, 1913-ban Balassa-díjban részesítették.

1911. május 27-én Budapesten házasságot kötött Gráner Mária tanítónővel, Gráner Ernő és Pick Gizella gyermekével.

1914-ben bevonult katonának. Két évig csapatszolgálatot teljesített, Isonzónál táborig laboratóriumot vezetett. Távolléte alatt, 1915-ben egyetemi rendkívüli tanári címet kap. 1918. április 3-án az Erzsébet Tudományegyetem nyilvános rendes tanára lesz, 1923-ig, Pozsonyban a gyógyszerészet tanszék ve-

zetője. 1919-től, mint tanársegéd, első asszisztense volt Szent-Györgyi Albert, továbbá a később szintén Nobel-díjjal kitüntetett Carl F. Cori. Szolcsányi János cikkéből („Szent-Györgyi Albert visszatekintése 1943-ban kutatói pályakezdésére és mesterére, Mansfeld Gézára” Orvosi Hetilap 2007, 148/42: 2007-2011) tudjuk, hogy Szent-Györgyi Albert kézírásos visszaemlékezésében, már mint Nobel-díjas, az 1943-ban megjelent – a 25 éves tanári működése alkalmából kiadott – ünnepi kötetben kifejezte első mesteréhez, Mansfeld Gézához való ragaszkodását és tiszteletét. Mi, késői utódok és tisztelők nem kis büszkeséggel vallhatjuk, hogy a Pécsen kiteljesedő Mansfeld Géza már fiatalon rendkívüli iskolateremtő egyéniség volt!

1923 és 1944 között a Pécsre került Erzsébet Tudományegyetemen, a Gyógyszertani és Kórtani Intézetek igazgatója lett. 1930-31-ben orvoskari dékán, 1934-től 1935-ig rektor. Vámosy Zoltánnal és részben Fenyvessy Bélával közösen írt Gyógyszertan tankönyve 9 kiadást ért meg (1910-től 1944-ig). Ebben az időszakban sorra elismerések érik: 1928-ban a bécsi Biologische Gesellschaft tagjának, 1931-ben a Magyar Élettani Társaság alapító tagjának, 1932-ben a Halle-i Leopoldina Német Természet-tudományi Akadémia tagjának választották.

1934-ben a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem tanévnyitóján rektori beszédében így szólt az orvostanhallgatókhoz (a részletet idézve ma is aktuális!): „...az ember lelkéből fakadó mosoly és e mosolygó lélekből fakadó két legemberibb tulajdonság az, ami az embert magasan minden más élőlény fölé emeli: egyik a megbocsátás, a másik a hit. Krisztus urunk, akit én kisgyermek korom óta minden szenvedés között csak jóságos mosolyával az arcán tudok elképzelni, azért tűrte a szenvedést és az emberek minden gonoszságát, mert hitt abban, hogy eljön egy jobb jövő, és azért

ment el a megbocsátás mosolyával e földről, mert hitt abban, hogy nem hiába hal meg. Nektek fiatal barátaim, akik erre a legmagasztosabb pályára léptek, egykor az lesz a feladatotok, hogy mosolyt fakasszatok azoknak az arcán, akik az élet küzdelmei között elvesztették mosolyukat. Ezt a mosolygást feltámasztani az orvos legnehezebb, de egyben legnemesebb feladata. Ehhez erőt kell meríteni a hit és a tiszta tudományok forrásából, meg kell látnotok a Krisztus mosolyát, és komoly tanulmányokkal kell megalapoznotok magasrendű életpályátokat.” (Már szülei az evangélikus hitre tértek át, ő maga a pécsi evangélikus egyházban presbiteri feladatot látott el.)

1944 márciusában a Gestapo Pécsset letartóztatta. Táborokba hurcolták, végül Auschwitzba vitték. Kennedy György visszaemlékezése (Orvostudományi Hírmondó, 2002) szerint a 62 éves, kórházban betegeskedő tudóst SS-tisztek látogatták, tanár úrnak szólították. Ők korábban Halléban voltak tanítványai. 1945. január 27-én, az oroszok műveletei következtében a kórházban tartózkodó mintegy 300 beteg visszanyerte szabadságát. Az oroszok ismerték Mansfeld nevét, nyomban a korábbi SS-gyógyszertár vezetésével bízták meg. Az orosz parancsnokság 1945. júniusban repülővel Magyarországra szállította, így hamarosan elfoglalhatta pécsi katedráját, a Gyógyszertani Intézet élén. A Kórtani Intézet vezetését már nem vállalta.

1945-47-ben orvoskari dékán, ill. dékánhelyettes. Közben Svájcba ment pihenni, ahonnan csak 1946 szeptemberében tért vissza. 1946-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd 1949-ben rendes tagjává választották. Székfoglalójának témája a hormonok szinergizmusa volt.

Az 1946/47. tanévben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Orvosi Karának Gyógyszertani Tanszékére kapott vezetői megbízást.

1950. január 11-én Genfben hunyt el.

Munkássága során a narkózis élettanával, az endokrin anyagcserével összefüggő betegségek (tiroid hormonzavar, diabetes) élettanával és a vérkeringés kórfolyamataival foglalkozott. Fő művei: Die Hormone der Schilddrüse und ihre Wirkungen (1943), The Thyroid Hormones and their Action (1949). Eredményeivel nemzetközi elismertséget szerzett, Magyarországon úttörő oktatási tevékenységet folytatott.

Méhes Gyula

1897. március 28-án Krasznán született.

Orvosi tanulmányait a kolozsvári orvosi karon kezdte, de a katonai szolgálat miatt Szegeden fejezte be 1923-ban. Pályáját is itt, a Gyógyszertani Intézetben kezdte. Kutatóként többször dolgozott külföldön is. Az 1925-ös évben ösztöndíjasként a bécsi Gyógyszertani Intézetbe került, ahol 1932-33-ban első asszisztens. Közben az 1928-29-ben állami ösztöndíjasként Londonban tanult. Megkapta az egyetemi magántanári címet.

1935-ben ügyvezető igazgatónak nevezte ki a vallás- és közoktatási miniszter a tihanyi Magyar Biológiai Kutatóintézet élére. Verzár Frigyeszt követte. 1940-ig töltötte be státusát. Itt a perifériás idegek kálium- és kalcium-eloszlását tanulmányozta polarizáció hatására, továbbá munkatársaival guanidin-származékok erekre gyakorolt hatását vizsgálta, békákat használva.

Amikor 1940-ban, a bécsi döntés értelmében Észak-Erdélyt négy évre visszacsatolták, megpályázta a kolozsvári Tudományegyetem Gyógyszertani Intézetének vezetését. Megkapta, családjával odakerült. Egyetemi tanári működése során újjászervezte a gyógyszeres tanszékét és kutatást kezdett a szénhidrát-

anyagcserét befolyásoló növényi anyagok hatásának tisztázására. Felügyelete alá tartozott az egyetemi gyógyszerár is. 1944 őszén elhagyta Kolozsvárt, bevonult katonának.

1944. októberben a Kolozsvári Egyetemet Budapestre telepítették, ekkor a nyilas belügyminiszter kinevezte Méhes Gyulát Pécsre, a már elhurcolt Mansfeld helyére. A megbízatást Mansfeld iránt ér-

zett tisztelete miatt nem fogadta el. Ennek következtében beosztották egy Németországba vezényelt különítménybe, katonai szolgálatra. Dékánhelyettesi beosztásban, miniszteri biztосként az 1944-45-ben Németországba és Ausztriába (Graz) kitelepített végzős, magyar gyógyszerészhallgatók ügyeit is képviselte, lehetővé téve, hogy a háború ellenére diplomához jussanak (Laszlovsky in Gyógyszerészet 1995/39).

Mansfeld Géza értesült Méhes döntéséről, és hazatérve javasolta a pécsi tanszék kettéválasztását. Előterjesztésére a Kórtani Intézet élére Donhoffér Szilárdot, a Gyógyszertani Intézet élére pedig Méhes Gyulát nevezték ki. Méhes itt dolgozott 1946-tól 1969-ig.

1949-től 1950-ig és 1951-től 1954-ig a Pécsi Orvostudományi Egyetem dékáni tisztségét is ellátta. 1952-ben nyerte el az orvostudományok kandidátusa fokozatot. 1969-ben a Munka Érdemrend Arany Fokozatával ismerték el munkásságát.

Kutatásaiban a szénhidrát-anyagcserét befolyásoló növényi anyagok, illetve a központi idegrendszerre ható szereknek az agyi anyagcserére gyakorolt hatásának vizsgálatában ért el jelentős eredményeket.

Fia volt Méhes Károly akadémikus, a Pécsi Gyermekklinika igazgató professzora, nemzetközi hírv tudós.

1970. október 10-én, Budapesten hunyt el.

Pórszász János

1923. június 11-én Budapesten született.

Orvosi tanulmányait Budapesten, a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte. Demonstrátorként tevékenykedett a Kórélettani, majd a Gyógyszertani Tanszéken. 1949-ben avatták orvosává.

Már ebben az évben tanársegédi kinevezést kapott a Gyógyszertani Intézetbe, ahol id. Issekutz Béla volt az igazgató. Itt a fájdalomcsillapítók hatásmechanizmusának tanulmányozásába kapcsolódott be. A perifériás és ganglionáris ingerületátvitelt befolyásoló vegyületek hatását kezdte vizsgálni. Nádor Károly kémikussal a vegyi szerkezet és hatás közötti összefüggés tanulmányozása során az antinikotin hatású aminoketonok farmakológiai hatásának kutatása eredményezte két gyógyszermolekula megszületését. A Mydeton (tolperizon, tolperisone hydrochloride), mint centrális izomrelaxáns került a terápiába. Az általa kifejlesztett másik szer a légzőközpontot stimuláló Spiractin. Kandidátusi értekezését 1955-ben készítette („Az aminoketonok farmakológiája“), ennek alapján lett 1956-ban az orvostudományok kandidátusa.

Ifj. Issekutz Béla meghívására 1955-től Szegeden az Élettani

Intézetben adjunktusként végezte oktató és kutató munkáját. Folytatta a keringés és légzés idegi szabályozásának elemzését. Metodikai készségét bizonyítja, hogy „egysejt” (single unit) akciós áramokat sikerült regisztrálnia a magyar kutatók közül elsőként, ezzel elindította a kísérleti gyógyszerteremben is fontos elektrofiziológiai kutatást. Ifj. Jancsó Miklóssal együtt végzett munkáinak témája a kémiai fájdalomérzés és a neurogén gyulladás volt. A Jancsó Miklós által sokat vizsgált kapszaicint használta fel az élettani folyamatok tanulmányozására.

Az 1956-os forradalom során ifj. Issekutz Béla külföldre távozott, így Pórszász János megbízott intézetvezetőként folytatta a megkezdett tudományos és oktató munkát. 1958-ban egyetemi docensi kinevezést kapott. Az intézetvezetői pályázat alapján azonban id. Obál Ferencet bízták meg a vezetői feladattal.

Pórszász munkáját ugyanott folytatta. A 60-as évek közepéig a Szerves Kémiai Intézettel, különösen Földeák Sándorral és Matkovics Bélával közösen új, a központi idegrendszerre ható molekulák (ganglionbénítók és -izgatók, kuráreszerű molekulák; helyi érzéstelenítők, centrális izomrelaxánsok és trankvillánsok) előállítását végezték. Munkájukat számos szabadalom benyújtása jelezte.

1958 és 1967 között az Élettani Intézet új igazgatója mellett oktatói és kutatói lehetőségei beszűkültek. Petri Gábor meghívására 1967-ben a Kísérletes Sebészeti Műtéttani Intézetbe került docensként. Itt bizonyítékokat talált az ileus kezelésére szolgáló, ún. „Petri-koktél” hatásmechanizmusának magyarázatára. Közös közleményük a Lancet című folyóiratban jelent meg.

1968-ban lett az orvostudományok doktora („Vasomotor és légzési reflex mechanizmusok pharmaco-physiológiája”).

Méhes Gyula nyugdíjazását követően 1970-ben először egyetem docensként, majd egyetemi tanárként a Pécsi Orvostudományi Egyetem Gyógyszertani Intézetének igazgatója lett. Az itt töltött időben főként a szimpatikus reflexek fiziológiai és farmakológiai kutatásával foglalkozott. Halálos betegsége megakadályozta a további lehetséges antiepileptikus és antipszichotikus hatású gyógyszerek kifejlesztésében. Már a 70-es évek elején tervei között szerepelt az idegrendszer számítógépes modellezésének megvalósítása.

Igen korán, 51 éves korában, 1974. május 30-án hunyt el Pécsen.

A Magyar Farmakológus Társaságnak alapító és vezetőségi tagja volt. Továbbá tagja volt a Magyar Élettani Társaságnak, a Magyar Biológiai Társaságnak és több más akadémiai és egyetemi bizottságnak. Kutatásait 89 közleményben tette közzé, a PubMed 65 művet tart nyilván. Tudományos előadásainak száma több mint 70.

Szerette tanítványait, kiválóan oktató, számos diákköröse megízlelhette a kutatómunka szépségét és végtelenségét. Tanítványai például Barankay Tamás, Szolcsányi János, Madarász Klára, Barthó Loránd, Jádi Ferenc.

Magas fokon és nagy igényességgel fényképezett. Számos kiállításon szerepeltek alkotásai, e téren is maradandót alkotott és példát adott. Sokoldalúságára jellemző, hogy szeretett rajzolni és rajongója volt a szimfonikus és kamarazenének. Zongorázott és hanglemezeket gyűjtött. Barátai Johnny néven szólították.

Felesége (Gibiszer Katalin Kamilla, 1925-1994) hűséges munkatársa és fotóstársa is volt. Négy gyermekük: Gertrúd (1950), János (1952), Katalin (1955) és Róbert (1965); mind az emberek gyógyításának szentelték életüket.

Felhasznált forrásmunka: Szolcsányi János és Barthó Loránd: Pórszász János, az üstökös pályáivú egyetemi oktató és kutató. Pécsi Tudományegyetem, Orvoskari Hírmondó, Pécs, 2014. február

Varga Ferenc

1929. április 20-án született Péterréve községben, a Szerb-Horvát-Szlovén Királyságban. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, a gimnáziumot Szabadkán kezdte, majd Kalocsán fejezte be.

1948-ban felvették a Pécsi Tudományegyetem orvosi karára. A POTE-n 1954-ben kapott orvosi diplomát. Már ezt megelőzően gyakornok a Gyógyszertani Intézetben. 1955-ben ugyanitt tanársegéd, 1960-ban adjunktus. 1960-ban Jénában, 1963-ban pedig Leningrádban volt tanulmányúton. 1964-ben nyújtotta be a „Májvédő anyagok állatkísérletes kiértékelése” c. kandidátusi disszertációját. 1965-től részt vett a gyógyszergyárakkal való farmakológiai együttműködésekben, több szolgálati találmány kidolgozásában.

1968-ban lett egyetemi docens. Az 1971/72-es tanévben a Kentucky Állami Egyetemen dolgozott. 1975. április 1-jén nevezték ki tanszékvezető egyetemi tanárnak. Akadémiai doktori értekezését („Az emésztőcsatorna propulziós motilitásának és vérellátásának szerepe a gyógyszerek felszívódásában”) 1976-ban védte meg.

1983-ban a Munka Érdemrend arany fokozatában részesült. 1985. szeptember 1-től hat éven át az egyetem tudományos rektorhelyettese volt.

Tudományos munkássága a májvédő anyagok kutatásával kapcsolatos. Úttörő eredményeket ért el az állatkísérletes toxikológiai kutatások hazai megteremtésében. Mintegy 80 közlemény fűződik nevéhez.

1994. augusztus 29-én hunyt el Pécsen.

Ifj. Jancsó Miklósné Gábor Aranka

1922. január 28-án, Székelyudvarhelyen született.

A Szegedi Egyetemen 1945-ben gyógyszerészi, majd 1947-ben gyógyszerészdoktori oklevelet szerzett. Értekezésének címe: „Adatok a hisztamin-felszabadító anyagok farmakológiájához”. Ifj. Jancsó Miklós (1903-1966) farmakológus professzor, akadémikus feleségeként, férjével együtt a hisztamin kutatásban értek el jelentős eredményeket.

A Szegedi Egyetem Gyógyszertani Intézetének tanársegédje (1945-1952), adjunktusa (1952-1966), majd docense (1966-1975). Közben, 1968-ban a Montreali Egyetem vendégprofesszora volt.

Férje elhunytát követően, átmeneti ideig, 1970-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem Gyógyszertani Intézetéhez, Pórszász János professzor mellé került egyetemi docensként, itt dolgozott 1975-ig. 1971-ben elkészítette „A neurogén gyulladás mechanizmusa” c. kandidátusi értekezését. Ennek alapján 1972-ben elnyerte a biológiai tudomány kandidátusa fokozatot.

Visszakerülve Szegedre, az Élettani Intézet docense 1975-77-ben, itt egyetemi tanárrá nevezték ki 1977-ben.

Tudományos tevékenysége a vérárvadás, a gyulladáshoz vezető reakciók, a hőreguláció és a fájdalomérző idegvégződések működésének feltárása és farmakológiája körére terjedt ki. 1981. szeptember 14-én, Szegeden hunyt el. Gyermekei közül az 1948-ban született Jancsó Gábor neurológus, a Szegedi Tudományegyetem Élettani Intézetének professzora.

Összeállította: Szabó László Gy. emeritus professzor

Az Európai Kardiológus Társaság (ESC) Szívelégtelenség Egyesülete és a World Congress on Acute Heart Failure közös rendezvénye Bécsben

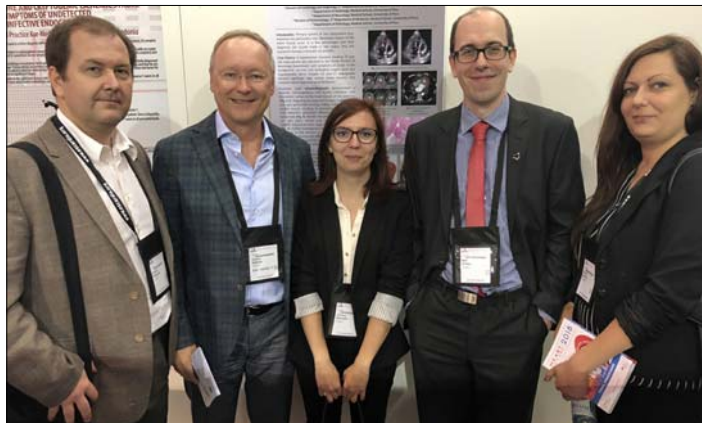
Az ESC Heart Failure Association Kongresszusa minden évben a világ egyik meghatározó orvosi rendezvénye, a legnagyobb, szívelégtelenséggel foglalkozó esemény, melyet az Akut Szívelégtelenség Világkongresszusával együtt – idén Bécsben rendeztek 2018. május 26-29. között. Több mint 100 országból, közel 6000 regisztrált kardiológus vett részt a kongresszuson.

Az elmúlt években a magyar kardiológusok kis számban képviselték magukat, azonban az idén a szervezés során az a megtiszteltetés érte a magyar kardiológiát, ezen belül a Magyar Kardiológusok Társasága (MKT) Szívelégtelenség és Szívizombetegségek Munkacsoportot, melynek vezetője Habon Tamás, a PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika docense, hogy meghívást kaptunk a kongresszus helyi szervezőbizottságába. Az MKT aktív támogatásával (elnök: *Tóth Kálmán* professor) a magyar kardiológia képviselőjeként mind a kongresszus tudományos programjának összeállításában, mind a magyar kardiológusok részvételének támogatásában aktívan részt tudtunk venni. A közel egyéves szervezőmunkánk során számos kongresszusi megbeszélésen, telekonferencián vettünk részt, havi, később kétheti rendszerességgel. Igen kedvező regisztrációs díjat harcoltunk ki minden magyar kardiológusnak, ezen belül orvostanhallgatók, 35 év alatti kardiológus szakképzésben résztvevők számára a kongresszust ingyenessé tettük. Az esemény kapcsán nem csak az MKT tagjait kerestük meg számos körlevél, kongresszusi hír formájában, hanem kongresszusokon, rendezvényeken (pl. Szívünk Napja) is jelen voltunk és a négy orvoskar hallgatói önkormányzatával is felvettük a kapcsolatot. Pécssett külön pályázat is megjelent, és 3 hallgató ingyenes regisztrációval, külön támogatással vehetett részt az eseményen.

A fentiek eredményeként a kongresszusra közel négyszer annyi magyar kolléga regisztrált, mint az elmúlt években, és ami ennél még öröndetesebb, hogy a bejelentett előadások száma is többszörösére nőtt. A szívelégtelenség iránt elkötelezett magyar kardiológusok, kutatók nemzetközi szintű klinikai és kutatómunkájának eredményeként több mint 50 előadást tartottunk. A fiatalok és a kísérletes kardiológusok komoly aktivitása mellett több felkért előadás hangzott el. *Merkely Béla* professor (aki az ESC alelnöke) és *Papp Zoltán* professor (aki az ESC Heart Failure folyóirat főszerkesztő-helyettese) mellett *Habon Tamás* a „Heart failure as a major local and global challenge in the 21st century” szekcióban *Epidemiology in Hungary* címmel tartott referátumot.

A pécsi kardiológusok aktivitása is kiemelkedő volt. A PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika Kardiológiai és Angiológiai Tanszékéről összesen hatan (*dr. Habon Tamás, dr. Halmosi Róbert, dr. Rábai Miklós, Horváth Orsolya, Ördög Katalin*, valamint orvostanhallgatóként *J. Wagner*), a Szívgyógyászati Klinikáról *dr. Földi Eszter* tartott poszterbemutatót ill. előadást.

A kongresszus izgalmas és sűrű programja mellett számos fontos eseményre került sor, melyen aktívan részt vettük: Faculty meeting (*dr. Habon Tamás*), Local Organising Committee meeting (*dr. Habon Tamás*), Heart Failure Working Group Presidential meeting (*dr. Habon Tamás*), ESC ATLAS Epidemiological meeting (*dr. Habon Tamás*), ESC EORP Registry meeting (*dr. Habon Tamás, dr. Halmosi Róbert, dr. Rábai Miklós*), HOT Walk. A kongresszus tudományos

A PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika, Kardiológiai és Angiológiai Tanszék előadói (*dr. Halmosi Róbert, dr. Habon Tamás, Horváth Orsolya, dr. Rábai Miklós és Ördög Katalin*)

Barbara Casadei (ESC leendő elnöke), *Braunwald* és *Pfeffer* professorok

programjának felépítése garancia volt a sikerre – a teljesség igénye nélkül felsorolva a Focus, Guideline into Practice, HFA Grand Debate, Local Track, HFA Championship, Carrier Caffee, Ask question to the chairpersons, Virtual case, Late breaking trial, Highlight és World Congress on Acute Heart Failure szekciók, a szívelégtelenséggel és a társbetegségekkel kapcsolatos, lényegében minden fontosabb témakört érintettek. A kongresszus kiemelkedő eseménye volt és ezen összefoglaló íróját is nagyon megérintette mind szakmailag, mind emberileg a nyitóünnepség keretében elhangzott életmű-előadás. *Marc Pfeffer* professzort a 89 éves, briliáns elmével megáldott, egyébként Bécsben született E. Braunwald laudálta, aki jelenleg is a Harvard Medical School aktív emeritus professzorra. Összesen 328-as H-index, több mint 2000 publikáció és 300.000 citáció birtokosa állt egymás mellett. A személyes indíttatású ismertetőből megtudhattuk, hogy *Pfeffer* professzort medikusként tartott tudományos előadását, amelyet követően *Braunwald* professor Bostonba hívta. Közös, előbb kísérletes, majd klinikai munkájuk eredményeként ismertük meg a balkamrai remodelling fogalmát és kezelünk ma minden szívelégtelen beteget ACE-inhibitorral (1). Kijelenthetjük, hogy ők tették le a mai transzlációs medicina stabil alapköveit a kardiológiában. Mindenki egyetértett azzal, hogy ezt az előadást minden, tudomány iránt elhiva-

tott orvosnak, orvostanhallgatónak hallania kellett volna.

A kongresszus kiemelkedően színvonalas tudományos programját több társasági esemény is emelte, ezek közül jelentős volt a Liechtenstein Palotában rendezett Faculty Dinner, ahol világ minden pontjáról érkezett, vezető szívelégtelenség-specialistával tudunk eszmét cserélni. Ugyancsak meghatározó élmény volt Eugene Braunwald professzorral közösen megtekinteni a Bécsi Szép-

HFA Faculty dinner, dr. Habon Tamás, Merkely Béla (ESC alelnöke), Cecilia Linde (ESC Councillor) és Papp Zoltán (DOTE) professzorok

művészeti Múzeumban a Klimt-kiállítást. Természetesen nem maradhatott el a Práterben a hagyományos bécsi szelet, a csülök és a sör sem. Sajnos fiatal kollégáinkat nem tudtuk meggyőzni, hogy a 117 méter magas ringlispilt nem szabad kihagyni.

Magasan van a léc, de jövőre Athénban reménykedünk hasonlóan sikeres részvételben. A kongresszus kapcsán talán érdemes néhány szóban bemutatni az MKT Szívelégtelenség és Szívizombetegségek Munkacsoportját is. A munkacsoportnak mintegy 140 aktív tagja van, az idei évben tartottuk meg a X. Jubileumi Szívelégtelenség Napokat, ahol a 170 regisztrált résztvevő több mint 40 előadást hallhatott. A munkacsoport a nemzetközi kongresszus szervezésén túl is szorosan együttműködik az ESC, HFA-val. Talán érdemes külön megemlíteni a Szívelégtelenség Napot (HF Awareness Day), melyet 2017-ben a Szívünk Napjával egyidőben tartottunk, aktivitásunkat a HFA HoT

tagságban, a HF Summiton, a HF ATLAS nemzetközi epidemiológiai vizsgálatban és az ESC EORP regiszterben való részvételünket (Pécsről dr. Halmosi Róbert, dr. Gál Roland). Az ESC Heart Failure folyóirat főszerkesztő-helyettese Papp Zoltán professzor. Nyitott az út, hogy magyar centrumok elnyerjék a Kiválósági Központ és magyar kardiológusok a Heart Failure Specialist minősítést. A munkacsoport az idei évben már a második tematikus Cardiologia Hungarica számot tölti meg magas színvonalú közleményekkel. A korábbi éveknek megfelelően az MKT idei kongresszusán is több szimpóziumot szerveztünk, számos előadást tartunk, nemzetközi meghívott előadókkal. Az elmúlt év azért is különleges volt számunkra, mert a szívtranszplantáció 50. évfordulójának ünneplése mellett elvégezték az 500. szívatültetést Magyarországon.

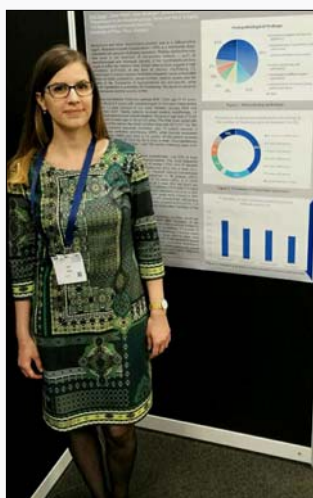
A szívelégtelenség a népesség 2-3%-át érinti, 65 évesnél idősebbekben a prevalenciája 6-10%, és az akut kórházi felvételek 5%-áért felelős. Az incidencia 30-40.000 között változik évente Magyarországon. Az esetek 15-20%-ában az elkövetkező évben rehospitalizáció szükséges. A stabil szívelégtelenség éves mortalitása a modern kezelési lehetőségekkel 6-8%, azonban az újonnan felismert és a hospitalizált szívelégtelen betegek csaknem negyede egy éven belül meghal. A szívelégtelenség morbiditási és mortalitási adatai, valamint a kezelés magas költsége miatt a betegségre nagyobb szakmai és társadalmi figyelmet kell fordítani. Az említett Szívelégtelenség Nap, a beteggyesületek bevonása, a szívelégtelenség szakdolgozók (HF nurse) képzése mellett, a nemzetközi standardoknak megfelelően kiemelt célunk kell legyen, hogy a súlyos állapotú betegek gondozására szívelégtelenség ambulanciákon, megfelelő finanszírozással történjen, és a betegek kezelésének adatait a szívelégtelenség regiszterben rögzítsük.

1. Pfeffer MA, Braunwald E: Ventricular remodeling after myocardial infarction. Experimental observations and clinical implications. Circulation. 1990; 81(4): 1161-1172.

Dr. Habon Tamás Med. Habil., PhD, FESC
az MKT Szívelégtelenség és Szívizombetegségek
Munkacsoport vezetője
az MKT Tudományos Bizottságának alelnöke

Az Európai Rhinológiai Társaság Kongresszusa

Huszonhetedik alkalommal rendezték az Európai Rhinológiai Társaság Kongresszusát 2018. április 22. és 26. között Londonban. A kétévente szervezett, nagyszabású rendezvényen több mint 1800 fül-orr-gégész vett részt 86 országból. Az idei kongresszuson a krónikus rhinosinuszitisek patomechanizmusa és az egyénre szabott kezelési lehetőségek mellett kiemelt figyelmet szenteltek a szaglászdiagnosztikának illetve a szaglászrehabilitációnak. A színvonalas előadások mellett a legaktuálisabb témákat érintő izgalmas kerekasztal-beszélgetéseket is hallhatunk. Az előadásokon túl élő disszekciós közvetítéseken és instrukciós kurzusokon is lehetőségünk nyílt részt venni. A Pécsi Tudományegyetemet a „Sugárkezelés-indukálta hypophysis-elégtelenség epipharynx- és orrmelléküreg-daganatos betegek körében” című poszterprezentációval képviseltem, illetve dr. Piski Zsolt szekcióel-

nökként vett részt a tudományos programban. A következő kongresszust 2020-ban Thessalonikiben rendezik.

Dr. Nepp Nelli, dr. Piski Zsolt

Gelsolin homológ fehérjecsalád: a Flightless I fehérje szerepe a sebgyógyulásban

Dr. Bugyi Beáta, PTE, AOK, Biofizikai Intézet

A gelsolin homológ (GH) szupercsaládba tartozó fehérjék a sejtfunkciók sokrétű szabályozói. A GH doméneket a család névadójában és legátfogóbban vizsgált tagjában, a gelsolinban (GSN) azonosították elsőként. Az emlős GH fehérjék közé tartozó gelsolin, Flightless I (FliI), adseverin, advillin, villin, villin-szerű és szupervillin fehérjék hat, míg a CapG három GH doménnel rendelkezik.¹ Ismeretes, hogy a GH doméneken keresztül e fehérjék az aktin sejtvázas szabályozásában vesznek részt. A szerkezet, legalább is, ilyen mértékű hasonlósága ellenére az egyes fehérjék eltérő biológiai funkciókhoz kapcsolhatók. Ezt alátámasztandó, eger modellben végzett vizsgálatok szerint a gelsolin, villin és CapG KO egerek életképesek ugyan, de az aktin sejtvázhoz kapcsolódó fenotípusokat mutatnak. Ezzel szemben a Flightless I homozigóta null mutációja letális már az embriogenezis korai fázisaiban. A fejlődésbeli rendellenességeket a humán *FliI* transzgen képes menekíteni, ami arra utal, hogy e tekintetben a fehérje funkciói konzerváltak.

A Biofizikai Intézetben folyó kutatásaink egyik fő irányvonalát jelenti a viszonylag újonnan azonosított Flightless I fehérje sejtvázdinamikához kapcsolódó biokémiai aktivitásainak vizsgálata. A FliI egyedi szerkezeti felépítéssel bír, ugyanis két fehérjecsalád jegyeit ötvözve a C-terminálisán elhelyezkedő GH domének mellett az N-terminális részén tandem módon szerveződő leucin aminosavakban gazdag régiókat (leucine-rich repeat, LRR) tartalmaz. A FliI a GH család legszéleskörűbb szöveti eloszlást mutató tagja, megtalálható többek között a bőr, a vér, a tüdő, a máj, az agy, valamint a sima-, és harántcsíkolt izom sejtjeiben. A fehérje a sejtekben összetett lokalizációs mintázatot mutat, amely arra utal, hogy komplex biológiai funkciókat lát el.² Egyrészt a sejtmagban fejeződik ki, ahol a gén transzkripció szabályozásában vesz részt. Bizonyos körülmények hatására a fehérje citoplazmatikus transzlokációja figyelhető meg, ahol a sejt motilis sajátságaiban meghatározó aktin és mikrotubulus alapú képletekhez asszociált. Ugyanakkor extracelluláris környezetben való előfordulását is leírták.

A humán *FliI* lókusza a 17p11.2 kromoszómán található. Ismert, hogy ennek a kromoszóma-régióknak a mutációja a mikrodeléciós betegségek közé tartozó Smith-Magenis szindrómát (SMS) eredményezi. Az SMS egy viszonylag ritka – prevalencia 1:25000 – genetikai rendellenesség, amelyet többszörös veleszületett fejlődési rendellenesség, mentális retardáció és viselkedészavar jellemez.³ Érdekes módon a *FliI* delécióját azonosították nem rokon SMS páciensekben, amely felvetheti a fehérje szerepét a betegség patogenezisében. A FliI pontos funkciója, esetleges közvetlen szerepe a betegséget jellemző fizikális és neurodevelopmentális zavarok kialakulásában egyelőre nem ismert.

A FliI ugyanakkor szorosan kapcsolódhat a sebgyógyulás és szöveti regeneráció folyamatához is különböző típusú; vágási, égési sérülések és hólyagosodás következtében keletkezett bősérülések esetén.² Az irodalomban fellelhető adatok alapján ez komplex kölcsönhatásokon keresztül valósulhat meg, hiszen a fehérje a sebgyógyulás több szakaszában is érintett lehet, ideértve mind a gyulladás, a proliferáció, mind pedig a remodelling szakaszát. Egermodellben végzett vizsgálatok szerint a FliI expressziós szintjének csökkenése a sebgyógyulást elősegítette, míg a fehérje túlermelése esetén a sebgyógyulás zavara és fokozott hegesezés volt megfigyelhető. Mind *in vivo*, mind *in vitro* kísérletek alátámasztják, hogy a FliI expressziójának csökkenése a fibroblasztok migrációs és proliferációs képességét fokozza, míg a fehérje túlermelése e folyamatok gátlásán keresztül éppen ellenkező hatással bír. Ilyen szempontból a FliI a sebgyógyulás negatív szabályozója. Ismeretes, hogy a FliI a citoplazmában olyan aktin és mikrotubulus alapú struktúrákhoz asszociált, amelyek meghatározóak a sejtek motilitását és osztódását biztosító erőhatásokban. Mivel ezen sejtvázelemek érintettek a sebgyógyulás folyamatában is, felmerül, hogy a FliI az aktinnal és mikrotubulusokkal kialakított kölcsönhatásain és ezekhez kapcsolódó aktivitásain keresztül van hatással a sebgyógyulásra.

A FliI expressziós szintje pozitív korrelációt mutat a kollagén I szintézissel *in vitro* és *in vivo*. A kollagén I fontos szerepet játszik az egészséges sebgyógyulásban, ugyanakkor fokozott szintézise tetten érhető szöveti fibrózisban és kóros hegképződésben. Elképzelhető, hogy a FliI a kollagén I termelésre kifejtett hatások révén a sérülést követő szöveti hegesezés mértékének szabályozásában is szerepet játszat.

A citoplazmás lokalizáció mellett a FliI sejtmagi előfordulása is leírt a sebgyógyulás folyamatában. Sebzéses esszé vizsgálatokban mechanikai sérítés, karcolás a FliI sejtmagi transzlokációját indukálta fibroblasztokban, míg keratinocitákban a fehérje elsősorban citoplazmás lokalizációt mutatott. Mindez arra utalhat, hogy a FliI sejttípustól függően sejtmagi, esetlegesen gén transzkripció aktivitásai révén is képes lehet befolyásolni a sebgyógyulás folyamatát.

A kérdéskör további aspektusaként említhető, hogy a FliI konstitutívan szekretálódik fibroblaszt és makrofág sejtekben, amely fokozódik mechanikai sérülés következtében. Ezzel összhangban a FliI kimutatható egészséges páciensek vérplazmájában, ugyanakkor jelen van mind akut, mind pedig krónikus sebből származó váladékban.² A szekretált FliI egyrészt endotoxin szekvesztráló aktivitással bír, amely révén gátolja a makrofágok tumor nekrozis faktor gyulladási citokin termelését és szekrécióját; másrészt közvetett módon gátolja a tollszerű receptor 4-hez kapcsolódó jelátviteli útvonalat. Így, az extracelluláris lokalizációhoz köthetően, a FliI scavenger funkciókat betöltve a sérülésre adott immunválasz szabályozásában is érintett lehet. Ennek analógiájára említhető, hogy a GSN az aktinnal és endotoxinokkal kialakított kölcsönhatásain keresztül scavenger aktivitással bír.

A humán vonatkozást tekintve fontos megjegyezni, hogy a FliI érintett a hólyag-, és sebképződéssel járó epidermolysis bullosa (EB) bőrbetegségben is.⁴ EB páciensekből származó bőrbiopsziában a FliI fokozott expressziója volt kimutatható a hólyagos területeken az egészséges régiókból származó mintákhoz képest. Továbbá a fehérje mennyiségének növekedése pozitív korrelációt mutatott az EB egyes klinikai típusainak súlyosságával. A FliI mennyiségének növekedésével szemben a GSN szintje normális maradt az EB páciensekben, ismételt alátámasztva, hogy a két fehérje eltérő biológiai aktivitásokkal rendelkezik. Ezen vizsgálatokkal összhangban a humán FliI túlermelése fokozott hólyagosodást idézett elő eger modellben. Mindezek alapján a FliI szerepet játszat az epidermis-dermis kapcsolat integritásában is.

A fentiekből kirajzolódó kép szerint a FliI összetett módon járulhat hozzá a sebgyógyulás és szöveti regeneráció folyamatához, amelynek hátterében álló mechanizmusok éppen csak elkezdtek körvonalazódni. Kutatómunkánk során e komplex és sokrétű folyamatnak egy szeletét vizsgáljuk, mégpedig azon keresztül, hogy a FliI sebgyógyulásban tetten érhető biológiai funkciói milyen biokémiai aktivitásain keresztül köthetők az aktin és mikrotubulus sejtvázas dinamikai szabályozásához.

Köszönetnyilvánítás

Kutatásainkat az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-17-4 III. kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programja támogatja.

Válogatott referenciák

- 1 Nag, S., Larsson, M., Robinson, R. C. & Burtnick, L. D. Gelsolin: the tail of a molecular gymnast. *Cytoskeleton (Hoboken)* 70, 360-384, doi:10.1002/cm.21117 (2013).
- 2 Cowin, A. J. et al. Lysosomal secretion of Flightless I upon injury has the potential to alter inflammation. *Commun Integr Biol* 5, 546-549, doi:10.4161/cib.21928 (2012).
- 3 Csabi, G. & Tenyi, T. [Behavioral phenotypes and cognitive characteristics in mental retardation]. *Neuropsychopharmacol Hung* 8, 127-142 (2006).
- 4 Kopecki, Z. et al. Overexpression of the Flii gene increases dermal-epidermal blistering in an autoimmune ColVII mouse model of epidermolysis bullosa acquisita. *J Pathol* 225, 401-413, doi:10.1002/path.2973 (2011).

A Pécsi Szívgyógyászati Klinika a Magyar Kardiológusok Társasága 2018. évi Tudományos Kongresszusán

A Magyar Kardiológusok Társaságának éves tudományos kongresszusa az ország legkiemelkedőbb orvosi tudományos rendezvényei közé tartozik. Az idén is a hagyományokhoz híven Balatonfüreden rendezték meg ezt a nagyszabású eseményt, amelyen 8 párhuzamos szekcióban a kardiológia és határterületei széles körét felölelő témákban hallgathattak kiváló tudományos előadásokat, érdekes esetbemutatókat, a jövőbe mutató tudományos kutatások eredményeit, a szakma irányelveit meghatározó klinikai vizsgálatok eredményeinek értékelését a kongresszus résztvevői.

A PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika munkatársai az idén is nagy számban képviseltették magukat ezen a rangos rendezvényen. Számos elsőszerzős előadás hangzott el a klinika munkatársaitól. Cziráki Attila professzor (*Az aorta és a mitralis billentyű real-time 3D echokardiográfiás vizsgálata szívsebészeti műtétek alkalmával. A centrális artériás stiffness paraméterek vizsgálata kardiovaszkuláris betegségeken*), Simor Tamás professzor (*Képkalkotás hypertrophiás cardiomyopathiában. Arrhythmogen jobbkamrai vagy arrhythmogen cardiomyopathia?*), Komócsi András professzor (*A warfarin helye a mélyvénás trombózis/tüdőembólia valamint a műbillentyű-hordozók kezelésében. Egyensúly a hatásos és biztonságos antikoaguláció megvalósításában – a dóziszválasztás jelentősége*), dr. Horváth Iván (*Invaszív vs. non-invaszív stratégia az új klinikai vizsgálati eredmények tükrében: változik bármi az ORBITA után? Magyarországi tapasztalatok az Ulti-master stenttel*), dr. Hejje László (*Reszinkronizációs kezelés monitorozásából – 10 év tapasztalatai*), dr. Gaszner Balázs (*Trimetazidin antianginás és metabolikus hatása stabil angina pectoris és diabetes mellitusban*), dr. Faludi Réka (*Pulmonalis hypertonia balkamra-betegségekben. A károsodott vesefunkció és a hyperkalaemia hatása az elért dózisokra. Vélt vagy valós kontraindikáció, illetve intolerancia?; Új terápiás lehetőség a PAH kezelésében: Uptravi; Strain differenciáldiagnosztikai szerepe balkamra-hypertrophiában*), dr. Husznai Róbert (*Rövid és hosszú távú tapasztalatok az artériás funkció vizsgálatában alvási apnoében szenvedő pácienseken 24 órás monitorozással*), dr. Nógrádi Ágnes (*A speckle tracking alapú jobbpitvari strain-paraméterek jól korrelálnak a fázisos pitvari volumenindexekkel szisztémás sclerosisos betegekben*), dr. Holczer Lőrinc (*His-potenciál ábrázolása testfelszíni EKG felvételtől – technikai megfontolások*), dr. Meiszterics Zsófia (*Fáziskontraszt MRI-technika és oszcillometriás alapú mérési módszer összehasonlítása a pulzushullám terjedési sebesség meghatározására*), dr. Béres Szabolcs (*Optikai pulzusszám-monitorozás viselhető eszközökben – a minimálisan elegendő mintavételi frekvencia*), dr. Ezer Péter (*Remote follow-up előnyei a konvencionális követési stratégiával szemben CRT-D implantált betegpopulációkban*), dr. Hajdu Máté (*Posztirradiációs pericardialis constrictio, vagy valami más?*), dr. Szabó Dóra (*Tricuspidalis billentyű-endocarditis sikeres kezelése 18 hetes gravida esetében*), dr. Németh Ádám (*Koszorúérműtét során bekövetkező l-karnitin plazma-*

koncentráció-változás); Vértés Vivien (*A galectin-3 szérumszintje korrelál a balkamrai globális longitudinális strain-értékekkel szisztémás sclerosisban*), dr. Kiss Rudolf (*Az "esendő állapot" (frailty) vizsgálata idős, tervezetten szívműtetre kerülő betegeinknél*) és dr. Kittka Bálint (*Egy ritka szövődmény megoldása bvs implantációval, valamint 3 éves utánkövetési eredményeinek bemutatása*) reprezentálják a Szívgyógyászati Klinika tudományos és gyógyító munkásságát a kardiológia szerteágazó részterületein.

A szakdolgozói szekcióban is hallgathattuk a Szívgyógyászati Klinika munkatársait: Ili Endréné: *Asszisztens feladatok krónikus, totális okklúzió revaszkularizációjában*; Gászné Tóth Valéria: *TAVI-betegek ellátása ápolói megközelítésből*; Ferk Imola: *Egynapos ellátás a PTE, KK, Szívgyógyászati Klinikán – ápolásszakmai igazgatóhelyettesi szemmel*; Dobi Andrea: *Akkor és most, avagy a Pécsi Szívgyógyászati Klinika Intervencionális Kardiológia Osztálya a kezdetektől napjainkig*; Mester Ágnes: *A pacemaker és az MRI*; Varga Ildikó és Lévay Tamás: *TAVI-beültetés a Pécsi Szívgyógyászati Klinikán*; Plinczker Veronika: *A légzési elégtelenség fizioterápiás kezelési lehetőségei* című előadásukkal.

Számos elsőszerzős posztert állítottak ki a klinika munkatársai: dr. Grätz Szandra: *Mitralis billentyű-vegetáció ritka oka: Libman-Sacks-endocarditis*; dr. Németh Marianna: *Egy CRT upgrade nehézségei és megoldása multidiszciplináris együttműködéssel*; dr. Porpácz Adél: *A diabetes mellitus előfordulása akut coronaria szindrómában*; Kengyelne dr. Földi Eszter: *Utánkötés jelentősége arrhythmogen cardiomyopathia okozta szívelégtelenségben*.

Kollégáink nagyszámú előadás és poszter társ- illetve senior szerzőjeként is szerepeltek, valamint számos szekció üléselnökségi pozícióját is betöltötték: Komócsi András professzor 4 szekcióban (Bővülő ismeretek a pitvarfibrilláló betegek NOAC-kezelésével kapcsolatban – a klinikai bizonyítékoktól a hatékonyabb betegellátásig; Ifjúsági szekció I., II.; Újdonságok és áttörések az antithrombotikus kezelésben), Simor Tamás professzor 2 szekcióban (Arrhythmogen cardiomyopathia: tévhitek és újdonságok; Újdonságok a szív MR-diagnosztikában), Cziráki Attila professzor 1 szekcióban (Kardiovaszkuláris rehabilitáció és prevenció – Stabil koszorúér-betegség), dr. Horváth Iván 2 szekcióban (Terumo: Komplex intervenciók (Ulti-master), Kardiológiai intervenciók – Szívsebészet II.), dr. Faludi Réka 1 szekcióban (Strain-vizsgálatok a mindennapokban), dr. Szokodi István 1 szekcióban (Experimentális kardiológia I. – Ifjúsági díj szekció).

A gazdag tudományos program által szerzett szakmai gyarapodás mellett a kapcsolatok építésére is lehetőség nyílt a jó hangulatban eltöltött vacsorák, zenés-táncos rendezvények során, valamint a Balaton szépsége és a szecessziós hangulatú balatonfüredi városközpont érzelmi feltöltődést is adott a kongresszus résztvevőinek.

Dr. Nógrádi Ágnes

Beszámoló az Idősek Interkulturális Gondozásának Európai Hálózata éves találkozójáról

A European Network of Intercultural Elderly Care (ENIEC) társaság éves konferenciáját 2018. április 13-14. között Madrid mellett, San Lorenzo de El Escorialban rendezték. A Műveltségi Medicina Tanszék munkatársai közül hárman vettek részt a találkozón és mindannyian előadásukkal színesítették a programot. Dr. Marek Erika és dr. Kia Golesorkhi, adjunktusok saját kutatásukat, valamint Arnold Nikolett, ügyvivő szakértő egy magyarországi jó gyakorlatot mutattak be az érdeklődőknek. Az ENIEC-találkozókon minden évben egy adott aspektusból vizsgálják az idősgondozás interkulturális szempontjait, idén ez a vallásosság szerepe volt. A szakmai előadásokon és diskusszióknak kívül érzékenyítő és interkulturális kompetenciát fejlesztő tréningfeladatokat is végeztünk. Az első napon a szakmai program

után délután lehetőségünk volt megtekinteni El Escorial katedrálisát, amely a Szent Péter Bazilika kicsinyített mása és a kolostor kepengőjében kiállított Utolsó vacsorát, valamint a spanyol uralkodók temetkezési helyét. A második napon a társaság éves közgyűlésére és tisztségviselőinek megválasztására került sor. Dr. Kia Golesorkhi stratégiai tanácsadó, valamint magyarországi tudósító szerepkört kapott, Arnold Nikolettet pedig kommunikációért és hírlevél szerkesztésért felelős elnökségi tagnak választották.

Arnold Nikolett

Ultrabalaton futóverseny

Figyelemfelkeltés a gyermekbalesetek megelőzésére

A PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinika orvosaiból 2016-ban alapított PediaTRICKS futócsapat idén második alkalommal vett részt az Ultrabalaton futóversenyen. Tavalyi évben futásunkat adománygyűjtő kampánnyal kapcsoltuk össze, mely során több mint 3 millió forint gyűlt össze. A befolyt összegből a klinika osztályai számára többek között véna-szkenner, nagy teljesítményű váladékszívók, sérültek mozgására szolgáló „board” és sok kisebb eszköz került beszerzésre.

Idén a megelőzhető háztartási balesetekre szeretnénk volna felhívni a figyelmet. Kampányunk keretében Facebook oldalunkon figyelemfelhívó posztokat láthattak a követők a témában. Tizenhét otthoni veszélyforrást gyűjtöttünk össze, amelyeknél kis odafigyeléssel elkerülhető egy esetleges sérülés. Ezekben *Kapoli Márton*, a Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakgimnázium harmadéves, alkalmazott grafika szakos tanulója volt segítségünkre illusztrációival. Megjelent bejegyzés többek között a bukósísis viselésről, forrázás okozta balesetekről, mérgező növényekről és háztartási vegyszerek lenyeléséről. Egy-egy posztot akár több mint 10 000 ember is látott a világhálón.

Az idei Ultrabalatonon ismét tizenketten teljesítettük a 221km-es távot. Csapatunk egy volt az induló 1000 csapatból, és emellett idén 200 egyéni induló is részt vett a versenyen. A nyári hőségben idén 22 óra 2 perc 20 másodperc össz-idővel fejeztük be a kört, mindvégig fantasztikus hangulatban.

Mind a futáshoz mind a kampányhoz fűzött elvárásainknak megfelelően és sikeresen zártuk az idei eseményt. Jövőre folytatjuk!

Dr. Laufer Zsófia

A Magyar Gyermekneurológiai Társaság 42. Kongresszusa

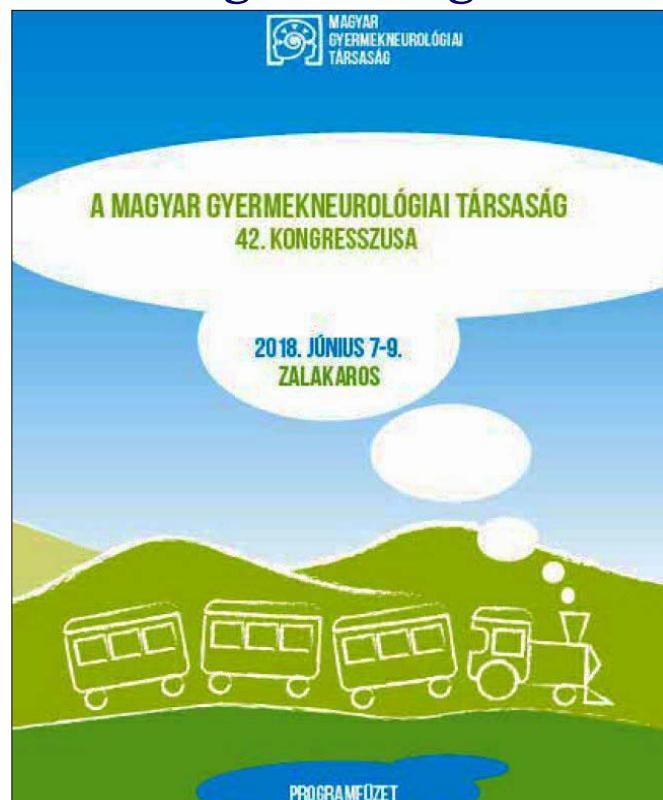
A Magyar Gyermekneurológiai Társaság a 42. Kongresszusát Zalakaroson rendezte idén 2018. június 7-9. között. A helyi szervező dr. Rada Éva, a Nagykanizsai Gyermekosztály főorvosa volt.

A gyermekneurológiai diagnosztika és terápia jelentősen és látványosan fejlődött az utóbbi tíz évben. Ez elsősorban az egyre szofisztikáltabb képalkotó vizsgálatoknak és a genetikai diagnosztika rohamos fejlődésének köszönhető.

A konferencia két fő témája a neuroimmunológiai kórképek és a mozgás zavarai voltak. A PTE vezető munkatársai közül többen tartottak felkért előadást. A PTE Gyermekgyógyászati Klinika Neurológiai tanszéke is számos előadással képviseltette magát.

Az utóbbi évtizedben olyan új neurológiai immunológiai betegségek kerültek leírásra, amelyek gyógyíthatóak: mint például az autoimmun encephalopathiák, az anti-NMDAR encephalitis. *dr. Berki Tímea* professzor asszonyt kértük fel az új neuroimmunológiai laborvizsgálati lehetőségek ismertetésére. Az anti-MOG asszociált kórképekről *dr. Rajda Cecília* docens asszony a Szegedi Neurológia Klinikáról, a neuromyelitis optica új kritériumrendszeréről *dr. Lovas Gábor* főorvos beszélt a fővárosi Jahn Ferenc Kórházból.

Az elmúlt néhány évben, kitaró kutatások eredményeként több új gyógyszeres terápia is elérhetővé vált; így eddig gyógyíthatatlannak tartott betegségek kezelését indikálhatjuk. Az egyik legnagyobb áttörést a spinális izomatropiában szenvedő gyermekek intrathecalis antisense oligonukleotid kezelése adhatja. A Biogen

szimpózium az atrophia musculorum spinalis – 2018 márciusától Magyarországon is befogadott – nusinersen terápiájának eredményeiről és lehetőségeiről adott áttekintést *dr. Hollódy Katalin* moderálásával.

A neuronalis ceroidlipofuscinosis2 (CLN2) korai kisgyermekkorban kezdődő, ritka és progresszív neurológiai kórkép, amely teljes leépüléshez, demenciához vezet. Ezen lizoszomális betegség enzimterápiája ugyancsak elérhetővé vált az utóbbi évben. Intraventricularisan kell a cerliponáz-alfa enzimet adagolni. A Hamburgi Egyetem felkért vendégelőadója Miriam Nickel számolt be a neuronális CLN2 korai felismeréséről és kezelési tapasztalatairól. Az Orvosi Genetikai Intézetből *dr. Till Ágnes* ismertette egy – a Neurológiai Tanszékkel közösen gondozott – pécsi kisfiú esetét, aki-nél CLN2 klinikai diagnózisát állítottuk fel és a genetikai eredmény pozitív volta esetén a kezelés mielőbbi megkezdését elindíthatjuk.

A gyermekkori dystoniák mély agyi stimulációval történő műtéti kezelése szintén új reményeket kelt. Az eredményekről *dr. Kovács Norbert* egyetemi tanár – felkért előadónk – számolt be.

A korai kezdetű és recesszív öröklődésű ataxiák kóriszmézése nem egyszerű feladat. Az ataxiák labirintusában eligazodást segítő, a napi gyakorlatban jól használható algoritmust *dr. Hollódy Katalin* mutatta be, az Actelion támogatásával.

A genetikailag is bizonyítható eredetű epilepsziák száma fokozatosan nő. A Dravet-szindróma első leírása mindössze 20 évvel ezelőtt született meg. A betegség genetikai diagnosztikáját Pécsen végzi az Orvosi Genetikai Intézet, amiről *dr. Hadzsiev Kinga* adjunktus számolt be.

A Neurológiai Tanszék munkatársai közül *dr. Laufer Zsófia* ritka kórképet ismertetett, *dr. Nagy Eszter* PhD-hallgató pedig a West-szindrómás, epilepsziás gyermekek cerebral-paraesiseről számolt be.

A kongresszus helyszíne a vadonatúj Park Inn Hotel volt. Nagyszerű kongresszusi helyszín, kiváló lehetőségekkel, csak ajánlani tudom.

Dr. Hollódy Katalin, a Magyar Gyermekneurológiai Társaság elnöke PTE, Gyermekgyógyászati Klinika, Neurológiai Tanszék

Gyermektraumatológiai tanulmányút a berni Intesptal Universitatsspitalban

Teddy Slongo professzor, a berni, neves gyermektraumatológus, gyermeksebész és tanítványa, Kai Ziebarth, a jelenlegi gyermektraumatológiai részleg vezetője mellett egy hét szakmai gyakorlatot tölthettem el Bernben. A világhírű Slongo professzor több gyermektraumatológiai műtétet dolgozott ki.

A svájci egészségügyi ellátás felépítése számos aspektusában eltér a hazánkban megszokottól. Jól látható volt, hogy a betegek ellátása céltudatos és problémaorientált. Minden beteg és szülei is kellő felvilágosítás, informálás után hagyják el a rendelőt. A gyermekekre 15-20 perces „konzultációs időt” biztosítanak. A vizsgálata nyugodt, kellemes hangulatú, gyermekbarát rendelőben történik. Nincs zsúfoltság! A gyerekek félelmét számítógépes játékokkal terelik el, emellett a tényleg nem hosszú, néhány perces várakozás is kellemes zsvajjal, játékkal telik. Öröm volt nézni, hogy a kisebbnél kisebb gyermekek hogyan játszanak, miközben orvosi vizsgálatra várnak. Úgy tűntek, mint akik „játsszóházban vannak”.

Az intézet elektív műtétei a hétfői és szerdai napokra esnek, ezek döntő része rekonstrukciós, a rendellenesen vagy nem gyógyult törések miatti korrekciós műtét. A műtő felszereltsége tükrözi az igen magas színvonalú ellátást, ami a személyzet magas fokú szakmaiságával párosul. Az intézet az AO gyermektraumatológia képzésnek egyik fő bázisa. A hét többi napján az akutan érkező, baleseti sérült gyermekek ellátása történik, na-

ponta átlagosan akut 3-4 műtéttel. Hétfő, szerda és péntek, délután kettőtől négyig, kedd, csütörtök nyolctól kettőig „orto-trauma klinik” működik. Ez az akutan operált betegek kontrollját jelenti, az új, friss betegek első vizsgálata mellett.

A szoros időrend és beosztásom mellett konzultációra is lehetőség nyílt, mely során a pécsi gyermekklinika sebészeti osztályán végzett műtétek eredményeit, műtéti megoldásait vitattuk meg. Műtététechnikai kérdésekben számos tippet, trükköt sajtíthattam el, hogy a nehezebben kivitelezhető műtétek hogyan egyszerűsíthetők. Ezek a gyakorlati tippek segítik az operátor munkáját, javítják a műtét eredményességét. Mentoraim javaslataival, a műtétek közben adott tanácsaival az itthoni ellátást kívánom fejleszteni. Komoly eredménynek tartom, hogy olyan információkat, tapasztalatokat szereztem, amivel a hazai gyermektraumatológiai ellátás javítható. Slongo professzor a továbbiakban is segítségét ajánlotta fel, ezzel is mutatva nemcsak szakmai, hanem emberi nagyságát is.

Rendkívül hasznos és tanulságos hetet tölthettem egy gyönyörű svájci városban, Bernben. Számos ötlettel és javaslattal el látva tértem haza, amiket próbálok a mindennapokban alkalmazni a jobb hazai gyermektraumatológiai ellátásért!

*Dr. Józsa Gergő
egyetemi tanársegéd*

Laser Doppler Ultrahang „látogatása” a Gyermekgyógyászati Klinikán

Az égés mélységének megítélése komoly szakmai tapasztalatot igényel. A konzervatív vagy az operatív kezelés közötti határvonal meghatározása sokszor komoly fejtörést okoz még a tapasztalt égéssel foglalkozó sebész szakorvos számára is. Magyarországon az égés mélységének megítélése mind a mai napig döntően szubjektív módon történik. Az égés jellegzetes tünetei alapján az égés mélysége ugyan a legtöbb esetben meghatározható, azonban a felületes és a mély másodfokú égési sérülések (II/1 és 2) elkülönítése gondot okozhat. A pontos diagnózis felállítása a kezelés késleltetésével jár, ami a sebgyógyulás idejét megnövelheti.

Magyarországon először a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinika Manuális Tanszékének Sebészeti Osztályán használhattuk első alkalommal az égés mélységének objektív diagnosztizálására alkalmas Laser Doppler Ultrahangot. A készülék az érintett szövetek vérellátása alapján képes megkülönböztetni a felületes és mélyebb égési sérüléseket. Az égett terület mélysége és kiterjedése egy színskála segítségével értékelhető, a mélyebb égési területek sebészi kezelése (tangencionális necrectomia) így objektívizálható. Megközelítő pontossággal meghatározható a teljes gyógyulásig szükséges idő is.

A készülék mobilis, könnyen használható, a vizsgálat, az égett terület leolvasása (scannelése) kb. 5 másodpercet vesz igénybe. Az eszköz további előnye, hogy a kezelt betegek képi dokumentációi menthetők, így a korábbi képekkel, kezeléssel összevethető a változás. Az ultrahangos gép kipróbálása során, 2018 elején több betegben is „tesztelhettük” a készüléket. Az objektív vizsgálat a legtöbb esetben megerősítette az általunk felállított klinikai diagnózist, mely mind a beteg, mind a kezelőorvos számára nagy segítséget nyújtott. A kipróbált eszköz véleményünk alapján a nehezen megítélhető égési sérüléseknél az égés mélységének objektívizálását, a kezelés megválasztását nagymértékben segítheti!

Ezúton is köszönjük a lehetőséget a Moor Instrumentnek, hogy a legmodernebb égésdiagnosztizálására alkalmas gépet ingyenesen rendelkezésünkre bocsátotta, azt kipróbálhattuk és betegeinknél alkalmazhattuk a Pécsi Gyermekklinikán!

*Józsa Gergő dr.
egyetemi tanársegéd*

„Szerencsésen kezdtem a pályám, és ez meghatározta a későbbi életemet is”

A Gyermekklinika bejáratánál fogad, a porta épületénél, és odavezet ahhoz a kis fülkéhez, amiben egy szobrocskát lehet látni: édesanyát, karjában gyermekével. Elfátyolosodott tekintettel, büszkén meséli, milyen jó itt megállni, és látni, hogy az ürességet betölti egy alkotás, ami nemcsak az ide érkezőknek sugallja a törődést, de számára is sokat jelent, és nap mint nap ő is elsétál mellette. 2007-ben állíttatta a klinikának emlékül, tízéves igazgatói ciklusa végén. Rétfalvi Sándor neves szobrászművész tanítványa, Varga Tibor keze munkáját dicséri. Rétfalvi Sándor a klinika második alapítójáról, Kerpel-Fronius Ödönről készített egy bronzszobrot, ami az előkertben látható. Mosolyogva vezet el a harmadik alkotás mellett, ami nem más, mint a gyerekek kedvence, a „fényesre szeretett” teknősbéka szobor.

Hangjában, gesztusaiban érzem az odafigyelést, a gondoskodást. Dr. Soltész Gyula, a Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinikájának emeritus professzora segít megértenem, hogy a gyermekgyógyászok miért különleges emberek.

– Fitt, fess és vidám. Csodálom az Önből áradó vitalást.

– Nem szeretek panaszkodni. Olyannyira nem, hogy amikor kortársakkal találkozom, arra kérem őket, hogy két témát kerüljünk: az egyik a betegség, a másik a politika. Teszem ezt azért is, mert hölgyek is vannak a társaságban, és őket korántsem érdeklik ezek a dolgok annyira, mint minket, férfiakat. Nyomasztónak és feleslegesnek tartom ezeket szóba hozni, már csak azért is, mert barátságok mehetnek tönkre a politikai szócsaták, az eltérő vélemények miatt.

Egyetemistaként szertornász voltam, de a versenysportban nem vettem részt. Nagyon szeretek a levegőn tartózkodni, mozogni, korábban sokat másztam hegyet, manapság inkább sétálok. Figyelek a táplálkozásomra is, az étkezéseimhez szinte percnyi pontossággal ragaszkodom. Édesapáméknál mindig a déli harangszó idején volt ebéd, nálunk fél egykor – ennyit engedtem. *(nevet – a szerk.)*

– Heti egy alkalommal, fél napot még rendel, de ahogyan említette, nap mint nap bejár, egyéb teendői okán.

– A rendelés mellett időnként tartok szemináriumokat fiatal orvosoknak, szigorlóknak. Ezeket olvasmányaim, illetve a betegekkel kapcsolatos újabb információk birtokában rendszeresen megújítom. Azt gondolom, hogy a hosszú évek során összegyűlt tapasztalathalmazt kár lenne sírba vinni. Ezeknek nagy jelentőséget tulajdonítok még akkor is, ha a tudás megszerzésére ma már jóval bőségesebb lehetőségek állnak a fiatalok előtt, mint annak idején előttünk, ám el is veszhetnek az információözönben. Itt van az asztalomon két gyerekgyógyászati tankönyv, az egyik az, amiből több mint ötven évvel ezelőtt én tanultam, a másik pedig a múlt hónapban megjelent kötet. Jól látható köztük a különbség méretben, terjedelemben is. A korábbi egyszerűs – azt Kerpel-Fronius Ödön írta – és mindössze 600 oldal, a másikat több mint százan írták, és közel 950 oldalas. Az ismeretanyag nagyon megnövekedett, ám nehezebb a tájékozódás is, a kisebb összefoglalók könnyebben kezelhetők egy orvostanhallgatónak. Ugyan többen azt gondolják, hogy manapság a nagy tantermi előadások ideje lejárt, és nincs szükség arra, hogy élőszóban, közvetlenül, élményszerűen adjuk át a tudást, én mégis meg vagyok győződve

az ellenkezőjéről. A hangsúlyok megtalálásában, a tantárgy megkedveltetésében igenis segíteni kell a fiataloknak. Ehhez pedig személyes találkozás kell, a tankönyvek és az internet erre alkalmatlanok.

Elődeim példája nyomán a nagy tantermi előadásokra mindig bevittem magammal egy-egy gyermeket is, sokszor a szüleivel együtt. Egy-egy vállalkozó szellemű orvostanhallgató kérdezhetett tőlük a kórtörténetről, és a tüneteit is közvetlen közelről láthatták. Azt is tapasztalhatták, hogy az orvos-tanár (a hallgató számára meghatározó jelentőségű szerep-modell hordozója) hogyan beszél a szülővel, és miként szólítja meg a gyermeket. Emellett azt is fontos volt látniuk, hogyan jelenik meg egy orvos, milyen az öltö-zete, a modora, ahogy annak idején hívtuk, a „betegágy melletti jó modor”. Mindez ma is legalább olyan lényeges, mint ötven vagy száz évvel ezelőtt volt.

Az orvosképzésről egyébként határozott elképzelésem van, amit többször hangoztattam is. Azt gondolom, hogy egy orvos ne kapjon addig diplomát, amíg – ha álbetegként is – nem tölt el néhány napot egy kórházban. Nem VIP-kórteremben, nem is újonnan épült klinikán, hanem a sűrűjében, sanyarúbb körülmények között, ahol megtapasztalhatja a másik oldalt. Tudom, ez nehezen megvalósítható, de amikor kórházba kerültem, akkor jöttem rá arra, hogy ez nem tanítható, szükség van a személyes tapasztalatokra.

– A klinika nagy hangsúlyt helyezett az elődök tudásának továbbadására, tiszteletére, a hagyományok ápolására?

– Igen, ez mindig erőssége volt a klinikánknak. Emlékszem, hogy friss intézetvezetőként a kari-vezetői értekezleten az egyik anatómus professzor megszólított, és azt mondta: „Vigyázz, Gyuszi, mert ez a klinika mindig jól teljesített!” Ez számomra a bátorítás mellett azt is jelentette, hogy a színvonalat nem szabad alábbadni.

– Az oktatás is kapott akkora hangsúlyt az életében, mint a gyógyítás és a kutatás?

– Gyerekként – részben a szüleim indíttatására – hosszú ideig tanármagiszter lettem, a testvérhúgom is pedagógus lett, és a családban is sokan ezt a pályát választották. Ugyan később eltértem ettől, ám a tanítás, az ismeretátadás fontossága megmaradt. Az első helyre a gyógyítást tenném, ám azután már az oktatás következik a sorban, bár a kettő szétválaszthatatlan egymástól.

– Miért éppen tanárnak szánták a szülei?

– Kiskunfélegyházán születtem, a kunok hazájában. *(nevet – a szerk.)* Nyakas, konok kunnak tartottak itt, Pécssett is. Mestyán professzor úr, a mesterem emlegette, hogy a kis kun ravaszság is előtűnt néha belőlem. Édesanyám varrónő volt, édesapám kiske-rekeskedő, nem voltak módos emberek. A háború után, az 1950-es

évek elején elvesztették a földjüket és az üzletüket is, így egyértelmű volt az üzenetük számunkra: tanulni kell, mert a tudást nem lehet elvenni az embertől.

– **Időzzünk el egy kicsit a konokságnál. Ezt a tulajdonságát miként észlelte magában?**

– Ehhez említenem kell egy nagyon fájdalmas pontját a szakmai karrieremnek. 2007 környékén volt egy olyan periódus a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, amikor az akkori rektor és a kari vezetés úgy gondolta, spórol azzal, ha a 65 éves egyetemi tanárokat kényszernyugdíjazzá. Törvényellenes intézkedés volt ez, hisz erre csak a köztársasági elnöknek volt felhatalmazása. Az elbocsátás módja is nagyon rosszul esett, mert egy közös borítékban kaptuk meg az erről szóló döntést. A konok kun beperelte a rektort, aminek az lett az eredménye, hogy törvénytelennek minősítették az intézkedést, és kompenzációt kaptunk. Később a rektor mindannyiunknak emeritus státuszt adott, ami egyben lehetőség volt arra, hogy maradhassunk az egyetemen, megtarthassuk az irodánkat, az informatikai háttérrel, és csökkentett munkaidőben dolgozhassunk.

– **Édesapja mivel kereskedett?**

– Ő bőrkereskedő volt. Amikor be kellett zárni az üzletet, akkor egy lószerszámkészítő kisvállalatnál helyezkedett el. Akkoriban a lovak a kubikus munkákban játszották a főszerepet, ám később ezt a feladatot átvették a gépek, és a lovakkal együtt eltűntek a szerszámkészítő kisiparosok is. A váltás igen megviselte édesapámat – aki az ötvenes éveiben járt ekkor –, és későbbi betegségeinek is ez volt az egyik oka.

– **A természettudományok iránti vonzalma mikor alakult ki?**

– Az Élet és Tudomány című lapot sokat forgattam, emellett volt egy természetbúvár újság is, amiben egyszer egy nagy riport készítették Pécsről és az egyetemről, és ebben Szentágothai János professzor és munkatársai is szerepeltek neuroanatómiai kutatásaikkal. Ez az írás volt az, ami bennem annyira megragadt, hogy úgy döntöttem, ide jövök egyetemre. Mivel Pécsen voltak rokonaink is, ezért azt mondtam a szüleimnek, hogy már a gimnázium harmadik és negyedik osztályát is itt szeretném végezni azért, hogy közel legyek az orvosi egyetemhez. Ez így is történt, átkerültem a Széchenyi Gimnáziumba. Édesanyámék nem könnyen, de végül beleegyeztek, és mindig, mindenben támogattak engem. Itt egy nagyon erős osztályba kerültem, sokan végeztek közülünk később egyetemet, Súlyom László köztársasági elnök is ebbe az osztályba járt. Az orvosi egyetemre is elsőre bejutottam, nagyon szerencsésnek tartom magam.

– **Gondolom, a szülei büszkék voltak Önre.**

– Igen, különösen édesanyám részéről éreztem ezt. Ő olyan határtalan és feltétel nélküli szeretetet adott nekem, ami meghatározta az egész életemet, és a nőkkel való kapcsolatomat is. Ez egy olyan útravaló, amit semmi sem pótol.

– **A sokak által emlegetett nagy mesterek éppen akkor tanítottak az egyetemen, amikor Ön idekerült.**

– Ez nagy szerencséje a generációnknak, és nemcsak az oktatás szempontjából. Ráadásul életemnek két legfogékonyabb időszakában – 30 és 40 évesen – egy-egy évet eltölthettem két nyugat-európai csúcsintézményben: Londonban és Oxfordban. A falon láthatja az akkori példaképek fotóit: *Maureen Young* professzor asszonyét Londonból, és *Albert Aynsley-Green* professzorét Oxfordból. A professzor úr hozzám hasonló korú, és ma is szoros kapcsolatban vagyunk. Ő volt Anglia első gyermekombudsmanja, és az ezzel kapcsolatos tevékenységéért néhány éve a királynő lovagáá ütötte. Napjainkban is aktív szereplője az angol egészségügynek és a közéletnek is. Most írta meg az egyik alap-

könyvét, ami ősszel jelenik majd meg, és megtisztelt azzal, hogy az egyik lektora lehettem. Magyarországhoz is szoros szálak fűzik, egyetemünk honoris causa doktora, és a Magyar Gyermekorvosok Társaságának is tiszteletbeli tagja. Egyik munkatársam a 70. születésnapomra ajándékként, titokban meghívta őt Pécsre, és együtt ünnepelhettünk, ami nagyon megtisztelő és megható volt számomra.

– **Miért épp Kerpel-Fronius Ödön gyakorolta Önre a legnagyobb hatást az egyetemen?**

– Elvárásolt az előadásaival. Nem tudnám olyan jól jellemezni őt, mint ahogyan *Szentágothai* professzor tette ezt a sírjánál. Ez a beszéd bekerült klinikánk 75 éves jubileumi évkönyvébe is, ezt a részletét gyakran szoktam idézni a fiatal orvosoknak: „Ahogy egy művészre emlékeztető kezének ujjai bontottak ki pályából egy újszülöttet – „Lássuk az árut” – finom humorizáló megjegyzéssel –, majd kézbe véve a kis testet, mozgékony ajkainak egy borkóstoló művész szürcsölő-kóstolgotat mimikájától kísértén gusztálta a természet újonnan készült remekét...”

Azonnal jelentkeztem diákkörösnek hozzá, ennek köszönhetően kerültem a klinikára. Utána Mestyán professzor lett a második mesterem, akivel szakmai életem első, egyben döntő tíz évét töltöttem, mivel Kerpel Budapestre távozott. Jó időben voltam jó helyen, szerencsésen kezdtem a pályám, és ez meghatározta a későbbi életemet is.

– **Hogyan lett a diabetológia és az endokrinológia a szakterülete?**

– Ennek abszolút prózai oka volt, az ezzel a szakterülettel foglalkozó kollégánál ugyanis nyugdíjba ment, és Mestyán professzor megkért a következőképp: „Gyuszikám, légy szíves, csináld ezt!” Hatalmi szóval kerültem tehát erre a szakterületre, és ez borzasztóan rosszul esett akkor nekem, mert épp az ő indíttatására szerettem volna neonatológus lenni. De sikerült belelkesednem, és nem bántam meg, hogy így alakult a pályám. Az újszülötteknél az akut, gyors teendőt igénylő, élet-halál gyógyászattal szemben ez egy krónikus, életre szóló gondozást jelent, és hosszú időre meghatározza egy gyereknek, és az egész családnak a sorsát. Nagy lehetőséget láttam ebben. Ebbe a folyamatba a család mellett az iskola és a társadalom is involválódik, így komoly feladattá, hivatássá válhatott. Akkoriban ezzel kapcsolatosan rengeteg teendőnk volt, hisz sok minden, ami ma már természetes, abban az időben még nem volt meg. Nem léteztek például a nyári edukációs táborok, és tájékoztató füzetek, könyvek sem, utóbbiak nélkül nagyon nehéz volt menedzselni az életre szóló állapotot. Az első dolgom ezeknek az információs kiadványoknak a létrehozása volt.

– **Régebben is volt ennyi beteg, vagy csak az elmúlt években szaporodott meg, különösen a 2-es típusú diabéteszben szenvedők aránya?**

– Számszerűen nem voltak ennyien, de oka lehet ennek a diagnózis hiánya is. Az elhízással, a helytelen táplálkozással és a mozgásszegény életmóddal párhuzamban valóban egyre növekszik a 2-es típusú megbetegedések száma, bár Magyarországon és Európában szerencsére még nem jutottunk el oda, ahova az Egyesült Államokban, vagy a gazdagabb arab országokban már igen. Nálunk a gyerekek több mint 95 százaléka az 1-es típusba tartozik, aminek az okát nem tudjuk, és jelen tudásunk szerint megelőzni sem lehetséges. Kialakulásában a táplálkozási tényezőknek valószínűleg csak csekély a szerepük. Sajnos ezeknek a gyerekeknek a létszáma is nő. A klinika archívumában találtam egy kötetet, amiben az 1930 és 1940 közötti tíz évben összegyűjtötték az itt kezelt és gondozott cukorbeteg gyerekek történetét. Ebben

az időszakban húsz ilyen beteg volt a klinikán regionálisan, mivel más kórház ezzel nem foglalkozott. Ezeknek közel a fele meg is halt néhány éven belül, nem cukorbetegségben, hanem a kor fertőző betegségeiben. Mivel klinikánk vezeti az Országos Gyermekdiabétesz Regisztert, és a belső adatok is rendelkezésünkre állnak, így tudjuk, hogy a századforduló tíz évében már 140 újonnan felismert, diabéteszben szenvedő, Baranya megyei gyermeket gondoztunk a klinikán. Feltételezhető az is, hogy a háború előtti években úgy hunytak el gyerekek, hogy nem ismerték fel a betegségüket, így be sem kerülhettek a klinikára. Szerencsére 1995 és 2005 között mindössze egy gyermek volt, aki meghalt, egy társuló, súlyos betegség következtében. Az elmúlt, közel húsz esztendőben egyetlen gyermeket sem veszítettünk el, de a betegségben szenvedők száma tovább emelkedett. Népegészségügyi problémává vált tehát a cukorbetegség, egyben a leggyakoribb krónikus gyermekbetegséggé. A jelenlegi adatok alapján minden 600. kisgyermeknél várható, hogy 15 éves kora előtt cukorbeteg lesz. Míg korábban egy háziorvos vagy egy iskolaigazgató szakmai pályája alatt egyetlen ilyen gyermekkel sem találkozott, addig ma alig akad olyan iskola, ahol ne lenne legalább egy beteg gyermek.

– Az életkorbeli szórás is változott?

– Változóban van ez. Az utóbbi évtizedben már a kisebbek körében is megjelent a betegség, bár a cukorbetegnek közel fele továbbra is serdülő. Sajnos a hat év alatti korcsoportnál egyre gyakrabban fedezik fel.

– Az endokrinológia már a kezdetekben is párban járt a diabéteszsel, vagy csak a későbbiekben társult hozzá?

– Kerpel idején, amikor kezdtem, még csak az egységes gyermekgyógyászat létezett. Mestyán professzornál indult el a specializálódás, akkoriban együtt szerepelt ez a két szakterület. Ma is így van ez a legtöbb kórházban, bár a két betegségcsoport nagyon különbözik egymástól. Fontos hozzátenni ugyanakkor, hogy a diabétesz is alapvetően endokrin betegség. A nagy intézetekben külön kezelik őket, valamint a tudományos életben is, van ma már Gyermek Endokrin Társaság, és Gyermek Diabetológiai Társaság.

– Jelentett-e nehézséget párhuzamosan foglalkoznia ezekkel?

– Ellenkezőleg, a kettő nagyon jól kiegészítette egymást. Az endokrin csoportba tartozó betegségeknek a többsége ritka. Egy-egy páciensnek a diagnózisa elmélyült munkát, sokszor hosszantartó vizsgálatokat igényel. A diabétesz ellenben sokkal gyakoribb, a diagnózisa viszonylag egyszerű, a terápiája viszont nagyon nehéz. Lelkileg ez utóbbi betegségcsoport kezelése a megterhelőbb, hisz évtizedeken át együtt kell élnünk a gyerekekkel, a családdal, és az állapottal. Így aztán az endokrin betegek kezelése többnyire „pihenésként” hatott rám. A rendeléseimen is „kevertem” ezeket a betegeket, tehát mindkét betegségcsoportból hívtam be az adott napon pácienseket.

– A diabétesz területén végezte kutatásai jelentős részét.

– Valóban, oka ennek, hogy ezen a területen sokkal több volt a páciens. Sajnos azonban ma sem teljesen megoldott a diabétesz kezelés, holott már közel száz év telt el az inzulin felfedezése óta. Finomodtak ugyan az inzulinkészítmények, sok minden történt a vércukor ellenőrzésben, és a kezelés automatizálásában is, azonban ezek lassú folyamatok, és újat hozni klinikai szinten nehéz. Tudományos tevékenységem nem annyira a betegség eredete felé irányult, hanem a klinikuma felé. Egy évtizedig vezettem az európai regisztert, emellett az országosat és a pécsit is, és ezekkel kapcsolatban végeztem megfigyeléseket.

– Szakmai életútját tanulmányozva nehéz elképzelnem, hogyan fért bele az idejébe a gyógyítás, a kutatás és az oktatás mellett annak a témérdek könyvnek és tanulmánynak a megírása is, amik a nevéhez fűződnek.

– Abból a szülői indítatásból, hogy nekem teljesítenem kell, a kandidatúra megszerzéséig szinte teljes mértékben a szakmai munkára fordítottam a figyelmem. Ez azzal is járt, hogy viszonylag későn alapítottam családot. Fontos megjegyezni, hogy pályámon a munkatársaim és később a családom is nagyon sokat segítettek.

Gyakornokként 10-12 órát is a klinikán töltöttem, akkor éreztem a legjobban magam, ha az osztályon én voltam az egyetlen gyakornok. Biztos lehettem ugyanis abban, hogy ha elmarad valami – a tanársegédek által rendelt vizsgálat, munka, zárójelentés –, akkor azt nekem kell pótolnom, és csak rajtam múlt az is, ha elkészült.

– Az ügyeleket jól bírta?

– Fiatalon az ember mindent kibír. Visszatekintve azért az kemény volt, amikor az ügyelet szombat reggeltől hétfő délutánig tartott. Ma ez már elképzelhetetlen. A betegek számára megvolt az az előnye, hogy a megfigyelés és kezelés egyetlen személyhez volt köthető, tehát nem jöhetett létre elmaradás az információ átadásában, ugyanakkor a fáradtság megnövelte a hibázás lehetőségét.

– Csodálom a férfi gyermekgyógyászokat, akik legalább olyan empátiával rendelkeznek, mint női munkatársaik.

– Az biztos, hogy ehhez a munkához különös lelkület vagy beállítottság szükséges. Az alapvetően meghatározza egy klinika működését, hogy milyen betegekkel foglalkozik. Nálunk nem hangzik el egyetlen hangos szó sem, nincs kiabálás, és semmi olyasmi, ami egy felnőtt részlegen azért megesik. A felnőttek tudnak modortalánul viselkedni, kiabálni, vagdalkozni, és ez nagyon megnehezíti az orvos dolgát. Mi érzékeljük a nyugalmat, az odaadást, amikor hallgatókként ide jöttünk, és így vannak ezzel a mostani diákok is. Akiknek szimpatikus ez a légkör, és ez a korosztály, azok ezt a hivatást választják. Azért az operatív szakmákat képviselő kollégák között nem egyszer elhangzik, hogy mi naivak, gyerekesek, netán infantilisak vagyunk. Elismerem, hogy ebben van némi igazság, hisz lélekben mi mindig gyerekek maradtunk. *(nevet – a szerk.)*

Akkor éreztem igazán, hogy férfi lettem, amikor édesapám meghalt. Azt pedig, hogy gyermekgyógyász, amikor megszületett a fiam. Sok-sok élmény és tapasztalat szükségeltett mindehhez.

A váltás mindig nehéz, így volt ez akkor is, amikor neonatológusból lettem endokrinológus-diabetológus. Hosszú évek teltek el addig, amíg úgy éreztem, hogy értek valamit a diabetológiához. Amikor megszerveztük az első, speciális edukációs táborozást ezeknek a gyerekeknek, és két héten át éjjel-nappal együtt voltunk velük, a hazajövetelkor azt mondtam a kollégáimnak, hogy eddig fogalmam sem volt arról, mi a diabétesz, mostantól talán már sejtem. Ilyen sokat jelentettek a személyes élmények.

Hadd mondjak még egy példát a személyes motiváció fontosságára. Közösen szerkesztünk egy internetes folyóiratot páciensek számára egy belgyógyász-diabetológus barátommal. Sokáig nem tudtam megfeyteni, hogy mi lehet a titka annak, hogy benne „sokkal több van”, mint a többi, ezzel a témával foglalkozó, kiváló kollégában. Aztán kiderült, hogy az egész családja diabéteszes, a lánytestvére korán meg is halt, és két fia is ebben a betegségben szenved. Gyerekkoruk óta kezelte őket, ma már mindketten 40 év fölötti családapák. Nagyon sokat tanultam tőle. A személyes motivációra példaként szolgálhatnak még azok az aggódó szülők is, akik egy-egy olyan alapítvány élére állnak, amelyek a krónikus

beteg gyerekeket segítik. Ezek az emberek intelligensek, empátikusak, karizmatikusak. Ők azt vallják, hogy két családjuk van: egyik a sajátjuk, a másik pedig a diabéteszes, nagy családjuk.

– Hogyan lett Önből igazgató?

– Méhes professzor, az elődöm, súlyos betegség miatt kénytelen volt korábban nyugdíjba menni, ezért kiírták a pályázatot az igazgatói posztra. Ezzel kapcsolatosan – ahogyan távolodunk ettől a korszaktól – azért ambivalensek az érzéseim. Hatalmas megmérettetésnek éreztem a lehetőséget, tetszett az, hogy sok betegért felelős lehetek, és sok kolléga képzését, előmenetelét irányíthatom. Ebből a szempontból szép periódusa volt ez az életemnek. Amit azonban utáltam, az az adminisztráció volt, és ez nem is volt az erősségem. Az első években talán nem voltam elég nagyvonalú, hogy ezt kezeljem. Túléltem a kincstári biztos sötét periódusát, aztán a második ötéves ciklusra már kissé bölcsébbé váltam, és készítettem két dossziét. Az egyiknek azt a címet adtam, hogy „sürgős, de nem fontos”, a másiknak pedig azt, hogy „fontos, de nem sürgős”. Azokat a dokumentumokat, amik a minisztériumból, a dékáni hivatalból, vagy a gazdasági hivatalból érkeztek, a megfelelő helyre tettem, egyik dossziéból a másikba rakosgattam őket, és igyekeztem nem mindegyiket halálosan komolyan venni. Sok időt töltöttem a személyi kérdésekkel is, de nagy szerencsém volt, mert a helyettesemre, a főnövére és a titkárnómre mindig számíthattam. Sokszor kértem ki a tanácsukat, és ez megkönnyítette a munkámat.

– Sok minden történt tíz év alatt a klinikán, amíg Ön volt a vezetője, egyebek közt elsőként sikerült Tempus-ösztöndíjat nyerniük Magyarországon.

– Köszönhető volt ez azoknak a külföldi kapcsolataimnak, amik aktívak maradtak az ösztöndíjaim után is. Aynsley-Green professzor időben jelezte nekem, hogy látják az országban a várható politikai változásokat, és szeretnének segíteni abban, hogy Magyarország bekapcsolódhasson a nyugati világ tudományos, szakmai vérkeringésébe. Ennek része volt ez a nagy összegű szakmai program, amire pályázni kellett, és ez sikerült. Ezáltal több kolléga is elutazhatott a pályázatban szereplő két másik, nyugat-európai klinikára, Newcastle-ba és Tübingenbe, és onnan is jöhettek hozzánk előadók. Oktatási eszközöket és tankönyveket is beszerezhetünk, ami akkor óriási dolognak számított.

– Említette, hogy későn alapított családot. Ez mit jelent?

– 35 évesen nősültem, feleségem Szentirmay Márta főorvos, fogorvos. Már ő is nyugdíjban van, harminc évet töltött el a Fogászati Klinikán, és jelenleg heti két napot dolgozik a MÁV-rendelőben. Az életkoromhoz képest a fiam, Péter is kicsit későn jött. Ő jogi és közgazdasági diplomával rendelkezik, ám miután eltöltött egy évet egy nemzetközi cég londoni irodájában, elege lett a multinacionális vállalatokból. Önálló útra lépett, annak minden nehézségével. Az első vállalkozása tönkrement, aztán egy zenei kiadót hozott létre Budapesten, ott is él a családjával. A könnyűzene egy speciális válfajával, a hip-hoppal foglalkozik, ő menedzseli például a pécsi Punnany Massif zenekart is. A Magyar Zenei Menedzserek Egyesületének elnöke, a Pécs City Karnevál szervezője. Szerencsére viszonylag gyakran tudunk találkozni, vagy ők jönnek hozzánk, vagy mi megyünk hozzájuk. Van egy csodálatos unokánk is, Sámuel, ő két éves, és a szívünk csücske.

– Nem merült fel Önben, hogy a fia is orvos legyen?

– De, mert azt gondoltuk a feleségemmel, hogy sokat tudnánk neki adni, ha ezt a hivatást választaná. Ám ő épp azért nem lett orvos, mert mi azok voltunk. Egyik hétvégén engem nem látott, a másikon az édesanyját. Mi aztán nem is presszionáltuk ez irányban. De ő is segítőkész ember, gyerekként is mindig élen járt az el-

sősegélynyújtásban, és néhány nyáron át a cukorbeteg gyerekek táboroztatásában is mellettem volt.

– A zene Önhez is közel áll.

– Igen, és ezt a fiam is látta, akinek kezdettől fogva szabad bejárása volt a lemez- és hangszalag gyűjteményemhez. Később a külföldi útjaimra már listát vittem, ő is leadta a rendelését. A zenei múltamhoz hozzátartozik, hogy a szüleim beírtak zongoraiskolába, ahova a gimnáziumi órák előtt, nulladik órában jártam. Egy vagy két év után azonban meguntam a sok gyakorlást, és abbahagytam. Ma már sajnálom, mert műkedvelőként zongorázhatnék. Megmaradtam tehát a zene hallgatásánál, ami egyre nagyobb részét képezi az időmnek. Érdekes, hogy új zenei világokat fedezek fel, a barokk operákat például soha nem szerettem, ma már annál inkább, és megkedveltem *Sosztakovicsot* is.

– Hip-hopot is hallgat?

– Igen, én vagyok az első, aki a fiamék új lemezét megkapja, és van néhány olyan szám, amit kimondottan szeretek. A jazzt is kedvelem, sok anyagom van régi orsós magnón, amiket az Amerika hangja éjszakai programjain vettem fel még diákkoromban, csak sajnós azok ma már lejátszhatatlanok.

– Ma is fotózik és ír verseket?

– A fotózás az igazgatás utáni periódusban kezdődött, a fába szerettem bele, az indíttatást *Pósfai György* szegedi biológus „Magyarország legnagyobb fái, Dendrománia” című könyvéből kaptam. Ez a szerelem hét éve tart, és minden évben, a sok száz fáról készült fényképből összerakok egy tíz perces összeállítást, amit kedves kollégáim meghívására a karácsonyi ünnepségen bemutatok. Most úgy érzem, hogy talán a tavalyi volt az utolsó, „kiírtam magam”. Fejlődnöm is kellene, új gépet vásárolni, más beállításokban gondolkodni. Ráadásul a környezetemben már minden fát láttam, külföldre pedig nemigen járok már. Jelenleg a legfőbb témám az unokám, őt sokat fényképezem.

Az írás onnan indult, hogy általános iskola nyolcadik osztályában megfogalmaztam az első regényemet, amit azonban azóta sem fejeztem be, és kiadva sem lesz sosem. Több évtizednyi hallgatás után aztán jöttek a versek, amikhez a közvetlen környezetem, a szeretteim adták az ihletet, főként a hölgyek.

– Ezek is az asztalfiókban lapulnak?

– Nem, a „műzsák” megkapták a hozzájuk írottakat. A verseimmel kapcsolatban indokolt a szerénység. Mindenesetre nekem örömet szereztek, és a visszajelzések alapján azoknak is, akikhez szóltak. Ha már művészet, illetve művészetpártolás, a gyerekorvosoknak korábban volt egy saját kamarazenekaruk is, és a klinikán, nálunk is rendszeresen megszólal egy kis együttes a karácsonyi ünnepségeken. Jó látni, hogy a pécsi zenekarok tagjai közt találunk a klinikáról munkatársakat.

Schweier Rita

Pécsen rendezték a Magyar Tüdőgyógyász Társaság (MTT) 60. Nagygyűlését

Két éve az MTT elnöksége városunkat választotta a jubileumi, 60. nagygyűlés helyszínéül. A szervező bizottság elnöke dr. Sárosi Veronika, az I. sz. Belgyógyászati Klinika osztályvezető főorvosa volt. Az esemény fővédnökei Páva Zsolt Pécs polgármestere és Bódis József rektor voltak. A megnyitón megjelent 760 regisztrált kollégát a város vezetése nevében dr. Óri László alpolgármester köszöntötte.

Az első napon, 2018. május 23-án a bronchológiai work-

dikó, Bogár Lajos, Molnár Tihamér) cikk is, aminek címe: „Metilált arginin származékok szerepe a stabil és exacerbált COPD betegeknél: követéses vizsgálat”. A nagygyűlés keretében történt az MTT új vezetőségének és elnökségének a megválasztása is. A társaság új főtákará dr. Sárosi Veronika lett. A konferencián összesen 102 előadásra került sor és 38 posztert prezentáltak a kollégák. A rendezvényen egyetemünk orvosai az alábbi előadásokat tartották. A színes skála jól mutatja az egyetemen belüli szé-

Dr. Sárosi Veronika

A Kováts Ferenc-díj kiosztása, balról a 2. dr. Ruzsics István

shopon bronchoscopos készségek elsajátítására volt lehetőség, valamint a Fiatal Kutatók Fórumán a pulmonológiai alapkutatásokról hallhattunk. Szakdolgozó kollégáink számára külön szekció állt rendelkezésre a tapasztalatcserére. A kongresszuson a környező országok tüdőgyógyász társaságainak elnökei is részt vettek, Mihail Florin, román elnök és Nevena Secen professzornő, a szerb tüdőgyógyász társaság elnöke is tartott előadást. Az MTT két új tiszteletbeli tagot választott. Paul A. Bunn Jr. professzor a Denveri Onkológiai Centrum vezetője, aki korábban az ASCO és IASLC elnöke is volt, talán a legnevesebb tüdőrák szakértő az USA-ban. Intézetében több magyar tüdőrákkutató kolléga is végzett kutatásokat. Khoór András a Mayo Klinika vezető patológus professzora magyar származású és már több korábbi onkopulmonológiai rendezvényt is megtisztelt az előadásaival. Professzor úr is rendszeresen meghív tüdőgyógyász kollégákat amerikai magyar orvostalálkozókra.

Hagyományosan a megnyitón kerül sor több szakmai díj kiosztására is. A Kováts Ferenc Emlékéremet azok a 40 év alatti tüdőgyógyász kollégák kapják, akik az elmúlt két évben a tudományos bizottság megítélése szerint nem csupán a napi rutin betegellátásban bizonyítottak, hanem eredeti tudományos közleményekkel is jeleskedtek. Az egyik díjat dr. Ruzsics István, klinikánk tanársegédje kapta. A társaság tudományos lapjának, a Medicina Thoracalisnak nívódíjait is kiosztották az elmúlt két év kiemelkedő publikációit dicsérendő. Az öt díjazott között szerepelt dr. Ruzsics István első szerzőségével megjelent (társszerzők: Biri Bernadett, Nagy Lajos, Kéki Sándor, Sárosi Veronika, Horváth Il-

leszkörű együttműködéseinket.

Előadások: dr. Sárosi Veronika: A lázas neutropenia megelőzése és kezelése a tüdőgyógyászati gyakorlatban; dr. Balikó Zoltán: Az első PD-L1-gátló daganatellenes immunterápia az NSCLC kezelésében; dr. Balikó Zoltán: A lázas neutropenia szekunder profilaxisa pegfilgrastimmal; dr. Mangel László: Kulcskérdések a tüdőrák immuno-onkológiai kezelésében – üléselnöki bevezető; dr. Smuk Gábor: Kulcskérdések a tüdőrák immuno-onkológiai kezelésében? – Diagnózis után; dr. Ruzsics István: Célkeresztben az endotél-leukocita interakció: A+CD14 és A+CD31 mikropartikulum prediktív értéke COPD 7 éves túlélésére; dr. Szántó Zsolt: Perioperatív légzési rehabilitáció NSCLC miatt operált betegeknél; Abdelwahab EMM: Mitochondrial dysfunction is a key determinant of the rare lung disease lymphangioliomyomatosis and provides a novel therapeutic target for the mito-active drug Proxison; dr. Török Zsófia Laura által prezentált poszter címe: Amikor a NIV az élet(minőség) záloga: súlyos akut és krónikus jobb szívfél-elégtelenség esete; dr. Szabó Mariann által bemutatott poszter címe: „Hot tub lung” – mit rejt a meleg vizes fürdők világa?, mely poszterrel a kollégánknak elnyerte a Menarini Díjat.

Úgy érezzük, hogy Pécs városa és az impozáns Kodály Központ méltó helyszín volt az MTT jubileumi kongresszusának megrendezésére.

Dr. Sárosi Veronika
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Beszámoló a Magyar Kardiológusok Társaságának 2018. évi kongresszusáról

A Magyar Kardiológusok Társaságának éves tudományos kongresszusát 2018. május 10-12. között Balatonfüreden rendezték csaknem 2300, rekordszámú résztvevővel. Tóth Kálmán professzor, a társaság elnöke, a megnyitó köszöntőjét követően a kongresszus során üléselnöki teendőket látott el és előadásokat tartott az Európai Kardiológiai Társasággal (ESC) közösen szervezett nemzetközi szimpóziumon, továbbá a „Szívelégtelenség gondozása – fókuszban a nyugalmi frekvencia”, „Jövőbeni feladataink a magyar infarktus regiszter adatai alapján”, „Biomarkerek adta lehetőségek a kardiológiai ellátásban”,

„Túlélési ismeretek” szívinfarktust követően – centrum értekezlet”, „Fókuszban a hipertónia és a lipid anyagcsere zavarai”, „Mivel kezeljük, hogyan kommunikáljunk a betegeinkkel?”, „Telekardiológiai konzílium napjainkban”, valamint a „Mindent az ARNI-ről” című szekciókban.

Dr. Habon Tamás, mint az MKT Tudományos Bizottságának alelnöke és a Szívelégtelenség és Szívizombetegségek Munkacsoport vezetője a kongresszus szervezésében és a tudományos program összeállításában is aktívan részt vett. Üléselnöki teendőket látott el az „Új utak a szívelégtelenség nem-gyógyszeres kezelésében”, „HTX”, „Antikoaguláns terápiával kapcsolatos valós helyzetek és azok megoldásai klinikai esettanulmányokon keresztül bemutatva – interaktív workshop” szimpóziumokon és szekciókban. Előadóként „A szívelégtelen beteg – ajánlások és a valóság”, „A DOAC-ok felelősségteljes használata speciális betegcsoportokban”, „A megfelelő DOAC, a megfelelő betegnek – Az egyszerűség szerepe a választásban”, „Egyéni választás, egyedi előnyök – Nebivolol kezelés szívelégtelenségben”, „Céldózis és célfrekvencia, avagy kihívások a szívelégtelenség kezelésében” című prezentációkkal képviselte klinikánkat, továbbá „Mindent az ARNI-ről” multidiszciplináris panelbeszélgetésen vett részt. Dr. Halmosi Róbert „A nagy, kontrollált, randomizált vizsgálatokban alkalmazott dózisok. Dózis-hatás összefüggések. Irányelvek” című előadást tartotta. Dr. Késmárky Gábor üléselnöki teendőket látott el a „Vaszkuláris betegségek és intervenciók II” szekcióban. Dr. Szabados Eszter üléselnök volt a „Szívelégtelen betegek aktív rehabilitációja” szekcióban. Dr. Koltai

Dr. Merkely Béla professzor, az Európai Kardiológiai Társaság alelnöke, a Magyar Kardiológusok Társaságának (MKT) tiszteletbeli elnöke; dr. Maddalena Lettino, az Európai Intenzív Terápiás és Resuscitációs Társaság (ACCA) elnöke, az MKT tiszteletbeli tagja; prof. Francesco Fedele, az Olasz Kardiológusok Társaságának elnöke, az MKT tiszteletbeli tagja; prof. Jeroen Bax, az Európai Kardiológiai Társaság elnöke, az MKT tiszteletbeli tagja; prof. Frieder Braunschweig, a Svéd Kardiológusok Társaságának előző elnöke, az MKT tiszteletbeli tagja; dr. Tóth Kálmán professzor, az MKT elnöke; dr. Becker Dávid, az MKT főtitkára

Katalin „Befolyásolják-e az ABO és Rh vércsoportok az aszpirin hatékonyságát érbetegekben?” című előadást tartotta.

Az ifjúsági szekcióban dr. Gál Roland „A rezveratrol hatása a non-invazív klinikai kardiológiai és laboratóriumi paraméterekre szisztolés típusú szívelégtelenségben”, Horváth Orsolya „Oxidatív stressz indukálta változások a szívizomsejtek mitokondriális dinamikájára sejtes modellekben”, szintén az ifjúsági szekcióban Ottóffy Máté „A folyamatos direkt orális antikoaguláns kezelés hatékony és biztonságosabb alternatívája a K vitamin antagonistá terápianak pitvarfibrilláció katéter-ablációja során – Meta-analízis”, Ördög Katalin „A BGP-15 kezelés hatása a hipertenzió indukált kardiális remodellingre in vivo SHR modellben”, és Petrovics Péter „Életmódi szokások, tápláltsági állapot és pszichés jóllét felmérése 14-18 éves diákoknál” című előadásokkal képviselték klinikánkat. Poszterprezentációt tartott dr. Rábai Miklós „Stroke-ot és szívelégtelenséget okozó miokardium metasztázis – avagy egy gyakori primer daganat ritka kardiovaszkuláris vonatkozásai”, dr. Csizsár Beáta „Miből lesz a tamponád – kezelés vagy kezeletlen betegség szövődménye?”.

A nagy sikert hozó konferencia a kelet-közép-európai társasági elnökök szimpóziumával zárult, melyen 14 ország küldöttei vettek részt.

Dr. Csizsár Beáta, dr. Gál Roland, dr. Magyar Klára
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Beszámoló a Magyar Haemorheológiai Társaság XXV., a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság ill. a Magyar Szabadgyök-Kutató Társaság VI. Közös Kongresszusáról

A három társaság közös kongresszusát 2018. április 20-21-én Balatonkenesén, a Hotel Marina Portban rendezték, melyen több munkacsoport is képviselte a Pécsi Tudományegyetemet. A kétnapos konferencián összesen 6 szekcióban 46 előadás hangzott el. A kongresszust dr. Németh Norbert, a Magyar Haemorheológiai Társaság jelenlegi és Kollár Lajos professzor, a társaság örökös, tiszteletbeli elnöke valamint Blázovics Anna professzor, a Magyar Szabadgyök-Kutató Társaság elnöke nyitották meg.

Az első szekcióban ifjúsági előadások is elhangzottak, ezek között Gedei Alexandra, a Sebészeti Oktató és Kutató Intézet TDK-hallgatója „*A novel anastomosis quality assessment method based on finite element analysis*” címmel tartott előadást, melyet a társaság különdíjjal jutalmazott. Az Ifjúsági Díjat dr. Csiszár Beáta, az I. sz. Belgyógyászati Klinika PhD-hallgatója nyerte el „*Hemorheological parameters and mortality in critically ill patients*” című előadásával. Az első szekcióban az Érsebészeti Klinikáról dr. Jávor Szaniszló „*Számítógépes áramlásdinamikai vizsgálat, szignifikáns tünetet okozó és tünetmentes arteria carotis stenosis esetében*” valamint dr. Varga Péter, a Sebészeti Oktató és Kutató Intézettől „*Számítógépes áramlástani analízis bal kamra aneurysma műtéti megoldásában*” címeikkel tartottak előadást.

A késődélelőtti órákban a társaságok taggyűléseire, vezetőségi ülésekre is sor került, melyet kellemes hangulatú vacsora követett.

A konferencia második napján az ötödik szekcióban az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézettől dr. Molnár Tihamér „*Vérlemezkék viselkedése egyórási gravitációs ülepítés során: új diagnosztikai lehetőség?*”, dr. Ezer Erzsébet „*Egy újabb meglepetés? Trombocita antiszedimentációs ráta (TAR) és a trombocitafunkció kapcsolata*”, dr. Loibl Csaba „*Új markerek (LAR, PACAP) vizsgálata politraumatizált és égett betegekben (előtanulmány)*” című előadásokkal szerepeltek. Ugyanezen szekcióban Kollár Lajos professzor „*Az SP54 (natrium-pentosan-polysulphate) draszté és a Cilozek (cilostazol) tablettáinak hatékonyságának összehasonlító vizsgálata Fontaine II. stádiumú infrainguinalis artériás szűkületben szenvedő betegek kezelésében*” című előadása hangzott el.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a kongresszus szervezőinek, a résztvevőknek és a technikai lebonyolítást végző Pécsi Poliklinika Kft-nek a tartalmas és új ismeretek nyújtó konferenciát.

Dr. Csiszár Beáta, Dr. Kenyeres Péter
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Részvétel az Európai Gyermekneurológiai Társaság nemzetközi kurzusán

Az European Pediatric Neurology Society hároméves ciklusokban tart oktató kurzusokat képzésben lévő és fiatal gyakorló gyermekneurológusok számára. Az előző három évben a Magyar Gyermekneurológiai Társaság nyerte el a képzés szervezésének jogát és Budapest láthatta vendégül a nemzetközi csapatot, a társaság elnökének, dr. Hollódy Katalinnak a szervezésében. 2018-tól három éven keresztül a spanyolországi Alicante ad helyet a rendezvénynek. Idén 28 országból 85 leendő és már szakvizsgázott fiatal gyermekneurológus kapta meg a lehetőséget a részvételre. Magyarországról ketten vettünk részt a kurzuson dr. Nagy Eszterrel. Az EPNS pályázat keretében az ottani részvételünket és ellátásunkat az európai szervezet állta. Az első két nap témája a neuro-immunológia volt, majd a következő két napban az akut neurológiai kórképekről hallhattunk. Az előadások gyakorlatorientáltak, interaktívak voltak, számtalan esetbemutatóval színezve. Az egész napos oktatás mellett nagy figyelmet fordítottak arra a szervezők, hogy a különböző országokból érkezett gyermekneurológusoknak lehetőségük legyen egymást megismerni, amihez hozzájárult a közös paella-főzés, városlátogatás élménye is. Összességében mindketten rengeteg tudással és tapasztalattal gyarapodva tértünk haza a hűvös spanyol tengerpartról az aktuálisan zajló magyar nyárra.

Dr. Laufer Zsófia és Dr. Nagy Eszter
PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika,
Neurológiai Tanszék

FIGYEK – Fiatal Gyermekgyógyászok Konferenciája 2018

2018 májusában Pécs adott otthont az immár 17. alkalommal megrendezésre kerülő Fiatal Gyermekgyógyászok Konferenciájának, azaz a FIGYEK-nek.

A pécsi PCongress rendezvényszervező cég segítségével lebonyolított eseménynek a Tudásközpont biztosította a helyszínt, ahol tágas előadóterem fogadta be a közel 300 résztvevőt. Fiatal és fiatalos gyermekgyógyász kollegák érkeztek az ország minden területéről, kisebb kórházakból és egyetemi klinikákról egyaránt, valamint a hagyományokhoz híven 30 fővel képviseltették magukat a határainkon túl élő, magyar anyanyelvű kollegák is. A rendezvény lehetőséget nyújtott a fiatal gyermekgyógyászok számára a legizgalmasabb klinikai esetek, összegyűjtött tapasztalatok, kutatási eredmények bemutatására. 11 szekcióban összesen 110, a gyermekgyógyászat minden területét átfogó előadást hallhattunk a legújabb ismeretekről, legfrissebb szakmai irányelvekről, lehetőség volt tanulságos esetek megvitatására, tapasztalatcsere-re. Minden szekcióban a legjobb előadások díjazásra kerültek. A pécsi előadók közül Genetika szekcióban első helyezést ért el Ripszám Réka, különdíjat kapott Pulmonológia-Bőrgyógyászat szekcióban Aradi Pálma, Gasztroenterológia szekcióban pedig Kémenes Anna és Csernela Zsófia.

A tartalmas szakmai programon felül szerettük volna a testet-lelket megmozgatni. A Budapestről meghívott PAF – Pozitív Attitűd Formáló csoport interaktív módon mutatta be az együttérző gyógyítás szerepét a mai magyar egészségügyben. A tudományos program végén pedig lehetőség volt az elgémberedett tagok megmozgatására a városismereti futóverseny keretében. A fáradtabb, kevésbé aktív kollegákat a kedvező időjárás csalogatta a belvárosba egy kis sétára, kávéra. A péntek esti nyitófogadás során a Pezsgőház Étteremben a Docpiano zenekar szórakoztatta és hívta táncra a közönséget, a szombati vacsorára és lazításra pedig az EstCafe-ban került sor.

Reméljük a gazdag program lehetőséget nyújtott a szakmai fejlődésen túl egy kis feltöltődésre is, és mindenki élményekkel gazdagon hagyta el Pécsét.

Dr. Tészás Alexandra
a szervezőbizottság tagja

Magyar Gasztroenterológiai Társaság (MGT) 60. Nagygyűlése

A Magyar Gasztroenterológiai Társaság évenként szervezett konferenciáján a legfrissebb tudományos eredmények kerülnek bemutatásra.

Idén az MGT 60. Nagygyűlését június 2. és 5. között rendezték Siófokon. A Hotel Azúr adott helyet az eseménynek. A konferencia témái felölelték a gasztroenterológia számos területét. Kiemelten foglalkoztak az aktuális, gyakorlati klinikai kérdésekkel. Az összefoglaló előadások mellett interaktív eszmegbeszélések, kapcsolódó szimpóziumok és poszterbemutatók szerepeltek a programban. Neves külföldi előadók is emelték a kongresszus színvonalát.

A Pécsi Tudományegyetem Transzlációs Medicina Intézetének munkatársai és az I. sz. Belgyógyászati Klinika Gasztroenterológiai valamint Transzlációs Tanszékének gasztroenterológus orvosai mutatták be tudományos munkájukat. Idén összesen 19 absztraktot fogadtak el szóbeli prezentációra. A kongresszus első napján a Magyar Hasnyálmirigy Munkacsoport „Újdonságok és gyakori hibák az akut pancreatitis ellátásában” című posztgraduális képzésének előadásait hallgathattunk meg, amelyet érdekes és hasznos diszkusszió követett. Vasárnap a pancreas szekcióban adták elő munkatársaink a legújabb tudományos eredményeiket. A vasárnap esti állófogadás lehetőséget biztosított kötetlen, személyes kapcsolatépítésre is.

Erdősi Dalma
PTE, ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet

A European Pancreatic Club 50. jubileumi találkozója

A European Pancreatic Club (EPC) évenként szervezett konferenciáját idén Berlinben rendezték meg, június 13. és 16. között, melynek a Maritim proArte Hotel biztosított helyet.

Az EPC non-profit, nemzetközi tudományos szervezet, amely elkötelezett a hasnyálmirigy-kutatás iránt; 1965-ben alakult azzal a céllal, hogy az alapkutatókat összehozza a klinikusokkal a kapcsolatépítés és a kutatói kommunikáció elősegítésére. Az EPC most már 5 évtizede szolgál fórumként a pankreatológusok számára. Ezen felül komoly kapcsolatokkal rendelkezik számos európai nemzeti pancreas egyesülettel (22 országból).

Magyarország a harmadik legnagyobb küldöttséggel (48 fő) szerepelt, ezen belül is a Pécsi Tudományegyetem Transzlációs

Medicina Központjából 15 munkatárs utazott a konferenciára. Összesen 18 posztert mutattunk be, valamint nagy örömmel 3 előadást is szóbeli prezentációra fogadtak el. A konferencia pénteki napján a Transzlációs Medicina Központ és a Magyar Hasnyálmirigy Munkacsoport saját program keretében bemutatkozhatott, és ismertethette a legújabb betegregisztereket és klinikai vizsgálatokat. A program utáni diszkusszió és az esti szociális programok re-

mek lehetőségként szolgáltak a különböző országok kutatóival történő személyes kapcsolatépítésre. Az idei konferencián vehette át Hegyi Péter professzor a megelőző négy évben az EPC titkáráként végzett munkájáért járó elismerést, ezentúl is képviselheti az EPC-t az Európai Gasztroenterológiai Társaság (UEG) Tudományos Bizottságában.

Erdősi Dalma, PTE, ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet

Beszámoló az OTP „Helyi Érték” pécsi pályázatáról

Az OTP Bank pécsi kollégái segítségével az OTP „Helyi Érték Önkéntes Programjának” keretén belül a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinika Manuális Tanszéke pályázatot nyert el. A bank részéről Maml Péter és Orbán Adrienn és kollégáik is jelentős szerepet vállaltak a pályázatban.

Az elnyert pályázat keretén belül két elektromos kisautó, számos játék, tároló doboz, valamint a falak díszítését szolgáló fali ragasztók kerültek klinikánkra. Ezek az öntapadós, mosható matricák a bank önkéntesei és a klinika dolgozói, valamint a gyógyuló gyermekek segítségével kerültek fel a régi falainkra. Ezáltal a műtőbe vezető folyosó két oldala, a gyermekek játszószobája, a nővérpult az gyermeksebészeti ambulancia és környezete is megújult.

A pályázattal elnyert elektromos kisautókkal tudjuk ösztönözni a gyermekeket a korai mobilizálásra játékos technikákkal, így elősegítve a gyermekek mihamarabbi gyógyulását, otthonukba való hazajutását.

Ezúton is szeretnénk megköszönni az OTP Bank alkalmazottainak, önkénteseinek, hogy felhívták a figyelmet a pályázatra és annak sikeres pályázatában komoly szerepet vállaltak!

Köszönjük mindazok segítségét, akik a gyermekbarát környezet kialakításában szerepet játszottak és ezzel hozzájárultak a gyermekek gyorsabb gyógyulásához, felépüléséhez.

Dr. Józsa Gergő, egyetemi tanársegéd

Forrás: aok.pte.hu

Eredményes szereplés a 39. Orvosi Világjátékokon

Az Orvosi Világjátékokat az olimpiai eszmét szem előtt tartva, a sport iránti szeretet és az egyéni teljesítmények kölcsönös elismerésének jegyében, 1978-tól évente rendezik meg. Az orvosok és az egészségügyi dolgozók részére szervezett nemzetközi találkozó kiváló lehetőséget nyújt a több mint negyven országból érkező, több mint kétezer résztvevőnek, hogy korcsoportok szerint húsz vagy ennél is több sportágban összemérje tudását. Az idei év eseményének – ami sorrendben már a 39. volt – Málta adott otthont. A sportversenyekkel párhuzamosan nemzetközi sportorvostani konferencia is zajlott.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara évtizedekre visszamenően biztosít lehetőséget a verseny- és szabadidős sporttevékenységre is. Ez a fajta szemlélet és törekvés az utóbbi években még inkább előtérbe került, és ennek érdekében a kar jelentős fejlesztéseket hajtott végre. Orvosaink és orvostanhallgatóink életmódja és egészségük megtartása pozitív mintaként kell hogy szolgáljon egyéni és társadalmi szinten is, hisz egészségünk érdekében egyéni kockázatunkat és életminőségünket jelentős mértékben befolyásolhatjuk. Az egyéni felelősségvállalás és tudatosság erősítése a modern, megelőzést szem előtt tartó medicina egyik fő pillére.

A munka során a fizikai aktivitás háttérbe szorul, elterjedt a passzív időtöltés és az ülő életmód. Ezt tükrözi a világszinten mért, fizikai inaktivitás következtében kialakult betegségek gyakoriságát szemléltető adat is (az összhalálozás tíz százalékáért a fizikai inaktivitás a felelős). Ezt felismerve karunk vezetése egyre nagyobb hangsúlyt fektet a hallgatók és a dolgozók sportolási lehetőségeinek bővítésére és támogatására. Külön szerencse, hogy hallgatói és dolgozói közösségeinkben üdvözölhetünk számos hazai és nemzetközi szinten sikeres verseny- és szabadidősportolót. Az ő felkészülésüket és versenyztetésüket támogatva egy kari szinten szervezett csapat indult az Orvosi Világjátékokon.

Eredményeik

Dr. Stefanovits Ágnes

súlylökés: 1. helyezés
 diszkoszvetés: 1. helyezés
 kalapácsvetés: 1. helyezés
 gerelyhajítás: 3. helyezés
 4x100 méteres női váltófutás 3. helyezés

Dr. Patezai Balázs

súlylökés 3. helyezés
 gerelyhajítás 2. helyezés
 diszkoszvetés 3. helyezés
 kalapácsvetés 2. helyezés
 4x50 m gyorsúszás váltó 2. helyezés

Dr. Mintál Tibor

100 m gyors 2. helyezés
 50 m pillangó 1. helyezés
 50 m hát 1. helyezés
 200 m vegyes 1. helyezés
 4x50 m gyorsúszás váltó 2. helyezés

1 sor: dr. Gőcze Katalin, dr. László Zita, dr. Karagics Judit, dr. Stefanovits Ágnes, Kácsér Krisztina. Mögöttük: dr. Patezai Balázs, dr. Palka Gergely, dr. Peresi Magdolna dr. Jeremiás Attila.

2. helyezettek: dr. Karsai István, dr. Mintál Tibor dr. Patezai Balázs, dr. Tancsik Andrea

dr. Palka Gergely

Dr. Karsai István

4x50 m gyorsúszás váltó 2. helyezés
100 m gyorsúszás 8. helyezés

Hajduné dr. László Zita

súlylökés: 2. helyezés
gerelyhajítás: 2. helyezés (VK)
diszkoszvetés: 2. helyezés

Dr. Palka Gergely

judo 1. helyezés
súlylökés 1. helyezés
diszkosz 1. helyezés
kalapácsvetés 1. helyezés

Dr. Patczainé dr. Gőcze Katalin

4x100 méteres női váltófutás 3. helyezés

A tudományos szimpóziumon tartott előadások címe:

1. The impact of prevention programs in sports medicine:
Healthy shoulder for young swimmers in Hungary
2. Prevention of lower limb pathologies in soccer

Dr. Vermes Csaba

Mountain bike 1. helyezés

Minden versenyzőnek szeretettel gratulálunk!

Kácsér Krisztina, dr. Stefanovits Ágnes, dr. Gőcze Katalin, dr. Karagics Judit

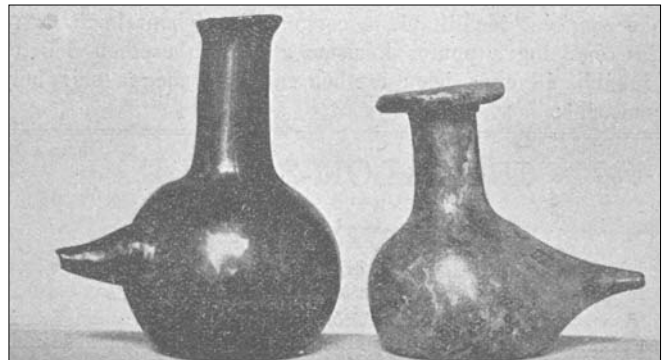

dr. Palka Gergely, dr. Stefanovits Ágnes, dr. Patczai Balázs

*A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Gyermekgyógyászat (1898-1905)**

Az *Orvosi Hetilap* mellékleteinek bemutatását az egyetlen évfolyamot megért *Nő- és Gyermekgyógyászzal* kezdtük 2017 áprilisában. Akkor említettük, hogy az *Orvosi Hetilap* 1863-as évfolyama utolsó számai tartalmaznak egy felhívást, melyek nem csak a következő évi előfizetésre biztatnak, de új mellékletek indítását is beharangoztak: „külön szándékozunk tárgyalni a szexuális, a nő- és gyermekgyógyászatot; az utóbbi mellékletet Semmelweis és Bókay tudor úrak közreműködésével e lapok szerkesztője, a szexuális pedig Hirschler tudor fogja kezelni.” Fontos információ, hogy a következő évben kiadott *Nő- és Gyermekgyógyászat* szerkesztői teendőit is Markusovszky látta el. Az *Orvoskari Hírmondó* áprilisi számában leírtuk feltételezésünket, miszerint Semmelweis Ignác (1818-1865) korán bekövetkezett halála lehetett az oka, hogy a bemutatott melléklet kérészetűnek bizonyult, ugyanis csak az 1864. évben jelent meg.

1884-ben Bókay János, majd 1893-ban Markusovszky Lajos hunyt el. Az *Orvosi Hetilap* szerkesztését a kísérleti orvostudomány neves kutatója, Hőgyes Endre (1847-1906) vette át, aki fon-

Megjelent Bókay János dr.-tól két népszerű előadás a mesterséges táplálásról, mely előadásokat szerző az orsz. közegészségi egyesület felolvasó estélyén tartotta. A munkából, mely részletesen ismerteti a szopókészülékek történeti fejlődését is, mutatványul ide mellékelünk egy clichét, mely ó-kori szopóüvegeket mutat be. (Aquinumi lelet, a Nemzeti Múzeum gyűjteménytarából.)

tosnak tartotta a mellékletet újra indítani. A gyermekgyógyászat és a nőgyógyászat rohamos fejlődése azonban azt kívánta meg, hogy mindkét tudományterületnek külön-külön mellékletet biztosítsanak.

1898. január 30-án került ki a nyomdából a Bókay János (1858-1937) szerkesztette *Gyermekgyógyászat* című melléklet. Alábbiakban azért is közöljük szó szerint az olvasókhöz intézett szerkesztői beköszöntőt, mivel abban bizonyítást nyer, hogy a fentiekben említett feltételezésünk – a *Nő- és Gyermekgyógyászat* megszűnésével kapcsolatban – igaznak bizonyult. „Midőn az *Orvosi Hetilap* ezen mellékletének első számát a nyilvánosságnak átadom, engedje meg a tisztelt olvasóközönség, hogy a törzslap szerkesztőjének különös köszönetemet fejezzem ki. Szakom szempontjából fontosnak tartom e lapok megjelenését azért is, hogy egyebet ne említsek, mert kétségtelenül serkenteni fogja a gyermekgyógytannal foglalkozó hazai kartársakat válvetett tudományos együttműködésre. Szakunk első honi munkása, Schoepf-Merei Ágost már 1845-ben kívánt „Magyar orvos-sebészeti évkönyvek a gyermekgyógyászat körében” címmel szaklapot teremteni a gyermek-gyógyászatnak; törekvése azonban az akkori mostoha viszonyok között, csak kísérlet maradt. Az *Orvosi Hetilap* által 1864-ben melléklet gyanánt kiadott „Nő- és gyermekgyógyászat”, melyet a hallhatatlan Semmelweis s boldog emlékü id. Bókay János együttesen szerkesztettek, fájdalom csak két évben jelenhetett meg, Semmelweis betegsége miatt...”

A melléklet szerkesztőjének alakját a korabeli napilapokban megjelent méltatásokból kiemelt részletekkel szeretnénk megrajzolni, hiszen annyira népszerű volt, hogy az 1937 júliusában bekövetkezett haláláról, valamennyi napilap megemlékezett. 7-én a Magyarország címlapján közölte a hírt: „Ma délután két órakor Szép ucca 5. szám alatti lakásán elhunyt Bókay János egyetemi tanár; a világhírű gyermekgyógyász, a nagy orvosdinasztia egyik legkiválóbb tagja. Bókay János már hosszabb ideje betegeskedett. Három hónapja nem mozdult ki lakásából és körülbelül két hónapja ágyban fekvő beteg volt. A szívét támadta meg a betegség, már hónapok óta csak oxigén lélegzés segítségével tudták életben tartani. Az utóbbi időben állapotában rosszabbodás állott be, a leggondosabb orvosi kezelés sem tudott már segíteni az idős professzoron és ma délután szívgyengeségben elhunyt. Bókay János 1858-ban született Budapesten. Orvosi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, ahol 1880-ban avatták orvosdoktorrá. A Stefánia gyermekkórházban 1883-ban rendelőfőorvossá választották, 1885-ben nyerte el az egyetemi docensi címet, 1892-ben címzetes renkvüli, 1901-ben nyilvános rendkvüli, 1907-ben pedig a gyermekgyógyászat nyilvános rendes tanárává nevezték ki. 1896-ban bátyjával együtt magyar nemességet nyert bókai előnévvel, 1910-ben magyar királyi udvari tanácsosi címet kapott. Nagyszámú tudományos munkája alapján több külföldi tudóstársaság levelező-, illetőleg tiszteletbeli tagjává választotta. 1929-ben ment nyugdíjba.” Ugyancsak 7-én az Ujság is közölte halálhírét. Ebből azokat a mondatokat szeretnénk kiemelni, amelyeket egykor saját magáról írt: „Ebben a miliőben fejlődtünk mi, boldogult Árpád bátyám és én s élveztük a családi otthon melegét. Boldogemlékü anyánk s atyánk gondossággal neveltek s belénk oltották a hazaszeretetet, a kötelességérzetet s a humánus gondolkozást s amidőn az életbe kiléptünk, ezt vittük magunkkal. Mindketten orvosok lettünk, atyánk nagy öröme. Úgy anyám, mint atyám melegen érdeklődtek a szépirodalom s a népművészetek

iránt s ezt az érdeklődést belénk is átplántálták. Örökké hálás vagyok, hogy pályámat atyám oldalán kezdhettem meg s a lépcső legalsó fokáról az ő bölcs oktatása és irányítása mellett emelkedtem fokról-fokra. Fájdalom, huszonhatéves koromban már elvesztettem őt. Egész fejlődésemben ő volt ideálom, mert tökéletes férfinak tartottam.” 10-én az *Esti-kurir* hasábjain volt olvasható: „Ma délután öt órakor helyezik örök nyugalomra a kerepesi-uti temetőben id. Bókay János professzort, a nagyhirű gyermekgyógyászt. A kiváló orvosprofesszor holttestét a kerepesi-uti temető halottasházában ravatalozták föl. Az egyházi szertartást Raffay Sándor evangélikus püspök végzi, aki tegnap este érkezett Budapestre. Raffay Sándor külföldön nyaralt és megszakította pihenőjét, hogy személyesen végezhesse el id. Bókay János temetésének egyházi szertartását. A nagynevű magyar tudós ravatalánál meghatározható módon nyilvánult meg a legbensőségesebb részvét. Azok a szülők, akiknek gyermekeit mentette meg a megboldogult professzor; tömegével küldik a halottas-házba a koszorúkat és virágcsokrokat.” 14-én az *Ország-Világ* az alábbi hírt adta közre „Bókay János, a világhírű orvostudós haláláról. A magyar tudomány és az elismert magyar gyermekgyógyászatnak súlyos gyászja van: bókai Bókay János dr; a világhírű orvosprofesszor, a budapesti tudományegyetem aranydiplomás tanára, a magyar gyermekgyógyászat és csecsemővédelem egyik megalapítója július 6-án, hosszas szenvedés után, hetvenkilencéves korában elhunyt. Az elhunytat két gyermeke: dr. Koós Ödönné született Bókay Edit és ifj. Bókay János, az ismert író és szerkesztő gyászolják.”

A *Gyermekgyógyászat* első évfolyamában megjelentetett 4 szám két intézmény a Budapesti M. Kir. Egyetem I. Szülők-linkájának és a „Stefánia” Szegény-gyermek Kórház munkatársai publikációit tartalmazta. A cikkek némelyike illusztrált volt. Az *Orvoskari Hirmondó* olvasói számára is ezek közül választottunk egyet bemutatásul. A kép ókori szopóüvegeket mutat be a Nemzeti Múzeum gyűjteményéből és Bókay János e témában tartott előadásán került bemutatásra. Annál is inkább ezt a képet választottuk, mert az 1937-ben elhunyt professzor – akinek híres szopóüveg gyűjteménye volt – egyik utolsóként közölt írása, melyet az *Orvosi Hetilap* tett közzé, ezzel a témával foglalkozott.

Az 1905-ben megjelent utolsó évfolyamban már hét intézményből érkezett cikkeket publikáltak a breslauer egyetemi gyermekklinika, az Új Szent János-kórház, a Stefánia Gyermekkórház, az Irgalmas-rend Budapesti Kórháza, a Budapesti Poliklinika, a Budapesti Állami Gyermekmenhely, az Ingyentes-intézmény Rendelő Intézete munkatársai. A cikkeket közreadók között a korabeli gyermekgyógyászok színe-java található, Bókayn kívül néhány közülük: Heim Pál, Leitner Vilmos, Szontagh Felix.

Azok számára, akik a *Gyermekgyógyászatban* megjelentetett cikkeket szeretnék kutatni, tanulmányozni vagy a könyvtárunk gyűjteményében található nyomtatott folyóiratot, vagy az orvoskarról is elérhető teljes szövegű folyóiratokat tartalmazó Arcanum Digitális Tudománytár használatát ajánlom.

* A cikkben az eredeti folyóiratban közölt helyesírást használtuk!

Dr. Gracza Tünde

Forrás: Petőfi Irodalmi Múzeum honlapja – <https://pim.hu/hirek/elhunyt-kanyadi-sandor>

A június 20-án elhunyt Kányádi Sándor költő emlékére. Nyugodjon békében!

Kányádi Sándor: Távolodóban

távolra még ellát a szem
de a közeli apróságok
már a betűk is megkívánnak
félkarnyújtásnyi távolságot

és ködösül a távol is
hegygel az ég egybemosódik
és kezded el-elhagyogatni
fontosnak vélt vinnivalóid

süllyedőben emelkedőben
látod a foszló láthatárt is
osztogasd szét amid maradt
ingyen is átvisz ha ki átvisz

s hátra ne nézz kiket szeretsz
a maguk útján nem utánad
mendegélnek akaszd a fára
üresen maradt tarisznyádat

Köszönjük szépen Kiss Tamásnak!

Az ultrahang használata az aneszteziológiában és az intenzív terápiában

Almási Róbert, Böhm Tamás, Faluhelyi Nándor (szerkesztők)

Medicina Könyvkiadó, 2018

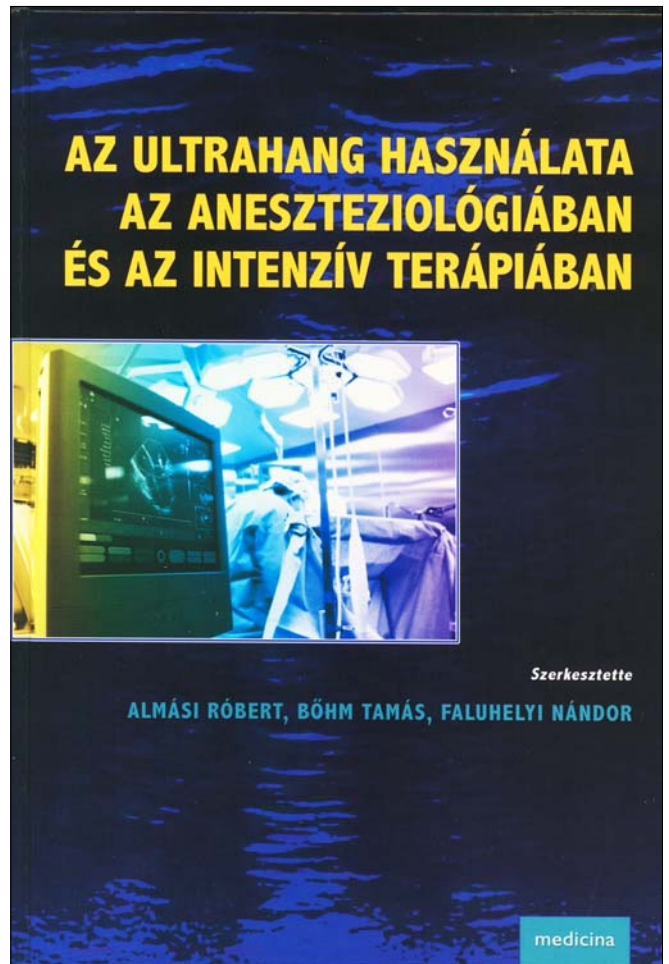
Az ultrahangkészülékkel először az 1990-es évek első felében bécsi aneszteziológusok használták perifériás idegblokkadok létrehozására. A kezdeményezésük felbecsülhetetlen értékűvé vált annak ellenére, hogy a radiológusok az ultrahangkészülékkel már korábban használni kezdték tübiopsziákhoz, folyadékterek lebecsítéséhez. Az aneszteziológusok az utóbbi negyedszázadban hatalmas fejlődés előmozdítói és felhasználói lehettek, mert megjelentek könnyen mozgatható, kisméretű, de mégis nagy felbontóképességű készülékek, amelyekben a tú ábrázolását elektronikus programozás segíti. További előnyként mostanság nem a betegnek kell az ultrahangkészülékhez mennie, hanem a berendezés kerülhet bármely betegágyhoz, műtőasztalhoz.

Igazolható ez a technikai fejlődés a bizonyítékokon alapuló orvoslás módszereivel is? A válasz: egyértelmű igen. Ugyanis a Cochrane Csoport elemzése alapján kiderült, hogy ultrahangvezérléssel a sikeres blokkok aránya megháromszorozható a perifériás idegstimulációs módszerhez képest. További fontos előny, hogy a képpalkotás felgyorsítja a blokk elvégzését, és ez feltétlenül fontos tényező a mostani, kifejezetten teljesítményorientált betegellátásban. De a legfontosabb minőségi szempont a biztonság maradt. Ebben a tekintetben is előnyösebb az ultrahangvezérlés, mert vele szignifikánsan kevesebb arányú kisszövődményt okozunk, mint a hagyományos tájékozódási módszerekkel.

A Cochrane-elemzés az összehasonlításokban egy fontos, minőségi tényezőt nem tudott figyelembe venni: mennyire befolyásolták az eredményeket az idegblokkadokat végző aneszteziológusok ismeretei, tapasztalatai. E tankönyv lelkes, szakavatott szerzői ezt a bizonytalansági tényezőt igyekeznek kiiktatni. Írásaikkal pontos és alapos elemzést adnak az ultrahanggal létrehozott kép fizikai és anatómiai hátteréről, a helyi érzéstelenítők gyógyszerteránáról. A gyakorlati munkához szükséges elméleti ismereteket 4 fő testtájra bontva részletezik: nyaki fonat, felső és alsó végtag illetve a törzs. Az aneszteziológiai alkalmazás tudásanyagát kiválóan egészítik ki az agyi és a végtagi erek ultrahang-diagnosztikai valamint az érkanulálást segítő képpalkotásról szóló fejezetek. A könyvet a mellkasi szervek – benne külön fejezettel – a szív továbbá a hasi és kismedencei szervek diagnosztikájának alapos ismertetése zárja.

A szerkesztők, *Almási Róbert* (PTE, AITI, egyetemi adjunktus), *Böhm Tamás* (Pécsett végzett, budapesti kardiológus) és *Faluhelyi Nándor* (PTE, Radiológiai Klinika, egyetemi tanársegéd) olyan tankönyvet alkottak, amelyhez hasonló – magyar nyelven, önálló kötetként – még nem jelent meg. E sorok írója biztos abban, hogy a könyvszerkesztők és a fejezetek íróinak kiváló munkája nagy előrelépést eredményez a hazai műtéti betegellátás biztonságának, minőségfejlesztésének növekedésében.

Bogár Lajos

tus), *Böhm Tamás* (Pécsett végzett, budapesti kardiológus) és *Faluhelyi Nándor* (PTE, Radiológiai Klinika, egyetemi tanársegéd) olyan tankönyvet alkottak, amelyhez hasonló – magyar nyelven, önálló kötetként – még nem jelent meg. E sorok írója biztos abban, hogy a könyvszerkesztők és a fejezetek íróinak kiváló munkája nagy előrelépést eredményez a hazai műtéti betegellátás biztonságának, minőségfejlesztésének növekedésében.

Molnár F. Tamás, Nyikolaj Sumin:

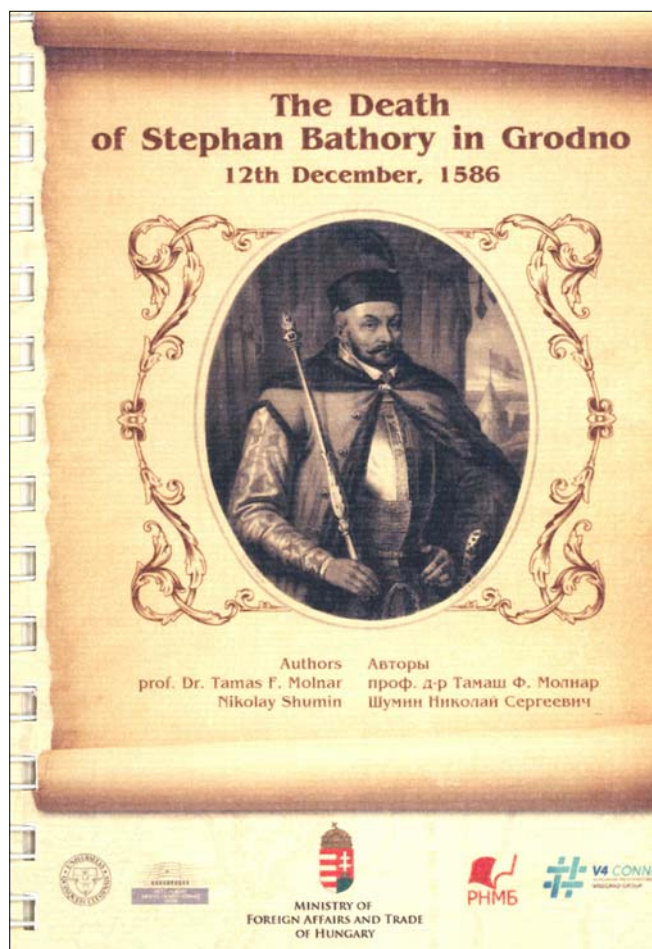
Báthory István halála Grodnóban 1586. december 12-én

Kiadó: Magyarország Minszki Nagykövetsége, Fehéroroszország, 2018

Az ÁOK Műveleti Medicina Tanszékének kultúrorvostan professzorától, Molnár F. Tamástól a barátai és a munkatársai megszokhatták, hogy ő mindig különleges szellemi alkotásokkal rukkol elő, ha szakmai konferenciáról ír beszámolót vagy katonatörténelmi ünnepi beszédet mond. Nemrégiben a szerzőtársaival könyvet jelentetett meg „*The Death of Stephan Bathory in Grodno – 12th December, 1586*” címmel. Az olvasó első meglepetését az okozza, hogy a könyv bilingvális: a 10. és a 31. oldalak között orosz nyelven Nyikolaj Sumin, minszki orvostörténet-sz tanulója található, a többi lapot – egészen a 94-ig – angolul Molnár F. Tamás és szerzőtársai által írtak foglalják el. A kötet történetének helyszíne Grodno városa (magyarul Hrodna vagy Hrodnya) a mai Fehéroroszország észak-nyugati sarkában, a lengyel-litván határnál található.

A szerzők egészen különleges szellemi élvezetet kínálnak: a könyv első fejezetében a XVI. századi európai történelem jelentős személyisége, Báthory István (1533-1586) erdélyi fejedelem és lengyel király életútjáról olvashatunk. Megismerhetjük a nagy uralkodónk származását, családtörténetét, ifjúkorát. Zseniális diplomáciai lépéseivel 1575-ben a lengyel rendek királyukká választották. Uralkodását súlyos, de győzelmes háborúk terhelték, közöttük – Livónia visszafoglalásáért – IV. (Rettegett) Ivánnal. A könyv zárófejezeteiben izgalmas elemzéseket olvashatunk Báthory lehetséges alapbetegségeiről. A leírások számos, hiteles, korabeli forrás felhasználásán alapulnak. Különleges olvasmány a halált megelőző napokban az uralkodó orvosainak megfigyelései, az általuk feljegyzett panaszok és az állapotrosszabbodásra utaló jelenségek összefoglalása.

E sorok azzal okoznának legtöbb kárt a könyv várható népszerűségének, ha elárulnák a betegség és a halál részleteit. Ezek megismerése hadd legyen a nyájas olvasó intellektuális élvezete. Az ilyen élmények a könyv további fejezeteiben még inkább fokozódnak, mert a szerző elemzi a XVI. századi boncolás megállapításait és bevezeti az olvasót a korabeli gyógyítási módszerek részleteibe is. Báthory halálának rejtelmek századokon keresztül foglalkoztatták a történészeket, orvosokat, erről is olvashatunk a következő fejezetekben. A záró részben az egyetemes kultúrtörténet nagyjai tűnnek fel, azok, akiknek a betegsége és halála hasonlatos lehetett Báthoryéhoz. Így betekintheünk Michelangelo

Buonarotti (1475-1564), Tycho Brache (1546-1601), Isaac Newton (1641-1727), Nagy Péter cár (1682-1725), Benjamin Franklin (1706-1790) és Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) kórtörténetének titkaiba.

A könyv azoknak ajánlható, akiket érdekelnek a történelmi és az orvosi rejtelmek összefüggései. Nekik a kötet igazi, kultúrorvostani élvezetet okoz majd.

Dr. Bogár Lajos

Fotó: Lázár Gyula

PTE, ÁOK, Romhányi György Szakkollégium
7624 Pécs, Szigeti út 12.

PÁLYÁZAT

A PTE, ÁOK, Romhányi György Szakkollégium Tanácsa tagfelvételt hirdet a PTE ÁOK általános orvos, fogorvos szakos és PhD-hallgatói számára.

Jelentkezési felhívás a PTE, ÁOK Romhányi György Szakkollégiumába a 2018/2019-es tanévre

Pályázhat minden a PTE, ÁOK-on aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező általános orvos, és fogorvos szakos hallgató, ill. a PTE, ÁOK Doktori Iskoláiban tanuló nappali tagozatos PhD-hallgató.

A pályázat célja:

- tagja lehetsz legjobban teljesítő hallgatók közösségének
- egyénre szabott készségfejlesztésben részesülhetsz
- támogatunk a tudományos munkában
- ingyenes kollégiumi lakhatást, kiegészített tanulmányi ösztöndíjat biztosítunk

A pályázatnak tartalmaznia kell:

Elsőéves hallgatóknak:

- Kitöltött, aláírt jelentkezési lap
- Kitöltött, aláírt pályázati űrlap
- Magyar nyelvű önéletrajz
- Hivatalos felvételi besorolás másolata
- Nyelvvizsga bizonyítványok fénymásolatai
- Tevékenységeket és eredményeket igazoló dokumentumok fénymásolatai

Másod-, harmad-, negyed-, ötöd- és hatodéves, ill. PhD hallgatóknak:

- Kitöltött, aláírt jelentkezési lap
- Kitöltött, aláírt pályázati űrlap
- Magyar nyelvű önéletrajz
- Index-másolat az előző két félévről
- Nyelvvizsga bizonyítványok fénymásolatai
- TDK-munka, félévek igazolása
- Tevékenységeket és eredményeket igazoló dokumentumok fénymásolatai

A jelentkezési lapot és a mellékleteket a PTE, ÁOK Orvosi Népegészségtani Intézet titkárságára kell benyújtani (7624 Pécs, Szigeti út 12.), **2018. szeptember 14. 12:00-ig. A jelentkezési lap csak az egyidejűleg elektronikusan beküldött pályázati űrlappal együtt érvényes.** A pályázati űrlapokat az alábbi e-mail címre várjuk: **info@aok.pte.hu**

A pályázatról a szakkollégiumi tanács tagjaiból álló pályázati bizottság dönt.

A pályázat eredményéről mindenkit e-mailben értesítünk.

Kelt: Pécs, 2018. június 17.

Dr. Horváth-Sarródi Andrea
elnök

Páka László

SELVE JÁNOSTÓL, A STRESSZ KÜT- TŐJÁTOL IDÉZÜNK: AZ IDÉZET 1. RÉSEZE	CSAVAR BIZONY- TALANUL ÁLL	TOLVAJ MADAR GYÖTÖR, EMESZT	ISKOLAI BÜTOR AZ IDÉZET 2. RÉSEZE	TÜRK FE- JEDELEM KÜTFEJI	SZÍNFAL- KÜLISSZA KÉTSÉGBE VON	HAZAI ZENÉSZ	GYOMAI NYOMDA A KRÓM VEGYJELE	INYENC- FALAT
VARÁZS, VONZERŐ			JÉZUS TANIT- VÁNYA	ERED- MÉNYES FEJFEDŐ				
ÉTTERMI PORCÍÓ			JUHOK ÖRZÖJE MAGÁHOZ HÚZ				MAKSZEMI SZEREN- CSE, ARGÓVAL	
ÉRETTE VÁLIK FÉLIGI	GÉPKOCSI, RÖVIDEN KELETI SZÓTTES		FÜZET FAJTÁJA ELŐTÁG- KETTO				PLUSZ VIZSGÁT TELJESÍT	
	RÉGI FERFINÉV CSÚSZ- TATGATÁS			PALACK- FAJTA ÁRVITA		TÓ, OLASZUL KÖRHINTA RÉGISEN		
FÉSZKET ÉRIT NÉMÉT BETŰ		ÉRIN- TETLEN VEZÉNY- SZÓ				RITKA FERFINÉV FRANCIA VÁROS		
			A NANA ÍRÓJA OSZTÁ LYOZÁS		OR. HARC REPÜLŐ V. A GÖRÖG FÖLDANYA		FÉLFAI KÖSZÖ- NÉS	
TEJ- MÁRKA ILLE- GÁLIS			FÉLHALKI NOVI ... ÚJVIDÉK		DUNAZUGI HEGYSÉG ERDŐ- RÉSZLETI		KÖZJÁTEK RÉSZEI SZOBRÁSZ V. (EDE)	
			AZ ÉG ISTENE MIHÁLY, BECÉZVE					
TRÉFÁS, VICCES NÉMÉT AUTÓJEL	ZÓLYOM FOLYÓJA IGA ZSÁG, TÉNY			PÁROL AUTÓ- MÁRKA				
VIGYÁZ, ÖRIZ- KEDK				ÉRC, LATINUL GYÖRI CSAPAT			TÁPLÁL- KOZÓ KIS ARANKA	
			ŐN, NÉMÉTŰL TARKA DARABI		GYORSAN MŰLIK AZ IDŐ FÉLDEI			
HOZZÁD, MELLE- KEL	KOSSUTH- DIJAS SZIN. NŐ EGYELI				PEST MEGYEI VÁROS NÉVELŐ			
GYÓGY- NÖVÉNY; LÓROM				HÁREM- HÖLGY				

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Alapellátási Intézetből

■ 2018. április 26-án rendezték Budapesten az Alzheimer Cafék Országos Találkozóját, melyen intézetünk munkatársa, *dr. Heim Szilvia* előadóként és a pécsi Alzheimer Café képviselőjeként vett részt. Az országban már több mint 30 helyen működik a demenciával élő betegek és gondozóik segítésére, elszigeteltségének és stigmatizációjának csökkentésére elindított, nemzetközi mintára épülő kezdeményezés.

2018. május 10-12-én, Egerben rendezték meg a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület XIII. Országos Kongresszusát, amelyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Csikós Ágnes*: Gold Standards Framework. Palliatív ellátási igényű betegek korai identifikálása; *Csikós Ágnes*: Személyre szabott ópiát kezelés (Ópiátok differenciált alkalmazása, rotatio); *Busa Csilla és mtsai*: Cselekvőképzetlenség esetére vonatkozó előzetes egészségügyi rendelkezés (élő végrendelet); *Radványi Ildikó*: Az eredménytelen fájdalomcsillapítás okai daganatos betegségek esetén; *Frank Nóra és mtsai*: Glikémiás kontroll a palliatív ellátásban; *Forgács-Menyhért Mónika, Csikós Ágnes*: A család, mint egység, közösség a hospice és palliatív ellátásban.

■ Intézetünk munkatársainak társszerzőségével elkészült cikket részesített rangos díjban a Magyar Onkológusok Társaságának Elnöksége. A Magyar Onkológia folyóiratban 2017. évben közzétett tudományos közlemények díjazására kiírt pályázat nyertese "a legjobb áttekintő" közlemény kategóriában: *Benyó Gábor, Lukács Miklós, Busa Csilla, Mangel László, Csikós Ágnes*: A magyarországi palliatív-hospice ellátás helyzete, kihívásai, kitörési pontjai (Magyar Onkológia 2017./3.sz.)

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Endokrinológiai és Anyagcsere Tanszék
A Budapesten, 2018. március 2-ára szervezett „Válogatott fejezetek a klinikai endokrinológiából” továbbképző rendezvényen, melyet a MHEK II. Belosztály Endokrin Szakprofil szervezett, *Rucz Károly* „Pajzsmirigyöbök aspirációs cytológiai vizsgálata – ETA guideline” címmel tartott előadást.

■ Az Európai Endokrinológiai Társaság éves kongresszusán, május 21-22-én, Barcelonában *Mezősi Emese* „Meet the expert” interaktív előadást tartott a bonyolult

pajzsmirigyrákos esetekből, *Bajnok László* pedig üléselnök volt a Proprotein convertase subtilisin/kexin type 9 (PCSK9)-gátlók klinikai alkalmazhatóságát tárgyaló „Meet the expert” szekcióban.

■ *Bajnok László* az Európai Atherosclerosis Társaság familiáris hypercholesterinaemia továbbképző kurzusán, május 25-én Debrecenben a kombinált gyógyszeres kezelés lehetőségeiről beszélt.

■ A Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság kétévenkénti kongresszusán (május 31-jún. 2., Hajdúszoboszló) *Bajnok László* „A D-vitamin prevencióról és terápiáról az evidence based medicine mérlegén”, *Mezősi Emese* „A pajzsmirigy-*rák* jódizotóp kezelése – 2018” című előadást tartott. Rajtuk kívül *Rucz Károly* is üléselnökként szerepelt. *Hussein Tamás* az induló acromegalia regisztert ismertette. *Pham-Dobor Gréta és mtsai* „Klinikai megfigyelések autoimmun polyglanduláris szindrómákban” címu posztert mutatta be. A publikálók ifjúsági díját idén *Szujó Szabina* nyerte.

■ A Magyar Diabetes Társaság XVI. Kongresszusán, 2018. április 19-22. Szegeden, *Bódis Beáta* (társszerzők: *Csonka Viktória, Farkas Nelli, Kovács Dániel, Gábris Boglárka, Kálmán Endre, Czírják László és Varjú Cecília*) „A Buschke-féle scleroedema klinikai jelentősége diabetes mellitusban” címmel tartott előadást.

■ Az Európai Pajzsmirigy Társaság által is támogatott „Ultrasound Meets Cytopathology. A Practical Course on the Management of Nodular Thyroid Disease” rendezvényen, melyet Mátraházán, 2018. április 12-14 között rendeztek meg, *Mezősi Emese* „Low dose radioiodine therapy” és „The role of nuclear medicine in the evaluation of nodular goiter”, *Rucz Károly* pedig „Ethanol for benign and malignant thyroid nodules” címmel tartott előadást.

Hematológiai Tanszék:

■ Május 24-26. között rendezték meg a XXI. Malignus Lymphoma Konferenciát Debrecenben, a Nagyerdei Stadionban. Tudományos bizottsági tag volt *Alizadeh Hussain, Szomor Árpád* és *Losonczy Hajna*. Május 24-én *Szomor Árpád* tartott előadást „Újdonságok az anapláziás nagysejtes lymphomák diagnosztikájában és kezelésében” címmel. *Losonczy Hajna* is előadott: *Losonczy Hajna és mtsai*: A hypogammaglobulinaemia, a fertőzések és a halálozás összefüggései chronicus lym-

phoid leukémiában (CLL). Május 25-én *Alizadeh Hussain* tartott felkért előadást Az amyloidosis gyógyszeres kezelési lehetőségei címmel, valamint üléselnök volt. Május 26-án *Szomor Árpád* látott el üléselnöki teendőket. Ezen kívül az alábbi előadások és prezentációk kerültek bemutatásra: *Bödör Csaba és mtsai*: „Primer központi idegrendszeri lymphomák sejteredete és genomikai profilja”; *Piukovics Klára*: „Perifériás T-sejtes lymphoma kezelése és prognózisa hazai centrumok beteg adatainak retrospektív elemzése alapján”; *Burján Adrienn és mtsai*: „Immunglobulin nehézlánc transzlokáció vizsgálata krónikus limfocitás leukémiában”; *Kiss Richárd és mtsai*: „Klinikailag releváns genetikai aberrációk molekuláris szűrése myeloma multiplexben”; *Vida Livia és mtsai*: „Primer tibia lymphomák”; *Kajtár Béla és mtsai*: „IGH szekvenálási tapasztalataink krónikus limfocitás leukémiában”.

Kardiológiai és Angiológiai Tanszék:

A Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége és a Magyar Sebkezelő Társaság által szervezett „Krónikus sebek kezelése” című interdiszciplináris fórumon Budapesten, az Aesculap Akadémián május 30-án *Késmárky Gábor* „Az angiológiai vizsgálatok szerepe a krónikus alsó végtagi fekélyek menedzselésében” címmel felkért előadást tartott.”

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ Június 15-én *Wittmann István* a marosvásárhelyi orvosképzés számára a kardiológia területén szervezett konferenciát, melyen „A diabetológia és nephrológia határterülete” címmel tartott előadást.

A Biofizikai Intézetből

■ A 45. Membrán-Transzport konferenciát a hagyományokhoz híven Sümegen rendezték meg 2018. május 16-18. között. A Biofizikai Intézetből *Kengyel András* „Autoregulációs mechanizmusok a miozin 16 motorfehérje működése során” és *Ghadaksz Alireza* „Visualization of transport processes between immune cells” címmel tartott előadást. Továbbá *Holló Alexandra, Kapronczai Róbert, Karádi Kristóf, Pirisi Katalin* és *Telek Elek* posztert mutatott be.

■ Idén a Regionális Biofizika konferenciát (RBC2018) május 16-20. között rendezték a szlovéniai Zrece-ben. A Biofizikai In-

tézetből *dr. Bugyi Beáta*, *dr. Szabó-Meleg Edina*, *dr. Lőrinczy Dénes*, *dr. Lukács András* és *Pintér Réka* vett részt. A konferencián előadást tartott *Szabó-Meleg Edina* „Visualization of transport properties of membrane nanotubes with live cell laser-scanning confocal and superresolution (SIM) microscopes” és *Bugyi Beáta* „Coordination of actine-microtubule dynamics” címmel. *Lőrinczy Dénes*, *Lukács András* és *Pintér Réka* posztert mutattak be.

A Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikáról

■ 2018. február 22-én *Szabó Attiláné* apó-lásszakmai igazgatóhelyettes „A Hivatásért- Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékköve” kivitételében részesült.

■ 2018. február 26-án jelent meg a „Negatívnyomás-terápia (elméleti ismeretek és gyakorlati alkalmazás)” című könyv (ISBN: 978-615-00-1000-7), amelynek *dr. Kovács L. András* „NPWT használata a bőrgyógyászatban. Különleges, ritka esetek” című fejezettel a társszerzője.

■ 2018. április 26-28. között Budapesten rendezték meg a Semmelweis Egyetem Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika szervezésében a „Bőradadémia” című konferenciát, amelyen klinikánk az alábbi előadásokkal szerepelt: *Gyulai Rolland*: „Granuloma – mi lehet ez?” (interaktív előadás); *Lengyel Suzsanna*: „Hajhullások differenciáldiagnózisa, dermatoscopiája” (interaktív előadás); „A lentigo maligna dermatoszkópos jellemzői, differenciáldiagnosztikája” (workshop); *Kinyó Ágnes*: „BP vagy nem BP” (interaktív előadás).

■ *Csernus Adriána Evelin* a 2018. május 4-5-én Budapesten megrendezett „Gyermekbőr-Barát” konferencián „Bőrtünetek gyermekkori lupus erythematosusban” címmel tartott előadást. Társszerzők: *Mojzes Jenő*, *Gyömörei Csaba*, *Gyulai Rolland*, *Kinyó Ágnes*.

A Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetből

■ Intézetünk munkatársa, *Hetényi Csaba* meghívásra előadást tartott a „PRACE Scientific and Industrial Conference 2018” rendezvényen, Ljubljanában, Szlovéniában, május 29-30. között. Az előadásban „A massively parallelized, systematic method for efficient prediction of multiple drug binding” címmel a Farmakoinformatikai Csoport legújabb módszerének továbbfejlesztését mutatta

be. A Wrap ‘n’ Shake módszer a www.wns-dock.xyz címen ingyenesen elérhető a kutatóközösség számára. A konferencia a High Performance Computing (HPC, szuperszámítástechnika) egyik vezető európai szervezete, a Partnership for Advanced Computing in Europe (PRACE) által került megrendezésre és az asztrofizikától a gyógyszertervezésig felvonultatta a HPC alkalmazások friss eredményeit. A konferencia kiadványa itt elérhető:

<http://events.prace-ri.eu/event/622/picture/18.pdf>

■ Hajdúszoboszlón, 2018. május 30-án *Bálint Mónika* „Az ösztrogén receptor szex-szteroid kötési interakciós hálózatának feltárása és szerepe a nem-klasszikus ösztrogénhatások kialakításában” című előadását tartotta meg.

■ A június 4-6. között Rómában megrendezett Pharmaceutics and Drug Delivery Systems PDDS 2018 konferencián *Hetényi Csaba* „Computational blind docking of ligands to drug targets: Methodology and applications” címmel előadást tartott, összefoglalva a gyógyszertervezés számítógépes dokkolási területének újabb eredményeit. E konferencián *Bálint Mónika* egyetemi tanársegéd poszterével első díjat nyert a Wrap ‘n’ Shake módszer alkalmazásainak bemutatásával. A Farmakoinformatikai Csoport elnyerte a módszerrel a PTE Innovációs Díj 3. helyezését is, valamint a módszer továbbfejlesztésére a PTE által „A fiatal kutatók egyéni kutatási és innovációs tevékenységének támogatására, kutatói tehetségcentrumok fejlesztésére” kiírt belső pályázaton is nyertesként végzett.

■ „Pain Mechanisms and Therapeutics” címmel konferenciát rendeztek 2018. június 3-8. között, a fájdalomhoz kötött mechanizmusok témakörben, Taorminában (Szicília). Intézetünket *Bölcskei Kata* és *Borbély Éva* a „Somatostatin receptor subtype 4 is a novel drug target for the treatment of neuropathic pain and depression” című előadásával képviselte. *Pohóczky Krisztina* és *Aczél Tímea* a Data Blitz (5 perces bemutató) kategóriában adtak elő „Distribution of somatostatin sst4 receptors in pain-related brain areas of the mouse” és „Temporal changes of gene expression in trigeminal ganglia, trigeminal nucleus caudalis and peripheral blood mononuclear cells in a rodent orofacial pain model” témában. *Frank Porreca* és *Steve McMahon* olyan szervezést illetően nem konvencionális konferenciát rendeztek, melyen 6 napon keresztül migrénnel, fájdalom-útvonalak molekuláris szintű in-

terakcióit feltérképező korszerű szekvenálási és képalkotó eljárásokkal kapcsolatos rövid bemutatókat hallhattak a világ minden pontjáról érkezett résztvevők. A helyszín 2020-ban is ez lesz (a program végén egyértelmű szavazás döntött), hiszen Taormina mindenki kedvence lett.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Gerlinger Imre* 2018. március 24-28. között az indiai Bangaloreban megrendezett I. World Skull Base című továbbképző fülsébsészeti és agyalapi sebészeti kadáver disszekciós kurzuson bemutató műtétet és két előadást tartott („Modern laser assisted stapes surgery”; „Management of intracochlear schwannomas”).

■ *Ugyanó* a 2018. április 4-7-ig megrendezett Szegedi Rhinológiai Napokon „Lateralis koponyaalapi feltárás” címmel tartott kadáver disszekciót, „Transnasalis koponyaalapi sebészet” és „Transpterygoid feltárás, nervus vidianus neurectomia” címmel pedig előadásokat. *Piski Zsolt* a „Koponyabázis endoszkópos sebészetnek lehetőségei” és „A Draff III-as típusú homloküreg-feltárás” címmel tartott felkért előadást.

■ *Gerlinger Imre* a 2018. április 12-14. között megrendezett XIII. Szombathelyi FESS kurzuson „Típek és trükkök az endoszkópos melléküreg-sebészetben”, valamint „A nervus vidianus neurectomia és a transpterygoid-feltárás indikációja, kivitelezése” címmel tartott előadást. *Lujber László* ugyanezen a kurzuson „Az orrmelléküregek gombás eredetű gyulladása” címmel tartott előadást.

■ *Gerlinger Imre* „A nyak managementje malignus nyálmirigydaganatok eseteiben” címmel tartott előadást a 2018. április 19-21. között megrendezett „A nyálmirigysebészet elméleti és gyakorlati kérdései” c. továbbképző tanfolyamon, Budapesten.

■ *Dr. Németh Adrienne* és *dr. Harmat Kinga* 2018. április 16-17-én részt vett a Szerbiában hatodik alkalommal megrendezett Belgrade Balance Fórumon. A fórum főbb témái között szerepeltek az autoimmun belsőfül betegségek, a Meniere-betegség kezelése és a centrális szemmozgászavarok ismertetése.

■ *Dr. Szanyi István* a 2018. április 15-17. között az Olaszországban, Modenában megrendezett 7. nemzetközi endoszkópos fülsébsészeti workshopon vett részt.

■ *Bakó Péter* a 2018. február 22-24. között megrendezett III. Budapesti Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Napok keretein belül „A krónikus középfülgyulla-

dások akut exacerbációi. Meddig kezelhetők gyógyszeresen és mikor indikált a műtéti kezelés?” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Révész Péter* és *dr. Burián András* képviselte klinikánkat az Ostravában 2018. április 9-10. között megrendezett „Advanced laryngeal and tracheal surgery, live surgery” elnevezésű kurzuson. A két napos rendezvény során a résztvevők a naprakész gégesebészeti újításokkal ismerkedtek meg.

■ *Dr. Révész Péter* a 2018. január 30-február 2-ig Nijmegenben, Hollandiában megrendezett cochlearis implantációs kurzuson vett részt. A kurzuson a siketség rehabilitációjáról, illetve a veleszületett siketek rehabilitációjának lehetőségeiről szóló előadások hangzottak el. A rendezvény mindkét napján fülsébzeti és implantológiai gyakorlatokat végeztek a résztvevők cadaver temporális csontokon.

■ *Dr. Nepp Nelli* és *dr. Piski Zalán* az Európai Rhinológiai Társaság 2018. április 22-26. között Londonban megrendezett kongresszusán vett részt. *Nepp Nelli* poszterprezentációval képviselte klinikánkat, míg *dr. Piski Zalán* szekcióelnökként vett részt az eseményen.

■ *Piski Zalán* a Magyar Idegsebészeti Társaság 2018. május 10-12. között Pécsen megrendezett kongresszusán „A koponyabázis endoszkópos sebészetével szerzett tapasztalataink” címmel tartott felkért előadást.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2018. június 2-5 között részt vett, és a cochlearis implantációs kerekasztalban üléselelnöki feladatot látott el a Stockholmban megrendezett 14. Európai Gyermek Fül-orr-gégészeti Konferencián.

■ *Dr. Burián András* „Életminőség-felmérés és szálóptikás endoszkóppal végzett nyelészvizsgálat korai stádiumú hangszalag tumorok CO₂ lézerrel végzett endolaringeális reszekcióját követően” címmel tartott előadást a Magyar Fonetikai, Foniátriai és Logopédiai Társaság 2018. június 16-án megrendezett 2018. évi kongresszusán, Budapesten, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán.

■ *Dr. Orosz Éva* és *dr. Pap István* képviselte klinikánkat a 2018. április 19-21. között Budapesten, a Péterfy Sándor utcai Kórházban megrendezett „A nyálmirigy-sebészet elméleti és gyakorlati kérdései” továbbképző tanfolyamon. Délelőtti elméleti előadások hangzottak el a nyálmirigy tumorok szövettani sajátságairól, operációs technikáról és a nyaki disszekció szükségességéről. Délután a kadaver disszekciók során parotidectomia, nyaki disszek-

ció gyakorlására, ezen felül microchirurgiai beavatkozások elvégzésére volt lehetőség.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

Gyermek Manuális Tanszék

■ 2018. április 11-14. között rendezték meg a „IV: Congress of Pediatric Surgeons of Serbia with International Participation” elnevezésű rendezvényt, Belgrádban. Kollégáink a következő előadásokkal vettek részt az eseményen: *Vástyán Attila*: The complex treatment of cleft lip and palate in children with genetic syndromes; *Pintér András*: Successful surgical correction of ectopic penis with hypospadias – tribute to Sava Perovic (előadó: *Fathi Khaled*).

■ 2018. április 11-14. között, Finnországban, a 29th Congress of the ESPU-n klinikánkat *dr. Farkas András* és *dr. Davidovics Sándor* képviselték.

■ 2018. április 27-én tartották a „Hiperaktív hólyagszindróma – OAB” szimpóziumot Budapesten, melyen *Juhász Zsolt* „Vizelési zavarok gyermekkorban” című előadásával vett részt.

■ 2018. május 11-23. között került megrendezésre az MGYST 2018 Monotémás tudományos ülés – Minimál invazív gyermeksebészet Debrecenben. A rendezvényen az alábbi előadások voltak hallhatók kollégáink részéről: *Farkas András*: VUR endoszkópos kezelése; *Vajda Péter*: Intraabdominalis rejtett here. Az ülésen részt vett *dr. Vástyán Attila* és *dr. Bíró Ede*.

■ 2018. június 6-8. között rendezték meg az International Pediatric Surgical Congress – WOFAPS Annual Meeting c. rendezvényt, Bukarestben. Klinikánkról *dr. Vástyán Attila* és *dr. Bíró Ede* vett részt az eseményen.

Általános Gyermekgyógyászati Tanszék

■ 2018. május 11-13. között rendezték meg a Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság Gyermekendokrinológiai Szekció 2018. évi tudományos ülését, az ENDOPEd-et, Bánkon. Az eseményen *Erhardt Éva* „Izomhypotonia-különböző életkorokban felmerülő kérdésekkel” című előadásával vett részt. Az rendezvényen üléselelnöki feladatokat látott el *dr. Erhardt Éva*, *dr. Kozári Adrienne* és *dr. Soltész Gyula*.

■ 2018. május 18-án a Magyar Védőnők Országos Szervezetének konferenciáján *Molnár Dénes* „A prevenció jelentősége Gyermekkorban” címmel tartott előadást.

■ 2018. május 25-27. között rendezték meg a Fiala Gyermekgyógyászok XVII. Konferenciáját Pécsen. Az eseményen az alábbi előadások voltak hallhatók kollégá-

ink részéről: *Mosdósi Bernadett*: „Juvenilis idiopathias arthritis és a gyermekkorú uveitisek” – összefoglaló előadás; *Svraka Eszter*: „JIA? SLE? Autoimmun betegségek differenciáldiagnosztikai nehézségei”; *Kiss Judit*: „A gyermekkorú uveitis klinikai jellemzői és terápiája”; *Ripszám Réka*: „A „csömlátás” öröklődhet? Avagy egy Duane-radial ray szindrómás család esete”; *Mátis Vivien*: „Genetikai betegséget rejtő secunder enuresis nocturna”; *Düh Adrienn*: „Szomato-mentális retardáció, leukopénia, nefrózis szindróma és ami mögöttük áll”; *Fábián Kitti*: „Szamárság lenne elfelejteni! A pertussis bemutatása egy csecsemőkori eset kapcsán”; *Nagy Péter*: „Perikardiális folyadékgyülem és fenyegető tamponád ritka esete egy koraszülöttnél”; *Dávidovics Kata*: „A húgyhólyag ritka elváltozása gyermekkorban: urothelialis papilloma”; *Kardos Dániel*: „Duplicitás der Fülle” – avagy az esetek párban járnak! Főleg, ha ritkák.; *Szabó Tünde Emília*: „Hodgkin lymphomában jelentkező encephalopathia, egy 16 éves fiú esetismertetése”; *Polgár Dóra*: „Súlyos újszülöttkori anaemia – tanulságos differenciáldiagnosztika”; *Balogh Réka*: „Amikor a lokális szteroid kezelés elfedi a valóságot: tinea incognito”; *Aradi Pálma*: „Hisztamin intolerancia – ritka kórkép a chronikus recurráló urticaria hátterében”; *Kémenes Anna Virág*: „Amikor az akut hepatitis nem HEV-en”; *Zsiborás Csaba*: „Epekő okozta pancreatitis gyermekkorban”; *Csernela Zsófia*: „Fehérjevesztő enteropathia egy ritka esete”; *Nagy Arnold*: „Akut postrenalis vesekárosodás két esetünk kapcsán”; *Nagy Péter*: „Poliuria – Idiopátiás vagy organikus eredetű, avagy Ami befolyik az rögtön kifolyik!”; *Pagáts Rebeka*: „Koponyatraumának induló benzodiazepin intoxicatio gyors diagnózisa EEG segítségével”; *Lauffer Zsófia*: „Úgyse hiszi el senki magának, hogy amit lát, az tényleg van...”; *Péley Dorottya*: „Türelmes kamasz és a myoclonusok esete”. A rendezvényen üléselelnöki feladatokat látott el *dr. Mosdósi Bernadett*, *dr. Nyul Zoltán*, *dr. Molnár Dénes*, *dr. Vajda Péter*; *dr. Józsa Gergő*, *dr. Vojcek Ágnes*, *dr. Péterfia Csaba*, *dr. Tárnok András*, *dr. Erhardt Éva*, *dr. Szász Mária*, *dr. Stankovics József*, *dr. Hollódy Katalin* és *dr. Péter István*.

■ 2018. június 2-án tartották a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének konferenciáját Budapesten, melyen *Molnár Dénes* „Az elhízás megelőzésének lehetőségei kora gyermekkorban” címmel tartott előadást.

Gyermekneurológiai Tanszék

■ 2018. május 23-26. között került megrendezésre a 7th Adriatic Neurology Forum Monopoliban (Olaszország), melyen Nagy Eszter PhD-hallgató az ÚNKP-pályázat keretében előadást tartott „Cerebral palsy in patients with history of West syndrome. Can MRI findings predict the prognosis?” címmel.

■ Dr. Hollódy Katalin nyerte el társszerzőkkel, az Ideggyógyászati Szemlében 2017-ben megjelent publikációval a „legjobb közlemény” elismerést.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ Ez év június 10-13. között Portugáliában, Amarante városában került megrendezésre a 43rd World Congress of the International Society of Medical Hydrology rendezvény, melyen intézetünket képviselve kollégáink az alábbi előadásokkal szerepeltek: Németh Balázs és mtsai: „Transcutaneous carbon dioxide therapy improves the bioavailability of nitric oxide”, illetve poszterrel: Hanzel Adrienn és mtsai: „Evidence for the therapeutic effectiveness of organic content in medical waters. Double blind study in Szigetvár spa, Hungary”

A Pszichiátriai Klinikáról

■ Dr. Tényi Tamás MTA Doktori védése Budapesten, 2018 június 4-én, 97,5 %-os eredménnyel zárult.

■ Dr. Herold Róbert és dr. Tényi Tamás 2018. június 2-án Balatonfüreden tartott felkért előadást a Pszichiátriai Gondozók XXVII. Szakmai Hétvégéjén.

■ Dr. Fekete Sándor 2018. június 17. és 20. között tartott felkért előadást Marosvásárhelyen, az RMGYOKE szervezésében.”

A Sebészeti Klinikáról

■ 2018. május 24 - 26. között Debrecenben került megrendezésre a Magyar Sebész Társaság két évente tartott kongresszusa. Klinikánkról prof. Vereczkei András, dr. Papp András, dr. Kalmár-Nagy Károly, dr. Pavlovics Gábor, dr. Baracs József, dr. Kondor Ariella, dr. Palkovics András, dr. Kovács Gyula és dr. Varga Ádám tartottak előadást.

A Magyar Sebész Társaság kiemelkedő szakmai, tudományos, illetve oktatói tevékenysége elismeréseként „Magyar Sebészetért” emlékérmeket adományozott dr. Kollár Lajos egyetemi tanárnak és dr. Illényi László egyetemi docensnek, a Magyar Sebész Társaság 64. Kongresszusán, Debrecenben.

■ Dr. Kelemen Dezső részt vett az Európai Pancreas Club 50., jubileumi konferenciáján Berlinben, június 13. és 16. között.

■ Tóth Marianna ápolásszakmai igazgatóhelyettes, 2018. május 30-án Gárdonyban tartott előadást Szakdolgozói továbbképzésen. Az előadás címe: „Fókuszban a műtét előtti beteg-tájékoztatás és a sztóma helyének kijelölése coloproctológiai műtétek esetében.”

■ 2018. május 27-30. között a „26th European Conference on General Thoracic Surgery“ rendezvényén Ljubljanában vett részt dr. Jakab László és dr. Szántó Zalán.

■ 2018. május 23- 26. között a Magyar Tüdőgyógyász Társaság 60. Nagygyűlésén vettek részt a Klinika Mellkassebészeti Részlegének szakdolgozói és orvosai. A kongresszus részeként önálló mellkassebészeti szekcióban tartott előadást Szántó Zalán „Perioperatív légzési rehabilitáció NSCLC miatt operált betegeknél” címmel.

■ Dr. Kalmár Nagy Károly klinikai főorvos június 2-6. között részt vett az Amerikai Transzplantációs Társaság 2018 évi kongresszusán.

■ Az Orvosi Hetilap Szerkesztőbizottsága Horváth Örs Péter, Bognár Laura, Papp András és Vereczkei András szerzők „A gastroesophagealis refluxbetegség nyelőcső szövődésményei: következmények vagy védekező reakciók?” című közleményét, amely az Orvosi Hetilap 2017. évi 158. évfolyamának 763-769. oldalán jelent meg, 2018. májusában Markusovszky Lajos díjjal jutalmazta.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ Madridban rendezték 2018. május 30-június 2-ig a 53rd Congress of the European Society for Surgical Research rendezvényt. A konferencián Gasz Balázs „The effectivity of self-training in surgical skill development using detailed morphological and functional assessment of vascular anastomosis” címmel tartott előadást, míg több kollégánk poszterbemutatóval képviselte intézetünket: Jancsó G. et al.: Ischemic postconditioning decreased inflammatory response and oxidative stress in reperfusion injury evoked by aorto-bifemoral bypass surgery; Hardi P. et al.: Effects of PPS on renal ischemic-reperfusion injury in animal model; Nagy T. et al.: Effect of inhibition of glutathione S-transferase on ischemia reperfusion injury and on postconditioning in bilateral acute hindlimb ischemia rat model; Bognár L. et al.: Functional examination of the pyloric sphincter transposed around an impaired cardia: an experimental animal study; Petrovics L. et al.: Comparison the effect of chemical preconditioning with ischemic preconditioning, in reducing the ischemia-reperfusion injury in rat small intestine; Varga P. et al.: 3D printed guide in surgical ventricular restoration. Petrovics Laura poszter előadásával a poszter szekcióban első helyezést ért el.

A Gyógyszerésztudományi Kar, Farmakognózi Intézetből

■ A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógynövény Szakosztálya Augustin Béla emlékérmeket adományozott dr. Molnár Péter egyetemi tanárnak, a PTE, GYTK, Farmakognózi Intézet munkatársának. A kitüntetés átadására a XV. Magyar Gyógynövény Konferencián került sor, amelyet 2018. június 8-9-én Visegrádon rendeztek meg.

■ A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógynövény Szakosztálya által szervezett XV. Magyar Gyógynövény Konferencián, 2018. június 8-9-én, Visegrádon munkatársaink a következő előadásokkal szerepeltek: Horváth Györgyi és mtsai: „A fahéjkéreg-illóolaj alkalmazhatósága légúti betegségek esetén – pécsi tapasztalatok”; Vasas Gábor és mtsai: „Karotinoid- és peptidmintázatok elemzése mikroalgákból”; Bencsik Tímea, Kovács Kinga: „Kálmosgyökértörzs-teák β -azaron-tartalmának meghatározása és fogyasztásának felmérése napjainkban”; Papp Nóra: „Etnofarmakobotanikai monográfiák a Homoródok mentéről (Erdély) – Könyvbemutató”.

■ Intézetünk 2018. június 22-én Jubileumi ünnepséget rendezett az intézet 15 éves fennállása, valamint dr. Molnár Péter professzor, az intézet korábbi vezetője 70. születésnapja alkalmából az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság Székház dísztermében.

■ A PTE Szenátusa „professor emeritus” címet adományozott dr. Molnár Péternek. Az oklevél átadásra 2018. június 28-án, a PTE Tanévzáró Ünnepi Szenátusi Ülésén került sor.

■ A PTE Tanévzáró Ünnepi Szenátusi Ülésén 2018. június 28-án dr. Ács Kamilla és Filep Rita átvette PhD-oklevelét.

■ 2018. június 29-én Papp Nóra előadást tartott a csíksomlyói Szent István Otthonban megrendezett III. Székelyföldi Gyógynövénynapon. Előadásának címe: A népi orvoslás gyógynövényei a Homoródok mentén.

Forrás: Somogyi Hírlap

Arany Katedra díjat kapott dr. Rozsos István

Több évtizedes oktatói munkájának, valamint a tehetséggondozás terén elért kimagasló tevékenysége elismeréseként Arany Katedra díjat kapott dr. Rozsos István kaposvári sebészprofesszor, aki a Pécsi Tudományegyetemen vette át a kitüntetést.

A nyolcvanhatodik születésnapjára készülő, a Köztársasági Érdemrend tisztí keresztségével és számos szakmai díjjal kitüntetett sebészprofesszor, Kaposvár díszpolgára Pécssett járt egyetemre, majd vendégelőadóként hosszú ideig tanított itt, csakúgy, mint az egyetem kaposvári egészségügyi főiskolai karán. Amikor megkapta az egyetem hivatalos értesítését a rangos elismerésről, az jutott eszébe: „Lám-lám, az embert mégsem felejtették el.“

Gazdag életmű van a háta mögött – két hónap híján ötvenöt éven át a kaposvári kórház „kötelékében” állt, az intézmény ikonikus alakjának tartották sokáig –, amelyben a hivatástudat és a szakmai ismeretanyag volt a legmeghatározóbb. Hallgatóit is e két terület összhangjára próbálta motiválni. „A pontosságra és az érthetőségre figyeltem leginkább a katedrán, és olykor-olykor némi humor is jutott a hallgatónak” – fogalmaz.

A „kulcslyuksebészet”, azaz a kis sebzéssel járó operáció meghatározó alakja most sem tétlenkedik. Ideje legnagyobb részében unokáinak ír egy-egy olyan eseményről, amely hatással volt életpályájára. Ilyen például a Szentágothai János professzor által vezetett Anatómiai Szövet- és Fejlődéstan Intézetben eltöltött négy esztendő, vagy az 1956-os forradalom és szabadságharc pécsi eseménysora, de a gyerekkori békaboncolások is külön fejezetet érdemelnek. Memoárszerű emlékfűzért állít össze elsősorban a családjának, de élete, hivatása nyitott könyv, hiszen több kiadvány, köztük egyetemi jegyzet is megjelent a tollából.

Emlékeztet arra, hogy az orvostudomány három pilléren nyugszik; a gyógyító-megelőző-rehabilitációs- és adminisztrációs munkán. A Rozsos-életműből egyik sem hiányzik, és ezt számos, betegektől érkező köszönőlevél, valamint rangos szakmai elismerés igazolja.

„Kiegyensúlyozott vagyok. Ezt pedig a feleségem szeretete mellett istenhitemnek is köszönhetem. Életpályánk nem pusztán önmagunk műve, hanem az Isten által kijelölt úton haladva az események és az elhatározásaink eredménye, melyek láncszerűen egymásba fonódva, kölcsönösen módosítják egymást.”

Fiai továbbvitték édesapjuk hivatását. István érsebész, Tamás pedig plasztikai sebész lett, és a négy unoka közül a két fiú szintén az orvosi pályát választotta. Az egyik jelenleg Svájcban praktizál, a másik ötödéves. A lányunokák gyógypedagógusként, illetve pszichológusként dolgoznak.

Transzlációs medicina a jobb minőségű betegellátásért

Budapestten tartotta éves találkozóját a három egyetemen átívelő, alapkutatók és klinikusok összefogásával megvalósuló projekt – a Stay Alive –, melynek célja az életveszélyes, nagyon súlyos, akut kórképekben szenvedő betegek életben tartása. A 2021. januárig futó pályázatban három fő tudományterületen, az akut hasnyálmirigy-gyulladás, az agyérkatasztrófa, illetve a szívinfarktus és hirtelen szívhalál kezelése kapcsán fognak össze a szakemberek, a betegek érdekében.

A találkozón az 1,494 milliárd forint európai uniós támogatás segítségével megvalósuló projekt eddigi eredményeit, előrehaladását foglalták össze a résztvevők. A Pécsi Tudományegyetem vezetésével két további egyetemen, a Szegedi Tudományegyetemen és a Debreceni Egyetemen is folynak kutatások.

Az akut hasnyálmirigy-gyulladás, a szívinfarktus és az agyérkatasztrófa is olyan betegség, ahol még mindig elfogadhatatlanul magas a halálozás. Ezen betegségekben történő eredményes kutatás csak az alapkutatók és klinikusok összefogásával, azaz a transzlációs medicina mentén valósítható meg. A transzlációs medicina hidat képez a klinikai és az alapkutatások között, a preklinikai kutatási eredmények „átfordítását” jelenti a mindennapi klinikai gyakorlatba és a betegellátásba, vagyis a laboratóriumtól a betegágyig (from bench to bedside) tartó folyamat.

A projekt több kiemelt célkitűzése már most megvalósult. Egyik legfontosabb célja, hogy egy európai szinten is jelentős központ kerüljön kialakításra, ami nemzetközileg is egyedülálló lehetőséget biztosít a magyar kutatóknak, hogy ne csak elérjék, de meg is előzzék nemzetközi versenytársaikat, és növeljék eredményes kutatásaik számát. A találkozón bemutatásra került a Transzlációs Medicina Központ Multidiszciplináris Kutatástámogató Csoportjának felépítése és működése, ami klinikai kérdéseik megválaszolásában segíti a kutatókat.

A program másik fontos célja a betegségekhez kapcsolódó adatgyűjtés megvalósítása. Mindhárom betegségterületen megtörtént a betegregiszterek létrehozása, és elkezdődött a betegek regiszterbe vonása Pécssett, Debrecenben és Szegeden is. Így már a szakemberek rendelkezésére állnak azok az adatok, amelyekre építeni lehet, hogy újragondolhassák a betegellátást annak érdekében, hogy a következő évtizedekben minél kevesebben haljanak hirtelen szívhalált, vagy legyen számukra végzetes kimenetelű az agyérkatasztrófa, valamint az akut hasnyálmirigy-gyulladás. A Széchenyi 2020 program keretében megvalósuló projekt hosszú távú eredménye, hogy a beruházásnak köszönhetően a betegek kórházi tartózkodása lerövidül, és a halálozási mutatók is javulnak.

Forrás: PTE

Forrás: pecsma.hu

Tényleg gyógyíthatják a rákot?

Dr. Mangel Lászlót, a PTE Klinikai Központ Onkoterápiás Intézetének igazgatóját kérdeztük meg a Stanford Egyetem forradalmi kikiáltott rákgyógyítási módszeréről.

Új fejezet nyílt a rákkutatásban a kaliforniai Stanford Egyetem kutatói által kidolgozott úgynevezett "kombinált immunrendszer-aktivizáló", immunstimuláns kezelésnek köszönhetően, mely az elvégzett egérkísérletek eredményei alapján az immunrendszer teljes tumorölő potenciálját felszabadítva, a tumorokba fecskendezve újraéleszti a daganatokba bejutott, de ott bénult, támadásképtelen állapotba került immunsejteket, melyek végül a daganatokat célzottan elpusztítják.

Sőt az egerek szervezetében máshol is megtalálható, hasonló típusú tumorokat is elimináltak, valamint megakadályozták vagy lefékeztek az ugyanilyen daganatok későbbi kialakulását is.

A többször forradalmiként emlegetett onkológiai kutatás eredményéről, annak hatásáról megkérdeztük dr. Mangel László onkológust, a PTE, Klinikai Központ Onkoterápiás Intézetének igazgatóját és a Magyar Onkológusok Társaságának volt elnökét, aki elmondta, hogy mindenképpen jó hír ez az onkológusok és a daganatos betegségekben szenvedő betegek számára is, a kutatás forradalmiságát ugyanakkor korainak tartja kinyilvánítani.

Elmondta, a daganatokat háromféle módon kezelik az onkológiában: sebészi beavatkozásokkal, sugárterápiával, illetve gyógyszeres kezelésekkel, melynek része az immunterápia is.

A stanfordi kutatás az utóbbin belül ért el átütő eredményt. Dr. Mangel László hangsúlyozta, hogy a legalább százéves elméleti múltra visszatekintő immunterápia fejlődése az elmúlt 5-10 év során valóban hozott olyan forradalmi eredményeket, melyeknek köszönhetően addig gyógyíthatatlannak vélt, áttétes daganatos betegeket akár véglegesen is meg tudnak gyógyítani.

– Az immunterápia alapelve az, hogy megpróbáljuk kihasználni a szervezet saját védekező rendszerét. Minden embernek működik az immunrendszere, csak a daganatok valamilyen ügyes módon ezt a rendszert megkerülve, azt tompítva tudnak növekedni. Azért óriási újítás az immunterápia, mert eddig a hagyományos terápiáknak ellenálló előrehaladott daganatok bizonyos eseteiben már most is elérjük azt, hogy sok beteget véglegesen meggyógyítunk betegségéből. A legkomolyabb ilyen fejlődés talán a tüdődaganatok és a festékes bőrdaganatok esetében volt megfigyelhető az elmúlt 5 évben – mondta Dr. Mangel László, majd

kiemelte, hogy sajnos az új immunterápiás gyógyszereknek – melyek közül számos típus Magyarországon is alkalmazható – csak bizonyos daganatokban és csak bizonyos betegeknél van hatása. Azt pedig biztosan nem tudjuk megjósolni – folytatta –, hogy kinél fog működni egy immunterápiás kezelési forma.

Ezért van az, hogy a gyógyítási eredmények remélhető javítása céljából az egyes immunterápiás szereket gyakran kombinálják más immunterápiás eljárásokkal, vagy éppen kemo- vagy sugárterápiás kezeléssel.

– A Stanford Egyetem kutatói kétféle immunterápiás gyógyszert kombinálnak, ezzel a fent említett tompított, működésében meggátolt immunrendszert élesztették újjá daganatos egerekben. A speciális ebben az esetben, hogy a két anyagot lokálisan adagolják, azaz a tumorba fecskendezik. Noha kísérleti formában ennek a megoldásnak is 20-30 éves előzménye van, most ez mégis újdonságnak számít. A mindennapos klinikai munkában azonban ez még nem egy mindennapos eljárás – mondta.

Dr. Mangel László azonban hangsúlyozta, hogy állatkísérletes eredményekről van szó. Az pedig ha egy állatkísérlet során egy kezelési forma működik, nem jelenti azt, hogy a klinikumban, azaz az embereken végzett klinikai beavatkozások és kezeléseik során is működni fog.

– Ilyenkor csak reméli az ember, hogy az állatkísérletek eredményei visszaköszönnék az embereken végzett kezeléseik során is, de ezt még számtalan vizsgálatnak kell megelőznie. A lehetséges eredményeket pedig megelőlegezni még így sem lehet. Sőt, mire véglegesen megtudjuk, hogy a klinikumban működőképes lesz-e ez a rendszer, az még biztosan 1-2 év lesz, de sajnos az is lehet, hogy hosszabb időt is igénybe fog venni. Ettől függetlenül reménykedünk, hiszen az onkológia gyorsan és folyamatosan fejlődik, és itt mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a klinikai gyakorlatban már bevált, hagyományos onkológiai kezelésekkal is meg tudunk gyógyítani embereket.

Végezetül kiemelte, hogy a fenti, „abszolút gyógyító” eljárások elsősorban azokban az esetekben kivitelezhetőek, amikor korai stádiumú daganatról van szó. Ezért nagyon fontos az egészségtudatosság, a daganatképződés szempontjából „káros faktorok” (például a dohányzás) minimalizálása, hogy az emberek eljárjanak különböző népegészségügyi szűrésekre, és fontos az is, hogy ha valaki valamilyen tartós tünetet észlel magán, akkor forduljon orvoshoz.

Forrás: PTE

Az elmúlt évtizedek legnagyobb ápolási eszközbeszerzése a Klinikai Központban

A Pécsi Tudományegyetem közel 460 millió forintos támogatásban részesült az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretéből. Az elnyert pályázatnak köszönhetően a kor kihívásainak megfelelő, a betegek kényelmét és biztonságát szolgáló, az ellátó személyzet munkáját megkönnyítő eszközök kerülnek a régi ápolási eszközök helyébe.

531 darab, felnőtt betegek ellátására szolgáló speciális funkciókkal rendelkező ágy, 574 beépített asztallal ellátott éjjeliszekrény, 34 újszülöttek ápolását biztosító ágy, 126 antidecubitor (felfekvést megelőző) matrac, 400 ágymatrac, 88 gurulós infúziós állvány és 71 ülő-és fekvőkocsi beszerzésével a Klinikai Központ az elmúlt évtizedek legnagyobb ápolási eszközbeszerzését valósítja meg.

Az első ütemben, a napokban érkező közel 100 elektronikusan moz-

gatható multifunkcionális ágy 9 különböző klinikára, a speciális felfekvést megelőző matracok pedig a súlyos, fokozottan veszélyeztetett, magas rizikófaktorú betegek ellátását végző intenzív osztályokra kerülnek. A pályázathoz kapcsolódóan a szakdolgozók számára képzéseket is szervez a klinikum, többek közt az eszközök használatáról, a helyes betegmozgatási technikák elsajátításáról, továbbá a szakembereket gyakran érintő kiégésszindróma megelőzéséről, valamint a mentális problémák kezelési lehetőségeiről is.

Sebestyén Andor, a Klinikai Központ elnöke a beruházás kapcsán elmondta: „A korszerű ápolási eszközök beszerzésével javult a betegellátás minősége, nő a betegek komfortérzete, várhatóan kevesebb lesz az ápolási szövődmény, hatékonyabbá válik a betegek mobilizációja, gyorsabb lesz a gyógyulás, és nem utolsósorban az ápolást végző szakszemélyzet munkája is könnyebb lesz”.

Forrás: innoteka.hu

Akadémiai honlap az áltudományok ellen

Az oktatásiügyet a magyar állam legfontosabb feladatai között tartja számon a Magyar Tudományos Akadémia, mint ahogy fontosnak tartja a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára helyzetének megnyugtató rendezését is. Az áltudományok ellen „tudomany.hu” címen információs portált indít a tudótestület – derült ki az MTA májusi közgyűlésén, ahol az Akadémiai Aranyérmeket is átadták.

„A tudományos eredmények korrekt kommunikációja és értelmezése a tudós fontos etikai kötelessége. Az Akadémia nem egyes tudományos tételek mellett áll ki, nincs hivatalos véleménye tudományos kérdésekről. Az Akadémia a tudományos módszer mellett áll ki. Nem azt állítjuk, hogy egy növény kivonata hatástalan, de elvárjuk, hogy mielőtt a hatásosságát hirdetnék, ugyanolyan szigorú vizsgálaton menjen át, mint a törzskönyvezett gyógyszerek” – üzenté Lovász László, az MTA elnöke ünnepi beszédében.

Forrás: napidoktor.hu

A stroke veszélyei

A stroke, más néven szélütés világszerte és Magyarországon is a vezető halálokok közé tartozik, az emberek azonban mégsem veszik elég komolyan egészségük megőrzését.

A betegség egészséges életmóddal, kellő odafigyeléssel ugyanis számos esetben megelőzhető lenne, illetve stroke esetén a probléma felismerése és a gyors reakció életet menthet. A stroke-tudatosság hónapja alkalmából dr. Szapáry László egyetemi docens, a Pécsi Tudományegyetem Neurológiai Klinikája stroke részlegének vezetője, a Magyar Stroke Társaság elnöke a betegség megelőzésére, felismerésére és a legfontosabb teendőkre hívja fel a figyelmet.

A stroke megelőzéséhez fontos tudni, hogy melyek a betegség kialakulásának legfőbb kockázati tényezői. Az egyik ilyen az életkor, az érintettek többsége 55 éves kor feletti, és a kockázat idősebb korban folyamatosan nő. Nagyon fontos az egészségi állapot is, a magas vérnyomás, a cukorbetegség, a pitvarfibrilláció (gyakori szívritmuszavar), és a magas koleszterinszint mind növelik a stroke előfordulási gyakoriságát.

Kulcsfontosságú tehát, hogy már fiataloktól kezdve figyeljen magára az ember, kerülje a nagy mennyiségű alkoholfogyasztást, a dohányzást, emellett táplálkozzon helyesen, és éljen fizikailag aktív életet. Azok, akiknek a családjában előfordultak már a fenti rizikófaktorok, hajlamosabbak lehetnek a stroke-ra. A kockázati tényezők ellenőrzése rendszeres szűrővizsgálatokkal, laborvizsgálatokkal lehetséges, míg a pitvarfibrilláció EKG-vizsgálattal mutatható ki.

„Magyarországon évente 30-35 ezren szenvednek el stroke-ot. Nagyon fontos, hogy az emberek tájékozottabbak legyenek ebben a témában. A rizikófaktorok csökkentése és az egészséges életmód jelentik az elsődleges megelőzést. Ha a szélütés mégis bekövetkezik, elengedhetetlen, hogy a betegek és a hozzátartozók ismerjék a stroke tüneteit, és ha ezek közül akár egyet is észlelnek, azonnal hívjanak mentőt, hogy a beteg a lehető leghamarabb a megfelelő kórházi osztályra kerüljön. Ha a beteg nem időben, hanem csak késéssel kerül orvoshoz, csökkennek a rehabilitációs esélyei” – mondja dr. Szapáry László.

A stroke egy összefoglaló kategória, az esetek 80-85 százaléká-

A közgyűlés több határozatot is hozott. Az oktatásiügyet a tudósok a magyar állam legfontosabb feladatai között tartják számon – ezt nyilvánította ki több mint 80 százalékos többséggel az Akadémia döntéshozó testülete. Az oktatás költségvetési forrásokból való részesülésének éppen ezért minél előbb és tartósan el kell érnie legalább az EU-28 országok átlagát, de az érzékelhető javuláshoz azt meg is kellene haladnia. Ugyancsak elfogadták azt a határozatot, amelynek fő üzenete a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárában található gyűjtemény helyzetének megnyugtató rendezése.

A közgyűlésen jelentették be a „tudomany.hu” címen elérhető új honlapot, amely a tudományosnak tűnő, de hamis elméletekkel szemben a tudományosan megalapozott, hiteles ismeretek közvetítőjének szerepét vállalta fel.

ban agyi érelzáródás okozza, aminek következtében az adott ér által ellátott agyi terület nem kap elég vért, infarktust, azaz agyi elhalás következik be. A fennmaradó esetekben vérzéses stroke lép fel, azaz egy ér megrepedésének következtében az agyban véromlány alakul ki, ez utóbbit nevezzük agyvérzésnek. Míg más betegség, például a szívinfarktus esetében elterjedt, hogy szűrő mellkasi fájdalom észlelésekor azonnal orvoshoz kell fordulni, a stroke tünetei kevésbé ismertek. Bár nem jár fájdalommal, olyan látható jelei vannak, mint a féloldali végtaggyengeség, zsibbadás, a száj hirtelen félrehúzódnása, beszédértési, szóformálási nehézségek, hangképzési problémák, hirtelen kialakuló látászavar, zavartság.

„Ha az úgynevezett rokkantsági tünetek közül csak az egyik tünet jelentkezik, 70 százalék az esély rá, hogy heveny agyérkatasztrófáról, azaz stroke-ról van szó. Ha a vezető tünetek, azaz a féloldali végtaggyengeség, a beszédzavar és a száj félrehúzódnása közül az összes észlelhető, akkor szinte biztos, de legalább 90 százalék esély van a stroke-ra, de már egy tünet esetén is cselekedni kell! Ekkor azonnali ellátásra van szükség. Fontos azonban, hogy ne a legközelebbi kórházat, hanem a legközelebbi stroke centrumot kell felkeresni, hiszen ott lehet a legpontosabban felmérni és kezelni a beteget. Azt tanácsoljuk mindenkinek, hogy mentőt hívjon, akik tudják, hova kell szállítani a stroke-os beteget. Magyarországon jelenleg 39 stroke központ működik, elmondható, hogy az ország jól lefedett, a betegek nem maradnak ellátás nélkül” – tette hozzá a szakember.

A tünetek időben történő felismerése és a gyors reakció kulcsfontosságú a betegség és a rehabilitáció szempontjából. A stroke típusától és az orvoshoz jutási időtől függően különböző kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre.

„Agyi érelzáródás esetén az egyik kezelési mód a gyógyszeres vérrögoldás, amikor a betegnek infúzióan keresztül vérrögoldót adnak, ami átmosza az agyi ereket, feloldva a vérrögöt. Ezt a módszert azonban a stroke jelentkezésétől számítva 4,5 órán belül lehet csak alkalmazni, ezért is kiemelkedően fontos tudni, hogy mikor kezdődtek el a tünetek. Abban az esetben viszont, amikor a legvaskosabb agyi erek vannak elzáródva, gyógyszer helyett katéterrel távolítják el a vérrögöt, ilyenkor a 4,5 órás időkorlát helyett 6 óra az

ügynevezett terápiás ablak. Mindkét beavatkozás esetében elmondható azonban, hogy minél hamarabb kap a beteg megfelelő kezelést, annál nagyobb az esélye a felépülésre, azaz arra, hogy kevesebb visszamaradó tünettel gyógyuljon meg” – magyarázza a szakértő.

Ha valaki egyszer már stroke-ot kapott, nagy a kockázata annak, hogy a probléma ismét fellép. A tapasztalatok azt mutatják, hogy hozzávetőlegesen minden harmadik beteg 4-5 éven belül újra szélütést kap, ha nem kap megelőző kezelést.

A másodlagos megelőzésnek két formája ismert. Az egyik

Forrás: origo.hu

Hatalmas áttörés: gyógyítható lehet a rák

Két óriási felfedezést is bejelentettek az elmúlt napokban: az egyik hatalmas áttörést hozhat a daganatos megbetegedések gyógyításában, a másik pedig a depresszió kezelésében. Mindkét betegség emberek milliárdjait érinti. A rák kezelésénél azt fedezték fel, hogy ha az immunrendszer teljes tumorölő potenciálját felszabadítják, egyszerűen kisöpri a rákos sejteket a szervezetből. A depressziónál pedig a kutatócsoportoknak sikerült azonosítani a betegségért felelős gént változatokat – és azok összefüggéseit is látják. Falus András, immunológus, genetikus, nemzetközi hírű kutató azt mondta az Origónak, hogy az onkofarmakológia és a pszichofarmakológia területén ez a két kutatási eredmény hihetetlen eredményeket hozhat rövid időn belül. Falus András és Vági Barbara arról beszélgetett, hogy mi a kutatási eredmények lényege, és milyen gyakorlati haszna lesz majd a kezeléseknél.

Kezdjük a daganatos megbetegedéseket érintő kutatási eredménnyel. Azt olvastam, hogy ez valóban áttörést jelenthet a rák kezelésében. Ön is így látja? Mi a lényege ennek az új, immunstimuláns kezelésnek?

Ez egy valóban nagyon jelentős felismerés. Hibás sejtek folyamatosan keletkeznek az emberi szervezetben, de azok általában „elárlják” magukat, mert a sejtek felületén megjelennek olyan jelek, amelyek az egészséges sejten nincsenek jelen. Ezt az immunrendszer azonnal észreveszi, és izolálja vagy akár el is pusztítja a rossz sejtet. A tumor is egy hibás sejt, egy megváltozott idegen és veszélyes anyag – vagyis egy megváltozott saját sejt. Akkor alakul ki daganat, amikor az ép sejtől egy rosszindulatú sejt keletkezik – viszont az immunrendszer „halálos ölelését” túlélő tumorsejt ravasz, mert leplezi magát, nem jelennek meg a felületén azok a jelek, amelyeket az immunrendszer észrevenne. Vagyis: láthatatlanná válik az immunsejtek számára. Egyébként az evolúcióval foglalkozó biológusok azt mondják, hogy az élővilág legéletképesebb képződménye sajnos éppen a ráksejt. Mindenhez alkalmazkodik, és olyan gyorsan szaporodik, annyi variációt készít saját magából, amely bármilyen körülményt túlél – és be tudja csapni az immunrendszert.

Pedig az immunsejtek hihetetlenül aktívak. Óriási a repertoárjuk. Sokszorosan fel vannak készülve arra, hogy minden veszélyes sejtet, élősködőt kiszűrjön, megöljön vagy izoláljon, legyen az vírus, betegséget okozó baktérium vagy akár hibás, tumorszövetképző sejt. Ráadásul állandóan monitorozza a szervezetet – őrzőkeret tart, hol van fertőzés vagy bármilyen rosszindulatú elváltozás. A tumorsejteket mégsem veszi észre, mert azok átverik az immunrendszert.

során gyógyszerekkel próbálják az erek állapotát stabilizálni, és egy következő érkatasztrófát elkerülni. Ehhez szükség van a vérnyomás és a koleszterinszint megfelelő stabilitására is. Súlyos érszűkületnél azonban műtéti kezeléssel lehet az érintett területet megtisztítani. Ha a betegnél pitvarfibrilláció következtében a szívből induló rögök okozták a stroke-ot, akkor a későbbiekben folyamatos vérhígító kezelés, azaz antikoaguláns kezelés szükséges. Ma már elérhetőek olyan modern, szájon át bevehető véralvadást gátló terápiák, melyek hozzájárulnak a betegek kényelméhez, életminőségük javításához és az egészségük megővéséhez.

Hogyan öli meg a hibás sejteket az immunrendszer?

Normális esetben a fehérvérsejt felismeri a veszélyt, és megöli a vírusokat vagy a rossz sejteket. Miközben dolgozik, fokozódik a teljesítménye. Ha végzett a feladattal, leáll – le kell állnia, mert a folyamatos immunválasz elhúzódo gyulladást eredményezne, ami szintén káros a szervezetre. Tehát van egy fokozó, majd a feladat végrehajtása után egy leállító folyamat. Odamennék az immunsejtek, elvégzik a feladatot, majd „lecsendesednek”. Rendelkezik olyan érzékelőkkel, amelyekkel fokozni lehet a működését, és olyanokkal is, amelyekkel csökkenteni lehet az intenzitását. A tumor azt „találta ki”, hogy amikor a fehérvérsejt behatol, hogy megölje, a ráksejt olyan anyagot termel, amely leállítja a fehérvérsejtet. Blokkolja. Az immunsejt így leáll – a tumor pedig nő tovább. Néhány éve kitalálták már, hogy a ráksejtek által kibocsátott gátló anyagot egy kívülről beadott, biotechnológiai módszerekkel előállított ellenanyaggal blokkolják. Tehát: amit a tumorsejt „gyárt”, hogy leállítsa az immunsejtet, azt egy ellenanyaggal blokkolják.

Ha ezt már néhány éve kitalálták, akkor mi az új, az áttörő felfedezés a mostani kutatásban?

A zseniális ötlet – a mostani új kutatás – még ennél is tovább ment. Ehhez elmondok egy régebbi történetet, hogy könnyebben meg lehessen érteni. Körülbelül ötven éve már kitalálták azt, hogy ha elölt (tehát már nem fertőző) tbc baktériumot hólyagtumorba fecskendeznek, az immunrendszer olyan hihetetlenül gyorsan és olyan mértékben stimulálódik, hogy lényegében „ráugrik” a tumorra, és szétbombázza. Az immunsejtek az elölt baktériumot is olyan veszélyes támadásnak érezték, hogy azzal együtt, mintegy „mellesleg” megölték a tumorsejteket is. A mostani, új kutatási eredményeknél is hasonló az elv, de jóval hatékonyabbnak tűnik. Egyrészt befecskendezték a daganatba azt a már évek óta ismert anyagot, amely ott helyben serkenti a tumorszövetbe bevándorló immunsejteket. Ez a kezelés kombinálható az előbb említett – a gátlást blokkoló – tehát a tumorellenes immunválaszt serkentő hatóanyaggal. Emellett pedig egy olyan anyagot is bejuttattak a tumorba, amely csak betegséget okozó baktériumokban található. Ezt az immunrendszer úgy észleli, hogy hatalmas támadás érte ott helyben a szervezetet, azonnal cselekedni kell. Tehát nemcsak serkentik az immunsejteket és esetleg blokkolták a ráksejtek által gyártott gátlóanyagot, hanem bedobtak egy másik anyagot, amely az immunrendszer számára úgy tűnik, mintha baktériumok is jelen lennének.

Az immunsejtek erre ugranak, odamennék, és felfalják a tumorsejtekkel együtt. Összefoglalva: lényegében duplán stimulálták az immunrendszert, részben azok benuktálásának feloldásá-

val, másrészt közvetlen serkentésével.

Mennyire lehet hatékony ez az eljárás a gyakorlatban?

Óvatos véleményem szerint is optimista vagyok. Én is sokszor szkeptikus voltam az új daganatos megbetegedések gyógyításának néha "tiszavirág" életű kutatási eredményeinél, de több onkológussal, tüdőgyógyásszal és dermatoonkológussal beszéltem, akik azt mondták: ilyen ugrás még nem történt a rákkutatásban. A jó hír még ezen kívül az, hogy az immunterápiás kezelésnek nincsenek gyógyszeres mellékhatásai. Persze, ez a kezelés végtelenül kényes – vagyis: egyszerűnek hangozhat, de mégsem az.

Éreztem, hogy valahol ebben a kezelésben is van nehézség...

Igen. Az immunrendszer serkentésének súlyos mellékhatása is lehet. Azt vették észre a kutatók, hogy az immunsejtek működésének fokozásával sajnos autoimmun betegségek esélye is megemelkedik. Ennek az a lényege, hogy az immunrendszer az ember saját szervezete ellen fordul, ha túlstimulálják. Nagyon kényes az egyensúly, hogy ne hogy túlműködjön, és ne hogy alulműködjön az immunrendszer. Ha alulműködik, jöhetnek a fertőzések és a rák, ha túlműködik, akkor alakulhat ki az allergia például, vagy az autoimmun betegség. Kényes egyensúlyról van szó.

Az új felfedezés mikorra válhat gyakorlattá a rákgyógyításban?

Véleményem szerint nagyon hamar. Az emberiség és a kutatás érthetően nagyon motivált ebben a kérdésben.

A másik fontos felfedezés a depresszió gyógyításában segíthet. Azt már lehetett tudni, hogy a depresszióra való hajlamot hordozhatja az ember genetikailag, de mi az új a mostani kutatási eredményben?

A depresszió nagyon sokféle lehet – és elképesztően sok embert érint. Éppen a napokban olvastam, hogy a Föld lakosságának 14%-a vagy volt már depressziós, vagy éppen ebben a betegségben szenved. Ez körülbelül majd' egymilliárd ember. A depressziós emberekről rég tudjuk, hogy szerotonin-hiányosak. A szerotonin a neuronok között ható egyfajta üzenőanyag. Az egyik neuron kiárasztja magából, a másik felveszi. Akinél ez az anyag alacsony szintű, annak nagy az esélye, hogy depresszióssá váljék. Ezt az anyagot, illetve annak felvételét szokták egyébként csokoládévesssel pótolni – nem véletlen, hogy a depressziósok többsége szereti az édességet, főleg a csokoládét. A kakaóbabban ugyanis vannak anyagok, amelyek fokozzák a szerotonin felvételt. Azt eddig is tudtuk, hogy létezik a családi halmozódás, amely genetikai öröklődésre utal.

A depresszióra való hajlam meglehet azokban az emberekben, ahol a mama, a papa, a nagybácsi vagy a nagyszülők közül valaki mélabús volt – régen persze nem depresszióknak nevezték, hanem például azt mondták, évek óta rosszkedvű. Ma már – amikor a molekuláris biológia és a genetika elképesztő forradalmát éljük – el tudjuk olvasni a teljes örökítő anyagot.

Az is igaz, hogy ebben nincs benne minden – ugyanis nemcsak genetika létezik, hanem az úgynevezett epigenetika is. Ez azt jelenti, hogy a környezeti hatások is befolyásolják a genetikai örökség megjelenésének erősségét, például a betegségek kialakulását. Lehet, hogy valakinek a génjeiben benne van például a daganatos betegségre való hajlam, de tudatosan egészséges életet él, és nem illetve sokkal alacsonyabb valószínűséggel jön elő a betegség. És az is előfordulhat, hogy a genetikája nem hordozza ennek a betegségnek a hajlamát, de olyan egészségtelenül él –

sokat dohányzik, nem sportol, elhízott, alkoholizál –, hogy az mégis kialakul. Ez az epigenetika. Az új vizsgálat – amely a depresszió genetikai hajlamáról szól – a Nature Genetics-ben jelent meg. 135 ezer depressziós beteget vizsgált 300 ezer kontrollal – vagyis egészséges emberrel összehasonlítva. Ez egy döbbenetesen magas vizsgálati szám, az ekkora kutatásból levonható eredmény és következtetés statisztikailag is nagyon hihető. A vizsgálatok alapján 44 olyan, egymással is hálózatos kapcsolatban lévő génvariánst találtak, amelyek hatással lehetnek a depresszió kialakulására. A depresszióért felelős gének között vannak olyanok, amelyek például az agy fejlődéséért, az idegsejtek növekedéséért, azok működéséért, az emocionális vagy alvási jellegzetességeikért, az egyéniség kialakulásáért is felelnek. De vannak átfedések a depresszióért és az elhízásért felelős gének között is, sőt az immunrendszer működését is befolyásolhatják egyes depresszió kialakulásáért felelős gének. Egy magyar kutatócsoport is foglalkozott egyébként ezzel a témával. Dr. Bagdy György professzor akadémiai munkacsoportja. Ők írták le, hogy például az a depresszió, amely pénzügyi problémák miatt alakul ki, feltehetően más genetikai változatokkal függhet össze, mint a többi depresszió. Ezt a munkát sok más – nemzetközi – kutatás is idézi. De visszatérve a mostani kutatásra: 44 olyan genetikai variánst találtak, amely a 135 ezer betegnél jelentősen különbözött a 300 ezer mentálisan egészséges emberétől. Ez nagyon erős, megbízható eredmény. A 44 génváltozat közül korábban 30-at nem hoztak kapcsolatba a depresszió kialakulásával – ez az egyik újdonság.

A depresszió genetikai háttere ismeretének mi a gyakorlati jelentősége?

Egyrészt az, hogy a kutatási eredmények még sikeresebben és személyre specifikusabban lesznek alkalmazhatók a betegség kezelésében.

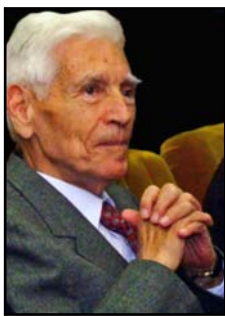
Új gyógyszereket fejleszthetnek ki ezek ismeretében?

Nemcsak az eddigiek mellé új gyógyszereket, hanem valószínűleg új, úgynevezett genetikai vagy immunológiai, azaz, biológiai terápiákat. Elképzelhető, hogy olyan anyagokat juttatnak be a szervezetbe, amelyek a 44 génből az egyik rosszul működő átmenetet blokkolja – és így még eredményesebben is gyógyulhat a beteg.

Azon gondolkodtam, hogy ha a depresszió kialakulásáért a belénk kódolt gének a felelősek, akkor egyáltalán gyógyítható, vagy legalábbis enyhíthető ez a betegség pszichoterápiával – vagyis kiegészítve a gyógyszeres kezelést?

Természetesen igen – ez persze függ a depresszió súlyosságától is. A hajlamot és a betegség személyesen végbemenő lefolyását nagyrészt a genetika határozza meg, de a pszichoterapeuta fel tudja táni a betegből az okot, amely az örökölt genetikai hajlam hátterével elindította a betegséget. Megint az epigenetikát említem – a környezeti hatást. Egy gyerekkori bántalmazás, vagy iskolai rossz élmény, egzisztenciális kudarc később okozhat depressziót az emberben, ha hordozza a genetikai hajlamot, és ezt a rossz élményt egy pszichoterapeutával fel lehet dolgozni, legalább is megtanulni kezelni. Minden esetben hangsúlyozom, amikor a genetikáról beszélünk, hogy a genetika nem sors, hanem valószínűség.

Vági Barbara

Elhunyt dr. Kuhn Endre professzor

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy dr. Kuhn Endre ny. egyetemi tanár, a Radiológiai Klinika volt igazgatója 2018. június 9-én, 90 éves korában elhunyt.

Hamvai elhelyezésére 2018. július 24-én 9 órakor kerül sor a Belvárosi Altemplomban.

Emlékét tisztelettel megőrizzük!

Református templomok Baranyában

A fenti címen fotókkal illusztrált könyvem 2011-ben jelent meg magánkiadásban. Az anyag gyűjtése 2010 decemberében befejeződött. A templomok korábban kezdett felújítása 2011-ben folytatódott. A magyar kormány jelentős anyagi támogatásával megtörtént az ormánsági festett (hímes) templomok teljes körű felújítása és az ornamentika restaurálása Kémesen, Kóróson, Vajszlón és Zalátán. A Pécs-kertvárosi templom mennyezetére hímes kazetták kerültek.

A könyv első kiadása elfogyott. Tekintettel az elmúlt több mint 7 évben történt változásokra, a reformáció emlékévének alkalmából érdemesnek látszott egy új kiadás megjelentetése. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával a részben átdolgozott, bővített és javított 2. kiadás 160 oldal terjedelemben, a Pro Pannonia Kiadó gondozásában, várhatóan ez év októberében jelenik meg. A régiiek helyett a felújított 21 templom képei kerülnek az új kiadásba, bővítve a feltárt és restaurált festett elemek képeivel. Ez utóbbiak nyomtatott formában valószínűleg még nem jelentek meg. Kémes, Vajszló és Zaláta templomaiban a szép motívumok barna vagy szürke festék alatt rejtőztek. Úgy gondoltam, hogy az Orvostudományi Hímondóban megjelenő képek felkeltik az olvasók érdeklődését, hogy azokat a helyszínen is megtekintsék. A rövid ismertetők a templomok legfontosabb adatait tartalmazzák.

Dr. Lázár Gyula
emeritus professzor

Kémes

A templom 1798-ban épült. Tornya még abban az évben ledőlt. 1801-ben újjáépítették. A karzatolja színes ornamentikája 1798-ban készült. A karzattalvédő 10 tábláját a rajta olvasható évszám szerint 1826-ban díszítették festett virág- és levélmintákkal. 1891-ben a táblákat a szöveges kivételével egyszínűre festették, majd 1928-ban az egész mellvédet hullámoserezetű barna festékkel vonták be (Zentai T., 2014). Ezt 2016-ban eltávolították, a festett elemeket restaurálták, így az eredeti díszítés a kórusalja kazettáival együtt megcsodálható.

Kórós

A templom 1791-95-ben épült (Zentai T., 2008). 1814-ben cinteremmel bővült (Horváth K., 1934). A hajót 1834-35-ben északi irányba meghosszabbították. A tetőt 1849-ben cserepezték. 1877-ben újjáépítették a tornyot. Az 1970-es évek második felében végzett teljes műemléki felújítást 1978-ban fejezték be. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával ismét teljeskörű felújítás történt 2012-2016-ban. A munka új toronysisak készítésével fejeződött be. A festett ornamentikát is restaurálták.

Pécs Kertvárosi Ref. Templom

A templom 1995-ben készült Tillai Ernő tervei alapján. A szakrális tér az épület közepét foglalja el. Keleti oldalán gyülekezeti terem, gyermekek foglalkoztatására szolgáló helyiség és mindkét oldalon kiegészítő helyiségek vannak. A főbejáratlal szemben a szakrális tér hátsó fala előtt van a Mózes-szék, középen az új orgona, amit a Pécsi Orgonaépítő Manufaktúra Kft. készített. Előtte áll a szószék, azelőtt az úrasztala. A templomban 2013-ban és 2014-ben jelentős belső átalakításokat végeztek. 2014. március 6-án átadták a mennyezetet elhelyezett új, festett fakazettákat.

Vajszló

A templomhajó festett deszka mennyezettel 1784-85-ben, a torony 1789-91-ben, a cinterem 1829-ben épült. 1906-ban a torony vilámcsapás miatt leégett. Még abban az évben újjáépítették. 1929-ben felújították, újabb felújítás 1985-ben és 2014-ben történt.

A faragással díszített szószék, hangvető és a szekrényyszerű, téglalap alakú úrasztala fából készült. A templom hímes díszítéseit átfestették. 2015-2016-ban a barna festéktakarót eltávolították a két karzatról és a színes ornamentikát restaurálták.

Zaláta

A templom 1834-39-ben épült, a cseréptető 1910-ben készült. Festett deszka mennyezetét stukatúrral fedték (Szigetvári J., 1985). A festett deszkák egy részét a templom padlásán tárolták. 2015-2018-ban teljes körű külső és belső felújítás történt. 2016-2017-ben a deszkák festését restaurálták. A deszkákból álmenyozet készült, amelyen lécekkal téglalap alakú mezőket (kazettákat) alakítottak ki. A 2. világháború alatt megromlott orgonát újjáépítették és visszahelyezték a toronyvégi karzatra. A padok, az úrasztala és a szószék helyreállítását 2018-ban kezdték.

Szita Szilvia

Haller Szabolcs

